

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 32 · 13. desember
Sesjonen 2024–2025

Møte fredag den 13. desember 2024 kl. 9

President: Masud Ghara khani

Dagsorden (nr. 32):

1. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025, kapitler under Finansdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2024–2025), jf. Prop. 1 S (2024–2025))
2. Innstilling fra finanskomiteen om Skatter og avgifter 2025 (Innst. 3 S (2024–2025), jf. Prop. 1 LS (2024–2025), Prop. 1 S (2024–2025) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2024–2025))
3. Innstilling fra finanskomiteen om skatter og avgifter 2025 – lovsaker (Innst. 4 L (2024–2025), jf. Prop. 1 LS (2024–2025))
4. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i forsikrings- og finansmarkedslovgivingen (samleproposisjon) (Innst. 75 L (2024–2025), jf. Prop. 10 L (2024–2025))
5. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i folkereregisterloven (bostedsregistrering av NATO-personell og husstandsmedlemmer) (Innst. 76 L (2024–2025), jf. Prop. 12 L (2024–2025))
6. Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Endringer i sanksjonsloven (taushetsplikt) (Innst. 58 L (2024–2025), jf. Prop. 3 L (2024–2025))
7. Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5) (Innst. 6 S (2024–2025), jf. Prop. 1 S (2024–2025))
8. Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rettsgebyrloven (nedjustering av gebyr) (Innst. 86 L (2024–2025), jf. Prop. 13 L (2024–2025))
9. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (justering av terskelverdi og varighet) (Innst. 78 L (2024–2025), jf. Prop. 9 L (2024–2025))
10. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endring i svalbardmiljøloven (retting av inkurie) (Innst. 77 L (2024–2025), jf. Prop. 7 L (2024–2025))
11. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2025 m.m.) (Innst. 89 L (2024–2025), jf. Prop. 5 L (2024–2025))
12. Referat

Presidenten [09:00:06]: Representanten Erlend Wiborg, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at møtet i dag om nødvendig fortsetter utover kl. 16.

Sak nr. 1 [09:00:23]

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025, kapitler under Finansdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2024–2025), jf. Prop. 1 S (2024–2025))

Peter Frølich (H) [09:00:53] (komiteens leder og ordfører for saken): Da er det på tide med årets desidert korteste budsjettdebatt her på huset. Det er nok en gang lagt fram et budsjett med god og solid økonomi for Stortingets underliggende organer og dem som jobber hver dag for å gjøre vår jobb i kontrollkomiteen enklere. Det er vel og bra at de får en sunn økonomi, og jeg synes det er verdt å nevne at den prosessen vi har med konsultering med Stortinget i forkant, fungerer godt og gir dem både trygghet og stabilitet for at dette ikke blir et område for de store budsjettkampene. Jeg tror jeg har hele komiteen med meg når jeg sier tusen hjertelig takk til alle som jobber for oss, for det arbeidet de gjør. Det har jeg sagt før, men det er noe som gjør oss stolte når vi også er ute og representerer Norge i utlandet. Vi er et forbilde og en foregangsnaasjon i så måte.

Dette er ikke en innstilling med mange merknader. Høyre har en liten merknad som jeg bare tenker å kommentere kort. Vi slutter oss til at de skal ha generelt sterk og god økonomi og gode økonomiske rammer. Vi har allikevel dette viktige poenget i synet vårt på all virksomhet i offentlig sektor: Det er mulighet for effektivisering, og disse instansene er heller ikke noe unntak fra det. Derfor har vi lagt inn vårt ABE-kutt. Vi mener også at en del av de økningene som har vært det siste året, har vært velbegrunnede og gode, men også ekstraordinært store. Det kunne vært rom for å se om de kunne vært justert ned noe, for det kan ikke være det samme ekstraordinære behovet hvert eneste år for å få høye rammer.

Det var en kort forklaring til Høyres merknad, og hvis jeg har sett riktig i kalenderen, blir dette den siste runden vi har i kontrollkomiteen før jul. Jeg ønsker stortingspresidenten og presidentskapet en god jul, og takk for jobben som dere har gjort i året som har gått.

Presidenten [09:03:17]: Takk.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Etter ønske fra finanskomiteen vil sakene nr. 2 og 3 bli behandlet under ett.

Sak nr. 2 [09:03:27]

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter og avgifter 2025 (Innst. 3 S (2024–2025), jf. Prop. 1 LS (2024–2025), Prop. 1 S (2024–2025) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2024–2025))

Sak nr. 3 [09:03:42]

Innstilling fra finanskomiteen om skatter og avgifter 2025 – lovsaker (Innst. 4 L (2024–2025), jf. Prop. 1 LS (2024–2025))

Presidenten [09:03:52]: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Tuva Moflag (A) [09:04:22] (komiteens leder og ordfører for sakene): Hoveddebatten om neste års statsbudsjett hadde vi med finansdebatten i forrige uke. Jeg vil likevel benytte anledningen til å takke Senterpartiet og SV for samarbeidet også i denne delen av budsjettavtalen, og jeg takker hele komiteen for arbeidet med 2025-budsjettet.

Neste år vil det være betydelige lettelser i skattene for både bedrifter og privatpersoner. Vi holder det vi lover, og avviker den midlertidig forhøyede arbeidsgiveravgiften fra 1. januar 2025. I tillegg senker vi skattene for de laveste inntektene og de laveste pensjonene. Frikortgrensen økes til 100 000 kr, og for inntekter mellom 100 000 og 200 000 kr betaler man kun trygdeavgift. Dette er i tråd med retningen som ble skissert i skatteutvalget, der lavere skatt på lave inntekter ble pekt på som et virkemiddel for å få høyere arbeidstilbud. Eller for å si det litt mer folkelig: Det skal lønne seg å jobbe.

Det har vært ganske harde fronter i skattedebatten de siste årene. Vi tar signalene fra næringslivet på alvor og forstår behovet for langsiktige og forutsigbare rammevilkår knyttet til skatt. Derfor er jeg glad for at skatteopplegget for 2025 bare har moderate endringer, også etter budsjettenigheten med SV.

En samlet borgerlig front vil fjerne formuesskatten. Det er vi uenig i. Av Høyres formuesskattekutt på aksjeformuer vil 80 pst. av de 20 milliardene gå til den ene prosenten som er mest formuende. Jeg kan tenke meg mer rettfærdige måter å bruke pengene på. Formuesskatten er et viktig fordelingspolitisk virkemiddel, i tillegg til

at den bidrar med viktige inntekter til staten. Skatt bygger samfunn, og skatt sikrer velferd over hele landet.

Den effektive formuesskatten for aksjer er lavere i 2024 enn for ti år siden. Samlet skatt på selskapsutbytte er om lag på nivå med Danmark, Frankrike og Storbritannia. Kapitalbeskatningen i Norge er godt under gjennomsnittet i OECD-sammenheng. Samtidig er investeringene i næringslivet på et høyt nivå, og vi har klart å holde arbeidsledigheten lav.

Skatten på gjennomsnittslønn er ikke høy i europeisk sammenheng. Skatt på petroleumsinntekter trekker opp tallene for Norge, men dette er ikke skatt som gjennomsnittsborgeren betaler. Tvert imot er det en skatt som bidrar til å finansiere billige og tilgjengelige velferdsgoder. Norge har ifølge OECD en skatt på gjennomsnittslønn på 27,3 pst. På listen over land med høyere skatt er bl.a. våre nordiske naboer: Danmark med 35,5 pst., Finland med 31,1 pst. og Island med 28,2 pst. Folk i Frankrike, Tyskland, Italia, Portugal og Nederland betaler også høyere skatt på inntekten sin, ifølge OECD.

Resultatene i næringslivet og den høye sysselsettingen vi ser nå, vitner om en myk landing i norsk økonomi. Det er dette vi har jobbet for mens uroen har rast rundt oss de siste årene. Mange har kjent tøffere økonomiske prioriteringer på kroppen. Renter, strøm og matvarepriser har gjort at lønnen rekker kortere. Likevel er det en enorm trygghet i at man beholder jobben, og at flere har kommet i jobb de siste årene. Vi har styrket folks privatøkonomi gjennom velferdsgoder som barnehage, SFO, barnetrygd, studiestøtte, minsteytelser, fjerning av karensåret for folk på AAP og nå økt minstepensjon. Gjennom skatte- og avgiftsopplegget tar vi nå også et større grep ved å senke momsen på vann- og avløpsgebyret.

Summen av valgene vi har gjort, viser veldig tydelig hva vi prioriterer, og hvem vi prioriterer.

Med det anbefaler jeg komiteens innstilling og vil også samtidig opplyse om at jeg forlater salen for å lytte til debatten fra kontoret. Det er ikke for ikke å vise respekt for de andre her. Det er av respekt for sidemannen, som skal klare å holde seg frisk til jul.

Helge Orten (H) [09:08:45]: Jeg har en viss følelse av at vi hadde denne debatten i forrige uke, men vi tar en liten ekstrarunde.

Høyre vil legge til rette for et skattesystem som gir folk og bedrifter lavere skatt og bedre økonomi. Det gir mer frihet, bedre velferd og en tryggere framtid. De siste årene har vært preget av økt usikkerhet. Den sikkerhetspolitiske situasjonen er dramatisk endret, og for første gang på lenge har vi opplevd høy prisvekst og høye renter. Både folk og bedrifter har fått merke at utgiftene har økt, og at kjøpekraften er svekket. I denne situasjonen er

det viktig at politikken bidrar til å redusere usikkerhet og ikke forsterke den. Det gjelder også i skatte- og avgiftspolitikken. Derfor har det vært underlig å følge med på en regjering som i en turbulent periode har bidratt til økt usikkerhet for norske bedrifter og arbeidsplasser. Regjeringa har innført nye og midlertidige avgifter og nye grunnrenteskatter med tilbakevirkende kraft, og økt eierbeskatningen betydelig. I en urolig tid med høy utgiftsvekst velger regjeringa å legge stein til byrden ved å øke skattetrykket.

Tilbakemeldingen fra næringslivet i hele landet har vært unison. Store og brå endringer og betydelig økt skattetrykk har bidratt til å svekke tilliten til skattesystemet og gjøre det mindre forutsigbart. Det er i seg selv et stort problem for dem som skal investere i norske bedrifter og arbeidsplasser.

Høyres svar er enkelt: Vi vil senke skattene og øke forutsigbarheten for næringslivet. Det må være attraktivt å investere i norske bedrifter. Derfor foreslår vi å innføre halv formuesskatt på arbeidende kapital ved å sette verdsettelsesrabatten til 50 pst. Det er første steg mot en rask avvikling av denne skatten. Norske bedriftseiere opplever at de må tappe selskaper for penger for å betale formuesskatten. Dette er midler som ellers kunne vært brukt til å utvikle ny teknologi og nye produkter eller gjøre helt nødvendige investeringer for å holde tritt med konkurransen og trygge arbeidsplassene.

Det er svært få land som har formuesskatt. Det gjør at det blir en særnorsk skatt på norske eierskap. En norsk-eid bedrift som konkurrerer med en utenlandskeid bedrift, vil dermed ha et betydelig handikap. Det er vanskelig å forstå at både regjeringa og støttepartiene argumenterer så sterkt for et skattesystem som forskjellsbehandler norskeide bedrifter.

Innføringen av en ny grunnrenteskatt for havbruk med tilbakevirkende kraft skapte stor uro i næringen. Investeringer for flere titalls milliarder ble satt på vent eller avlyst, noe som har stor betydning for både havbrukselskapene og en hel leverandørindustri. Som vi har vært tydelige på hele veien, vil vi gjøre noen endringer på grunnrenteskatten på havbruk. Vi reduserer satsen til 15 pst. og fjerner prisrådet og bunnfradraget. Sammen med endringer i formuesskatten på arbeidende kapital vil det gi et mer moderat skattetrykk og en mindre byråkratisk modell for havbruksnæringen.

I en tid da prisene på helt nødvendige varer har økt betydelig og renten på huslånet er blitt vesentlig høyere, er det ekstra viktig at folk får beholde mer av egen inntekt. Vi prioriterer derfor å senke inntektsskatten for folk med lav og middels inntekt. Det betyr at en person vil få 3 000–4 000 kr lavere skatt med vårt opplegg sammenlignet med det som regjeringa har lagt fram.

I tillegg øker vi barnetrygden og setter frikortgrensen til 150 000 kr, noe som vil ha stor betydning for studenter og dem med lave inntekter. Vi har ikke prioritert å redusere maksprisen på barnehage, men vi kompenserer ved å øke barnetrygden med 1 000 kr per måned for alle barn opptil seks år. Vi prisjusterer for de øvrige, gir flere muligheten til gratis kjernetid i barnehagen og gir desemberbarna rett til barnehageplass. Sammen med en lavere inntektsskatt, som for en familie med to voksne vil utgjøre ca. 7 000 kr i året, vil det være et godt opplegg for en styrket familieøkonomi. Generelle skattelettelser gir økt frihet til selv å bestemme over egen økonomi, og de avsluttes heller ikke det året barna er ferdige i barnehagen.

I tillegg til betydelige skattereduksjoner for folk og næringsliv gjør vi også en del andre endringer i vårt skatteopplegg. Vi styrker BSU-ordningen, øker grensen for gaver til frivilligheten, fjerner noen unntak i merverdiavgiftsreglene og gjør endringer i helse- og klimaavgifter. Den største endringen er en økning av CO₂-avgiften på 20 pst. utover regjeringas forslag. For å unngå økt belastning for bilistene reduserer vi samtidig trafikkforsikringsavgiften.

Avslutningsvis: Høyres løsning er enkel. Vårt skatteopplegg gir lavere skatt for folk og bedrifter og økt forutsigbarhet for dem som vil investere i norske bedrifter og arbeidsplasser. Ellers vil jeg ønske finanskomiteen velkommen tilbake neste uke til enda en debatt.

Ole André Myhrvold (Sp) [09:13:46]: Siden pandemien traff oss i 2020, har lite vært normalt. Folk og næringsliv har kjent på usikkerhet og utrygghet, og for Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering har det derfor vært et overordnet mål å opprettholde høy sysselsetting og lav ledighet. Det å ha en jobb, en inntekt, bidrar til forutsigbarhet og stabilitet selv om verden er utrygg. Heldigvis har vi klart det. Styrken i det norske samfunnet er tillit og små forskjeller.

Senterpartiet og Arbeiderpartiet har i regjering arbeidet for å skape utvikling i hele landet gjennom å bidra til sosial og geografisk utjamning. Siden regjeringen tiltrådte, har vi samlet gitt vanlige folk skattelettelser på 10 mrd. kr. I budsjettet vi vedtok rammene for forrige torsdag, var de samlede netto skatte- og avgiftslettelsene på 18,1 mrd. kr fullt innfaset. Det inkluderer fjerning av den midlertidige ekstra arbeidsgiveravgiften fra nyttår. Det er et ekstraordinært grep som ble innført i statsbudsjettet for 2023, i en tid med galopperende prisvekst og økende renter. I den situasjonen var regjeringens mål, som allerede nevnt, å sikre sysselsettingen, verne om velferden og samtidig sørge for en økonomisk politikk som kunne bidra til å dempe prisveksten og stabilisere renten, med mål om reduksjon. I dag er situasjonen en

helt annen. Prisveksten er i ferd med å normalisere seg. Renten har vært stabil i et år, og nå fikk vi utsikter fra SSB om rentekutt neste år. Det gledelige er at folk har stått i jobb og hatt inntekt, og regjeringen har i så måte lyktes.

Dette betyr ikke at situasjonen er enkel. Uforutsigbarheten er der, og uforutsigbarheten i et dysfunksjonelt strømmarked slår rett inn i folks lommebok. Heldigvis har vi en forutsigbar strømstøtteordning som er støtdempende når markedets råhet er som verst. I den forbindelse er det på sin plass å minne om at noe av det første denne regjeringen gjorde da den tiltrådte, var å redusere elavgiften, som Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre gjennom sine åtte år hadde økt flere ganger.

Etter turbulente år er målet forutsigbarhet for folk og næringsliv. Neste års budsjett inneholder derfor ingen store, omfattende skattegrep. Derimot tas det grep for å prioritere lettelsers, for å gi bidrag til økt kjøpekraft hos vanlige folk. Redusert barnehagepris, økt barne-trygd, redusert moms på vann og avløp, økt studiestøtte og økt minstepensjon er noen grep som treffer i bredden. I tillegg fortsetter vi altså å gi lettelsers i inntektsskatten for vanlige folk. Vi gjennomfører målrettede lettelsers i bunnen av inntektsfordelingen, vi øker frikortgrensen til 100 000 kr, og vi fjerner all skatt på arbeidsinntekt under 200 000 kr.

Det nyeste grepet som tas i dette skatte- og avgifts-opplegget, er å redusere momsen på vann- og avløpsgebyret. Det har en helårsvirkning på 4 mrd. kr. Det gir nemlig ikke mening at det skal være høyere moms på vannet i kjøkkenspringen enn det er på flasken du kjøper på Rema 1000. Dessuten vet vi at mange kommuner står overfor store investeringer i vann- og avløpssektoren. Sånn sett er reduksjonen av momsen et godt håndslag for folk i hele landet, også på lengre sikt.

I dette opplegget gjøres det også endringer i den såkalte utflyttingsskatten. De nye reglene for utflyttingsskatten er rimelige, romslige og rettferdige. Hensikten er å tette skattehull, ikke å ramme folk som flytter fra Norge. Skatten følger allment aksepterte prinsipper blant nordmenn om at hvis du tjener deg opp verdier i Norge, betaler du også skatt til Norge. De nye reglene for utflyttingsskatt skal sikre at disse verdiene beskattes også her i Norge hvis noen velger å flytte til et annet land og bosette seg der, og framover heller vil betale skatt til sitt nye hjemland. Det står man selvsagt i sin fulle rett til å gjøre.

I sum ivaretar regjeringens skatte- og avgiftsopplegg hensynet til god sosial og geografisk omfordeling, og sammen med de andre grepene i statsbudsjettet bidrar dette til en romsligere hverdagsøkonomi for folk flest og en forutsigbarhet for næringslivet.

Hans Andreas Limi (FrP) [09:18:12]: Først vil jeg takke komiteens leder for omtanken – det er jeg som er

sidemannen. Da er det mulig at jeg holder meg frisk også inn i julen.

Vi er samlet for å diskutere skatter og avgifter. Det som er veldig gledelig å registrere, er at vi nå har kommet dit at nær sagt alle partiene er opptatt av å redusere inntektsskatten på vanlige inntekter. De fleste forslagene går også lenger enn de 400 kr som regjeringspartiene har lagt opp til, og det kan virkelig trengs nå, i den situasjonen vi står i. Det er et godt prinsipp at folk får lov til å beholde og disponere en større andel av sine egne inntekter, men spesielt etter at man har opplevd tre, snart fire, år med en formidabel utgiftsvekst. Nå er situasjonen den at vi ser at matprisene fortsatt stiger, strømprisene er på vei opp, og et rentekutt kan vi først forvente neste år – selv om det er litt ulike oppfatninger om når det første kuttet i renten kommer.

Det er ikke Stortinget som styrer renten, og det skal vi være glade for, men vi bestemmer skatte- og avgiftsnivået i Norge. 180 000 kr i utgiftsvekst for en typisk norsk familie, som de har opplevd nå de siste tre årene, med dyrere strøm, dyrere mat og drivstoff og høyere rente, skaper utfordringer i privatøkonomien for svært mange. Det er mange som har opplevd tøffe år, og det er mange som fortsatt har det ganske utfordrende, for de ser at utgiftene som er helt nødvendige i hverdagen, har økt med nesten 180 000 kr.

Da blir det litt smått når regjeringen foreslår lettelsers i inntektsskatten for neste år på 400 kr, altså ca. én krone dagen. Det er det ingen som vil merke i lommeboken. Selv om man da i sum har fått noe mer, er det allikevel forsvinnende lite. Det er grunn til å understreke at samtidig som utgiftene for vanlige folk i Norge har økt, har staten i den samme perioden hatt enorme ekstrinntekter, bl.a. på grunn av høye energipriser.

For å avhjelpe den krevende situasjonen må det gis skattelettelsers og avgiftsreduksjoner som virkelig merkes i lommeboken til folk. Det er derfor Fremskrittspartiet har foreslått å halvere merverdiavgiften på mat og drikke, det er derfor vi foreslår å halvere veibruksavgiften på drivstoff, og det er derfor vi foreslår å heve personfradraget til 150 000 kr, og med det gi en skattelette til de fleste på 9 000 kr neste år. Vi foreslår også å øke frikortgrensen til 150 000 kr, og vi foreslår en kraftig forbedret strømstøtteordning, med full dekning over 50 øre per kWh. Det vi opplevde i går, med de enormt høye strømprisene, tilsier at vi må ha en bedre strømstøtteordning, og det er behov for en ordning som varer over tid.

Summen av alle våre forslag ville gitt en typisk familie rundt 37 000 kr mer å rutte med neste år. Det ville man merket i lommeboken, og det ville bidratt til å hjelpe mange i den krevende situasjonen som de opplever.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [09:22:19]: Korleis vi fordeler byrdene i samfunnet vårt, seier alt om kva slags samfunn vi ønskjer å vere. I dag er det for mange som ber for tungt, mens nokon slepp unna. Vi har framleis eit skattesystem som påskjønner rikdom framfor arbeid, der kapitalinntekter frå aksjar og eigedom blir skatta lågare enn arbeidsinntekta til vanlege folk. Det er ikkje berre urettferdig, det er ein politikk som aktivt forsterkar ulikskapane i samfunnet. Kva betyr dette for sjukepleiaren som jobbar nattsift, for bussjåføren som står opp før sola, eller læraren som gjer alt ho kan for at barna våre skal lykkast? Dei bidrar kvar dag, men får lite igjen, fordi dei ikkje har aksjeutbyte eller store formuar. Det må endrast.

SV meiner difor at skattesystemet må bli meir rettferdig og berekraftig. Det handlar om at dei som har mest, også skal bidra mest. Difor føreslår vi å auke formuesskatten på dei største formuane, for når milliardærane blir stadig rikare, samtidig som vanlege folk må kutte i matbudsjettet, har vi både mista balansen og er på ville vegar.

I dag betaler den som eig aksjar, mindre skatt på inntektene sine enn den som tener pengar på arbeid. Det er gale. SV føreslår difor å harmonisere skattenivået for arbeids- og kapitalinntekter, sånn at det ikkje lenger løner seg å tene pengar utan å jobbe. Det store spørsmålet høgresida aldri klarer å svare på – det hadde vore ein draumesituasjon og interessant å sjå om dei klarte å svare på det i dag – er: Kvifor skal ein ikkje betale skatt for å tene pengar på aksjar, men altså betale 40 pst. skatt for å tene pengar på arbeid, heilt vanleg lønsarbeid? I det alternative statsbudsjettet til Høgre har dei skatteutt på aksjerabatten. Berekingar frå Finansdepartementet viser at 80 pst. av det kuttet går til den rikaste prosenten av befolkninga. Korleis klarer Høgre å sjå folk i auga med eit sånt opplegg, ei sånn massiv satsing på å tene pengar på kapital, mens vanlege folk med vanlege arbeidsinntekter skal ha høgare skattar?

Skatt handlar likevel ikkje berre om inntekter, det handlar også om kva vi får igjen. Når fellesskapet har inntekter frå rettferdige skattar, kan vi sikre gode velferdstenester for alle. Vi kan ha nok folk på jobb i velferda. Vi kan byggje betre skular, sørgje for verdig eldreomsorg, investere i kollektivtransport og bruksvegar og gi folk ein enklare kvardag. Det er verdien av sterk velferd.

Så til avgifter: Avgifter kan vere eit aktivt verktøy for å sikre at vi tar riktige val innan miljø og helse, men dagens system treffer skeivt. Når straumprisane aukar, rammer det låginntektsfamiliar mykje hardare enn dei som har råd til solcellepanel og energieffektive hus. Vi meiner at vi må justere avgiftssystemet slik at det ikkje straffar dei som har minst. Vi vil senke avgifta på nød-

vendige varar og auka dei på luksusforbruk og klimafriendtlege val. Det er ein rettferdig politikk som gir insentiv til å velje grønare og meir berekraftig.

Marie Sneve Martinussen (R) [09:26:06]: Jeg deler helsesituasjon med komitélederen, men skattedebatt er såpass viktig at man må klare å bidra også der. Dagens debatt om skatter og avgifter er jo hele grunnen til at de andre komiteene her på Stortinget kan ha sine budsjettdebatter om hvordan de skal bruke pengene. Noen ganger når vi diskuterer skatt, kanskje spesielt i finanskomiteen og blant folk som er veldig opptatt av skattepolitikk, kan det høres ut som skattepolitikk har en verdi i seg selv, og at vi holder på med det fordi det er viktig bare av seg selv. Sånn er det ikke. Hele poenget med skatter og avgifter er at vi har kostnader som må dekkes, og der står partiene langt fra hverandre, med tanke på hvor mye kostnader som skal dekkes, og hvordan.

Når Rødt f.eks. jobber for en ordentlig tannhelserreform som skal behandle tennene som en del av kroppen, er ikke det gratis. Det må finansieres, og da må Rødt ha en skattepolitikk som kan finansiere det. Når partier godtar osthøvelkutt i velferden, kan man på den andre siden godta eller ønske seg kutt i skattene. Disse tingene henger tett sammen. For et parti som Rødt, som ønsker seg et sterkere felleskap og at vi løser flere ting med spleiselag, er skattepolitikk veldig viktig.

Dagens skattesystem er sånn at den rikeste prosenten av befolkningen betaler mindre skatt per krone man tjener enn resten, og det mener jeg er grunnleggende urettferdig. Det er et problem man kunne løst på to måter: Enten kunne man økt skattene for dem som har veldig mye, for å få en slags balanse, eller man kunne kuttet skattene til dem som har veldig lite. Da ville man også fått en slags balanse.

Problemet med bare å kutte skattene er at man da også må kutte i velferden. Løsningen til Rødt er derfor ja takk, begge deler. Det vi legger fram i vårt alternative budsjett, er et skattesystem som tetter en del hull for de aller rikeste, f.eks. verdsettelsesrabatter, som vi mener ikke er fundert på noe saklig grunnlag, og selskapsskatten, som har blitt kuttet mye. Den største årsaken til at de aller rikeste betaler mindre skatt i dag, er at selskapsskatten har blitt kuttet.

På den andre siden bruker vi 14 mrd. kr på å kutte i inntektsskatten til folk flest. Jeg synes for så vidt det er bra av representanten Limi å anerkjenne at det er en utvikling også i norsk skattepolitikk og i norsk skattedebatt, og det handler selvsagt om at vi har en utvikling ute i verden – eller ute i Norge, da – der lommeboken til folk blir hardt straffet.

Vi i Rødt jobber for makspris på strøm, å kutte i regningsbunken til folk som er syke, og veldig, veldig mange forskjellige ting, men vi kommer ikke utenom at skatt også er en av de mest direkte måtene vi her inne på Stortinget påvirker folks økonomi på. Det gjør vi nærmest umiddelbart fra 1. januar. Derfor er det et verktøy man må ta i bruk når folk sliter økonomisk, som folk gjør nå, og derfor foreslår Rødt å kutte i inntektsskatten til alle som har under 750 000 kr i årsinntekt. Det betyr altså at ca. 75 pst. i Norge ville fått lavere inntektsskatt med Rødts skatteforslag enn det man kommer til å ha i 2025 med det virkelige statsbudsjettet.

Dette mener jeg er en politikk som ikke bare får ned forskjellene gjennom skattesystemet, men også får ned forskjellene ved at vi har en sterkere velferd, for alle de inntektene vi i dag diskuterer hvordan skal hentes inn, brukes også på velferd. For Rødt handler det om store, nye velferdsreformer innenfor helse, om å ha nok folk på jobb i barneheten og, sist, men ikke minst, om at kommunene våre skal ha råd til å ha sterke lokalsamfunn i hele landet. I disse dager, mens vi sitter her og vedtar statsbudsjettet, er det harde kamper i landets kommunestyrer og fylkesting, der Rødt mener at vi burde kunne bidra med løsninger som gjør at lokalpolitikkerne kan gjøre det som er best for deres by og bygd, enten det dreier seg om nærskolen, ungdomsklubben eller flere folk på jobb på sykehjemmet.

Alt dette henger sammen med skattepolitikken, og derfor viser jeg til Rødts merknader og alternative forslag i saken innenfor skatter og avgifter.

Sveinung Rotevatn (V) [09:30:49]: Dette er ein debatt som bruker å vere nærmast eit pliktløp etter den heftige debatten veka før. Eg skal heller ikkje gjere dette til eit langt innlegg, men eg synest det er interessant å merke seg at både saksordføraren frå Arbeidarpartiet og talspersonen frå Senterpartiet legg vekt på at det dei er særleg glade for med denne skatte- og avgiftsproposisjonen, er at det er veldig lite skatte- og avgiftsendringar. Det bør ein merke seg. Det trur eg er ei solid innrømming av at dei store endringane i skatt dei siste åra ikkje har vorte tekne godt imot og har vore ukloke. Det er det som primært har prega debatten her i salen når saksordføraren har vist til at det «har vært harde fronter». Det har kanskje det, men det er jo ikkje så rart at det vert harde frontar når ein innfører ei rekkje nye skattar, nokre varige og nokre midlertidige, som ingen av regjeringspartia har gått til val på, og som utan unnatak rammar næringslivet.

Det er riktig nok slik at nokre er tekne vekk igjen med denne proposisjonen. Det skulle berre mangle – men det er likevel positivt. Nokre held fram, f.eks. det som i realiteten er ei doubling av skattlegginga av privat

eigarskap i norske bedrifter. Det er ein grunn til at det skaper mykje engasjement og uro der ute, og det har nettopp å gjere med vilkåra for å satse og byggje på ideen sin, skape noko for seg og dei rundt seg og ja, etter kvart også tene pengar, som alle bedrifter må gjere.

I alternativet til Venstre, som eg tek opp, reduserer vi skattetrykket for næringslivet med om lag 10 mrd. kr. Det handlar både om auka aksjerabatt innanfor formuesskatten og i og for seg av andre typar arbeidande kapital. Det handlar om ei heving av botnfrådraget, og det handlar om ei senking av utbyteskatten. Alt dette er viktig.

Vi seier også nei til exitskatten eller endring av exitskatten, som regjeringa foreslår. Det vert stadig om-talt som eit skattehol frå denne talarstolen, men nøyaktig kva dette holet består av, vert det aldri sagt noko om. Det som vert sagt, er at det er viktig at ein skattar til Noreg av verdiauke som har skjedd i Noreg. Ja, eg er heilt einig, og det gjer ein i dag – punktum. Det er ikkje det som her er foreslått. Det som er foreslått, skaper stor uvisse. Særleg i gründermiljøa, dei som startar nye bedrifter, vert dette teke på stort alvor, og det er ein grunn til det. Så det bør ein seie nei til.

I forslaget vårt senkar vi inntektsskatten med om lag 5 mrd. kr. Særleg dei med inntekter mellom 300 000 og 800 000 kr får ein solid skattelette med Venstres alternativ. Så gjer vi ganske store endringar innanfor avgiftsprofilen for å flytte han i grøn retning. Dette er også noko som denne regjeringa har utmerkt seg med – at ho stadig har hola ut skatte- og avgiftssystemet når det gjeld klimaavgifter. Ein har fjerna grunnavgifta på mineralolje, ein kuttar i vegbruksavgiftene. Så følgjer ein CO₂-avgiftsopptoppinga som den førre regjeringa vedtok. Det er i og for seg positivt, men med mykje utholing på andre område vert effekten avgrensa. Det at Noreg i statsbudsjettet ikkje ligg an til å nå klimamålet vårt for 2030, ser regjeringa ut til å ta med knusande ro. Eg synest vi skal ha meir uro enn som så, både hos regjeringspartia og ikkje minst hos støttepartiet SV. Vi må også klare å bruke skattesystemet, flytte skattebyrda frå raud til grøn skatt, slik at det løner seg å arbeide, løner seg å skape bedrifter, og at det også er høgare avgifter på miljøskadeleg atferd og på utslepp. Det er den langsiktige retninga vi treng å gå i, samtidig som vi senkar den samla skatte- og avgiftsbyrda for folk og for næringsliv, slik vi gjer i Venstre sitt alternative budsjett.

Sigrd Zurbuchen Heiberg (MDG) [09:35:19]: Skattesystemet er eit av våre viktigaste økonomiske styringsverktøy for å omstilla samfunnet. Miljøpartiet Dei Grøne sitt alternative statsbudsjett for 2025 viser nødvendige skatte- og avgiftsgrep for å få til vår tids viktigaste samfunns mål: å skapa velferd for alle folka i landet

vårt utan å øydeleggja livsgrunnlaget for framtidige generasjonar, slik ein gjer i dag.

Miljøpartiet Dei Grøne meiner at ei grøn og solidarisk skatteomlegging må vera høgaste prioritet for regjeringa. Skattepolitikken må beskytta natur, avgrensa utslipp av klimagassar og forureining og sørgja for ei solidarisk og ansvarleg forvaltning av ressursane på planeten. Det krev mykje meir enn små justeringar i skattar og avgifter. Det hastar å skapa ein økonomi der dei langsiktige, miljømessige og sosiale kostnadene vert reflekterte i prisen på ei vare eller teneste. Skattesystemet må vera meir omfordelende, og me skal ha ei rettferdig omstilling.

Ein vellykka miljøpolitikk heng uløseleg saman med ein rettferdig skattepolitikk som reduserer økonomiske ulikskapar. Me treng ein offensiv næringspolitikk som mobiliserer skaparkrafta i samfunnet for å byggja eit meir miljøvenleg samfunn og eit nytt grønt næringsliv. Difor føreslo Miljøpartiet Dei Grøne omfattande endringar i skatte- og avgiftspolitikken for 2025 i vårt innspel til statsbudsjettet.

Når eg kan bestilla ein genser frå Temu som kostar mindre enn lokalproduserte poteter, viser det kor feilslått avgiftspolitikken i dag er. Kostnadene ved miljø- og menneskeskadeleg produksjon og forbruk vert ikkje reflekterte i prisane. Når omfordelingseffekten i skattesystemet sviktar og forskjellane aukar, vert bildet enda grellare. Fattige barnefamiliar må ta til takke med varer som er dårlegare for helsa deira og for naturen. Me er nøydde til å omstilla oss bort frå ein bruk-og-kast-økonomi til ein økonomi som forbrukar mindre, og der ressursar vert gjenbrukte. Skatte- og avgiftspolitikken må sørgja for at det kostar meir å forureina, og at det vert billigare å velja miljøvenleg.

Alt som kostar pengar, er dyrare for dei som har lite pengar. Høge avgifter rammar skeivt. Dei med dårlegast råd brukar meir av inntekta si på nødvendig konsum og transport og vert difor ramma ekstra hardt av høge prisar, særleg når alternativa er utilgjengelege. Omfordeling over skattesetelen er det viktigaste, men det er ikkje nok. Difor vil Miljøpartiet Dei Grøne innføra klimapåskjøning til alle, der det vert innført ekstra avgifter på forureinande forbruk, og der inntektene vert delte ut att til befolkninga. Det vil dei fattigaste og dei som forbrukar minst, tena mest på. Størsteparten av inntekta frå flyseteavgift og auka vegbruksavgifter på bensin og diesel vert delte ut som flate kontantoverføringar i skatteoppgjeret til alle som bur i Noreg. Det er anteke at barnefamiliar vil betala ein større andel av avgiftene, og difor skal ungar ha den same utbetalinga og få sin del av klimapåskjøninga. Dei som bur usentralt med færre transport- og konsumalternativ, får eit høgare beløp.

I vårt forslag får folk med inntekt lågare enn 800 000 kr redusert skatterekning, mens dei med inntekt over 800 000 kr vil få auka inntektsskatt. Omfordelingseffekten vert styrkt av fleire andre skatteforslag, bl.a. ei meir solidarisk innretning av barnetrygda. Ho må aukast kraftig, og ein må skattleggja ho sånn at dei med god nok råd bidreg til å få ned antalet fattige barnefamiliar i dette landet.

Aukande forskjellar viser at det er behov for formuesskatten i Noreg, men me veit òg at skatten kan slå uheldig ut og vera til hinder i etablerings- og oppskaleringsfasen for oppstartsbedrifter. Miljøpartiet Dei Grøne føreslår difor eit betydeleg auka botnfrådrag, frå 1,7 mill. kr til 5 mill. kr, som vil gjera at om lag fire av fem formuesskattebetalarar vil sleppa skatten.

Skattesystemet må bidra til å skapa plass til mange nye bedrifter når me no skal omstilla økonomien bort frå fossil energiutvinning og til nye, grøne næringar. Staten må utforma rammevilkår for både dei etablerte og dei nye, små, lokale bedriftene – ikkje berre dei multinasjonale gigantane som systematisk kan planleggja for minst mogleg skatterekning. Miljøpartiet Dei Grøne føreslår å innføra redusert arbeidsgjevaravgift for oppstartsbedrifter i ein avgrensa periode og eit standardisert frådrag for sjølvstendig næringsdrivande. Me vil ha skattelette i form av auka jordbruksfrådrag og fiskarfrådrag for å støtta opp om heilt sentrale, naturbaserte primærnæringar.

For å senka utsleppa i tråd med Parisavtalen, slik me skal og må, er det ingen veg utanom å auka prisen på utslipp. Det trengst omstillingsavgift på utvinning av olje og gass og næringsretta miljøskattegrep som fremjar bruk og teknologiutvikling av utsleppsfrie maskiner. I tillegg er det på tide med ei avgift på uttak av torv og toll på soya til husdyr- og fiskefôr.

Til slutt vil Miljøpartiet Dei Grøne vera tydelege på at meirverdiavgiftssystemet kan og bør brukast aktivt for å fremja berekraft. Me føreslår å fjerna moms på frukt, grønt og økologiske matvarer for å fremja større sal og produksjon. For å bevare og styrkja eit levande uteliv i både byen og naturen føreslår me å senka momsen på all servering av mat og drikke.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [09:40:40]: Skatte- og avgiftssystemet må være innrettet sånn at det i minst mulig grad hemmer verdiskaping og sysselsetting, og at det klarer å bidra til omfordeling, til å utjevne forskjeller og til å finansiere velferden – alle de viktige oppgavene.

Vi diskuterer en utrolig viktig sak. En ser at konsekvensene av skatte- og avgiftsendringer kan få ganske store effekter. Vi mener det er tydelig at det som skjer i næringslivet, de reaksjonene som er kommet på kraftige avgifter og uforutsigbare skatter, har vært med på å bidra

til f.eks. utflytting. Dette er et viktig felt, der vi tenker at det skal komme en helt ny retning når vi forhåpentligvis får en ny regjering etter valget.

Jeg har satt ned noen stikkord – jeg skulle bare ha et par punkter, tenkte jeg, men det ble sju punkter, så jeg får se om jeg rekker igjennom dem.

Ett av de viktigste punktene i Kristelig Folkepartis skatte- og avgiftsopplegg er skattelette for familiene. Vi gjør en ny endring i foreldrefradraget. Vi prøvde å øke det i det siste budsjettet vi la fram før regjeringsskiftet, som regjeringa dessverre endret. Nå ønsker vi å endre det, fra at man i dag får 25 000 kr for første barn, 15 000 kr for de neste barna, og må dokumentere barnehageplass, SFO eller lignende pass av barn, til en generell utbetaling, der man får 50 000 kr for første og andre barn, og så 100 000 kr for tredje og fjerde barn, osv. Det henger sammen med løftet vi har for barnetrygden – en generell økning til 2 000 kr, men også en dobling for barn nummer tre osv. Vi lar oss inspirere av Frankrike, som har lyktes med å bruke skattelette og barnetrygd for å stimulere til at det skal fødes flere barn. Tanken er at familiene lettere skal kunne få det antallet de ønsker, for vi vet at mange velger ikke å få barn nummer tre.

Så til noe mer dagsaktuelt: Vi ønsker en mer sosial strømstøtte. Senere i dag skal vi behandle regjeringas forslag om å svekke strømstøtten, ved å øke terskelen til 75 øre, og 90 pst. støtte over det. Vi har hele tiden tatt til orde for 100 pst. kompensasjon over 50 øre. Grunnen til at jeg nevner dette nå, er at vi øker trinnskatten, trinn 4 og 5, med vel 2,9 prosentenheter, som må finansiere strømstøtteordningen. Ikke bare blir den bedre og mer sosial fordi man faktisk får utbetalt 100 pst. over 50 øre, men den finansieres med at de med sterkest rygg betaler mest, ved at de ikke vil få en uforholdsmessig stor strømstøtte.

Vi har også kraftig skattelette for bedriftene. Vi mener som sagt at det må en helt ny kurs til. I dette budsjettet setter vi verdsettelsesrabatten på arbeidende kapital til 60 pst. Det er en tydelig retning, og hvis en regner kjapt, ser en at en i løpet av en fireårsperiode vil ha fjernet formuesskatten på arbeidende kapital. Vi mener – og er tydelig i programutkastet, som riktignok skal behandles på landsmøtet – at dette bør gjøres gjennom skatteskifte. Det må en eventuelt komme tilbake til når en forhåpentligvis er i en regjeringssposisjon. Men dette er et viktig punkt. Vi går også ut mot utflyttingsskatten, eller exitskatten, for vi mener den bare gjør at folk flytter ut raskere. Jeg tror at det samlede skattenivået for næringslivet bidrar til at det faktisk blir aktualisert. Når man får gjort noe med skattenivået, tror jeg heller ikke så mange ønsker å forlate landet, men at man heller ønsker å drive gründerbedriften sin herfra. Det handler om en balanse i skattenivået.

Skatter og avgifter funker, derfor ønsker vi endringer på avgiftsnivå når det gjelder miljøavgifter. Å fortsette med en opptrapping av CO₂-avgiften vet vi er et av de mest effektive virkemidlene vi har, og det skaper en veldig tydelig retning for omstilling. Vi mener også at man burde ha gjort noe med folkehelseavgiftene, økning av tobakksavgiften, alkoholavgiften, sukkeravgiften og differensieringen på brus, for det virker rett inn på prisen, som igjen bidrar til at folk endrer vaner, og det vil skape bedre folkehelse.

Vi foreslår en dobling i skattefradraget for frivillige organisasjoner. Regjeringa valgte – med én gang den kom i regjering – å halvere det, til 25 000 kr. Vi ønsker å øke det igjen, til 50 000 kr. Det er mange helt vanlige folk som gir store gaver, og det betyr enormt mye for de frivillige organisasjonene. Vi ønsker også å sette grensen til 100 000 kr for bedriftene, og vi vet at det vil bidra til mye inntekter for de frivillige organisasjonene.

Til slutt: Det er riktig som presidenten antydte, at vi bare stemmer samlet over opplegget. Men det er en feil i Innst. 4 L når det gjelder NIPT. Der burde jeg ha skrevet inn at vi er imot. Vi kuttet det i det ordinære budsjettet. Nå er det jo en diskusjon om kommersialisering, eller skattlegging, og en naturlig følge av det ville vært at vi er imot dette. Men siden vi stemmer samlet, er det i hvert fall en stemmeforklaring herfra.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [09:45:54]: Da vi hadde debatten om den økonomiske situasjonen i Norge og finansdebatten i 2022, hadde vi noen hovedbekymringer. Det var at prisveksten var veldig på vei opp og renten økte. Vi var dypt bekymret for at vi også skulle få høy arbeidsledighet i Norge, for vi vet at kombinasjonen av høy prisvekst og høy ledighet skaper store sosiale problemer. Da gjorde vi noen grep som skapte mye debatt: Vi innførte to midlertidige skatter.

Vi innførte høyprisbidraget på vannkraftsektoren, for vi mente at deres ekstraordinært høye inntekter ikke skyldtes deres egen innsats, men helt eksterne forhold. Vi tok inn de pengene og brukte dem på bl.a. billigere SFO og andre typer tiltak som vi mente var riktige, f.eks. økt barnetrygd – vi gjorde mange grep – og økt bostøtte. Vi gjorde det også med høyere arbeidsgiveravgift for grupper som har høy inntekt, for analysen var at man ikke kom til å få noen utfordring med høy ledighet i den delen av befolkningen. Vi sa at det skulle være midlertidig, for vi ville gjøre dette i den fasen vi var inne i, for å styre Norge trygt igjennom. Nå har vi fjernet begge to, vi fjerner den siste i dag.

Det som er fint, og som er litt tilfeldig, er at da SSB kom med sine prognoser i dag, bekrefter de at vi nå er på vei inn i en periode med lavere prisvekst – det er veldig, veldig bra – og at lønningene stiger mer enn prisene. Det

er bra. SSBs vurdering er at man kan vente seg rentekutt i året som kommer. Det er veldig bra at vi er der. Alt tyder på at vi kommer oss gjennom denne perioden uten høy ledighet.

Det som også er positivt, som kanskje har vært litt underkommunisert, er hvordan norske bedrifter har gått i denne perioden, for det var en annen bekymring. Jeg kan ta noen tall som i hvert fall gleder meg: Fastlands-eksporten per 2023, som er det siste hele året, var 17 pst. høyere enn i 2021. Vi ser også at overskuddene til fastlandsbedriftene har vært mye høyere enn det de var, og har økt med ca. 100 mrd. kr. Det er veldig positive utviklingstrekk. På grunn av det skatteopplegget som vi nå har, der vi er, er lettelsene på skatter og avgifter og det som blir vedtatt i dag, på i overkant av 18 mrd. kr. Det er en ganske kraftig lettelse, ikke minst ved at vi tar bort den høyere arbeidsgiveravgiften.

Det største enkelttiltaket som har helårsvirkning, er reduksjonen i moms på vann- og avløpskostnader med 4 mrd. kr. Vi synes det er veldig fornuftig fordi prisene på vann og avløp er lovregulert, så kommunene har ikke lov til å ta mer på grunn av selvkostprinsippet. Når vi tar ned momsen fra 25 pst. til 15 pst., vet vi at pengene kommer fram. Det er noe av utfordringen med andre avgifter, at det kan være andre som tar en stor del av kaken. Her vet vi at fra neste sommer og i årene som kommer, hvis Senterpartiet og Arbeiderpartiet sammen med SV får flertall for dette, for det er over tid, vil momsen på vann- og avløpskostnadene til folk gå ned. Det er den delen som vi fra statens side styrer, og jeg synes det er riktig.

En annen ting som er litt underkommunisert i debatten, og som jeg synes er bra, er at alle overpriste gebyrer fjernes fra 2025. Det er en gjentakende ting som Riksrevisjonen har påpekt mot ulike finansministre, at man har hatt høyere gebyrer enn det som det reelt sett koster for staten å ta det inn. Senere i dag vil man også ha en diskusjon om det såkalte utleggsgebyret her i Stortinget, som har gjort at folk som har hatt dårlig råd, og staten har krevd inn penger – det kan selvfølgelig også ha vært folk som har rotet, men i stort er det ofte folk som har dårlig råd – har betalt en høyere kostnad enn det som reelt er krevd inn. Nå fjernes alle overprisede gebyrer, og det er utleggsgebyr på mange ulike ting – på f.eks. pass og førerkort.

Så synes jeg det er gøy, kanskje ikke gøy, men bra i hvert fall, at vi øker frikortgrensen fra 70 000 kr til 100 000 kr. Det er et kraftfullt grep. Mange partier har snakket om det, spesielt når man er i opposisjon, men ingen har gjort noe med det når de er i posisjon. Senterpartiet og Arbeiderpartiet sammen med SV gjør det. Nå blir det slik at alle unge – som dem som sitter oppe på galleriet her i stortingssalen – som skal ha sin første jobb, kan jobbe enda mer før de skal betale skatt.

Jeg merket meg den kritikken som kom fra Venstre. Den lever jeg veldig godt med. Det er helt bevisst fra regjeringen at vi ikke har økt avgiftene på drivstoff på den måten som Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet la opp til, og at vi har en klimapolitikk der vi tar mye mer hensyn til folk. Det mener jeg er bra.

Presidenten [09:50:43]: Det blir replikkordskifte.

Helge Orten (H) [09:50:54]: Som jeg påpekte i mitt innlegg, har det i løpet av de siste tre årene blitt gjennomført veldig mange store og brå skatteendringer. Det er nye og midlertidige avgifter, det er nye grunnrenteskatter med tilbakevirkende kraft og en betydelig økning av eierbeskatningen eller formuesskatten på arbeidende kapital. Dette har gitt ganske kraftige tilbakemeldinger fra næringslivet, som føler en stor uro knyttet til at skattesystemet har blitt mer uforutsigbart. Det er blitt mye vanskeligere for dem som skal gjøre langsiktige investeringer, å ha tillit til at man har et forutsigbart, godt skattesystem.

Tar finansministeren selvkritikk for den måten store og brå skatteendringer er gjennomført på?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [09:51:42]: Jeg er uenig i virkelighetsbeskrivelsen. Det har vært veldig mye uro i hele verden, og det er mange som har gjort ulike endringer i skattesystemet de siste par årene. Det som har vært viktig for regjeringen, er å si at vi skal ha en bedriftsbeskatning på 22 pst. Den har vært helt stabil hele veien. Jeg merker meg at Høyre nå har varslet at de ønsker å øke den. Jeg er uenig i det.

Når det gjelder ulike avgifter som rammer norske bedrifter, har vi gjort lettelsers på flere av dem, og vi har vært veldig opptatt av å kunne gjøre det målrettet. Akkurat når det gjelder CO₂-avgiften, har den økt, men det har vært varslet hele veien.

Så er det diskusjonen om grunnrenteskatt. Det var en tøff runde, men det er rett og slett en politisk prioritering. Vi mener det er riktig at de som har ekstraordinært store inntekter fra å bruke norske naturressurser, skal betale mer tilbake til fellesskapet. Nå merker jeg meg at også Høyre vil ha en grunnrenteskatt i sitt alternative budsjett, men de vil gi skatteuttene til de aller største oppdretterne og skjerpe skattenivået for de mindre oppdretterne. Der har vi et ulikt syn. Det vi har gjort på grunnrenteskatt, mener jeg har vært riktig, fordi det er en måte å bidra til å styrke norske fellesskapsløsninger på.

Helge Orten (H) [09:52:46]: Tilbake til historiebøkene: Reduksjonen i selskapsskatten fra 28 pst. til 22 pst. kom i forrige regjeringsperiode. Det vi har sagt, er at vi også kan vurdere skattevekslinger, men det har

vi heller ikke konkludert på, så det at vi har varslet en endring i selskapsskatten, er ikke riktig. Det vi kan se for oss, er at det kan være mulig å gjøre en del skattevekslinger, nettopp for å få et bedre skattesystem.

Et av grepene som er gjort, er at det har blitt betydelig dyrere å eie norske bedrifter. Det er en betydelig forskjellsbehandling sett opp mot utenlandskeide bedrifter, for vi har en ganske betydelig forhøyet formuesskatt på arbeidende kapital. Et av de grepene finansministeren gjør da, er å stramme inn utflyttingsskatten for å hindre at folk flytter fra landet. Med det innfører finansministeren et helt nytt prinsipp, nemlig at man kan risikere å betale skatt av gevinster man aldri får.

Ser finansministeren et problem med den utflyttingsskatten og innstramningen som er foreslått?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [09:53:53]: Det er en del ordninger i det norske skattesystemet som litt for få kjenner til – det er klart at de som jobber med det, kjenner til det – som fritaksmetoden, som jeg mener er veldig viktig, og som regjeringen mener er veldig viktig. Det vil si at man kan beholde verdiene i selskapsstrukturen, men man blir beskattet når man tar dem ut av selskapsstrukturen. Den fritaksmetoden er blitt veldig omfangsrik. Det er viktig for oss at vi har et skattesystem som gjør at vi kan ta vare på det, men der det også er slik at hvis man flytter ut av landet, må man skatte av de verdiene man har skapt i Norge. Man kan også flytte ut av landet og være skattemessig bosatt i Norge, og man kan flytte ut av landet og flytte tilbake til Norge etter tolv år.

Jeg mener det er riktig og viktig, det vi nå gjør med utflyttingsskatten. Det er rimelig at det ikke er sånn at den som flytter ut, skal betale mindre skatt enn den som blir værende her. Den ordningen vi har, som det har vært mye debatt om nå, er at man skal betale det man har i skatteregning hvis man tar ut utbytte fra selskapet sitt.

Helge Orten (H) [09:54:55]: Jeg tror de fleste i salen er enige om at vi har en eller annen form for utflyttingsskatt: Når personer flytter fra landet og har opparbeidet en gevinst i Norge, blir de også skattepliktige for den. Det som ligger i dagens utflyttingsskatt, før endringene som finansministeren har foreslått, er at man betaler skatt av gevinsten når man realiserer den. Det var egentlig det som var mitt spørsmål. Synes finansministeren det er rimelig at de som har opparbeidede gevinster når de drar fra landet, risikerer å måtte betale skatt av gevinsten uavhengig av om selskapet f.eks. går konkurs? Selv om den gevinsten aldri oppstår, vil man faktisk ta med seg den skatteforpliktelsen og måtte betale den skatten. Synes finansministeren det er rimelig at vi skal ha et skattesystem der urealiserte gevinster blir beskattet?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [09:55:43]: Det er viktig å huske hele denne debatten. Da jeg ble finansminister, var det en helt åpen dør, det var en femårsregel. Hvis man bodde utenfor Norge i mer enn fem år, slapp man hele skatteforpliktelsen. Det er nettopp det vi har gjort noe med. Det skapte selvfølgelig litt debatt da vi gjorde det, men jeg mener det var riktig at vi først fjernet den femårsmuligheten som var før. Hvis man bare bodde fem år ute, kunne man slippe skatteregningen. Det er ikke mulig lenger.

Det vi lager nå, er en ordning der man kan være tolv år ute, man kan flytte hjem hvis man vil, man kan være skattemessig bosatt her. I bunn og grunn er det riktig og rimelig at vi sørger for at også de som har store inntekter i en selskapsstruktur, må betale skatt av det hvis de flytter ut av landet når de tar dem ut.

Sveinung Rotevatn (V) [09:56:50]: Finansministeren sa i innlegget sitt at han lever godt med den kritikken eg kom med, at regjeringa holar ut ein del klimaavgifter i det vi i dag vedtek.

Det synest eg er litt rart, faktisk, for i skatte- og avgiftsproposisjonen skriv finansministeren til Stortinget ein del om kor fortrefteleg det er med klimaavgifter. For eksempel skriv han:

«Prising av utslipp gjennom klimaavgifter og deltakelse i EUs kvotesystem er det viktigste virkemiddelet i norsk klimapolitikk.»

Vidare skriv han:

«Det er bred enighet om at pricing av klimagassutslipp er et effektivt virkemiddel for å nå både nasjonale og globale utslippsmål.»

Det er eg heilt einig i, så eg trur i grunnen eg berre vil utfordre finansministeren til å gjenta etter meg og seie frå Stortingets talarstol det han skriv til Stortinget, nemleg:

«Det er bred enighet om at pricing av klimagassutslipp er et effektivt virkemiddel for å nå både nasjonale og globale utslippsmål.»

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [09:57:47]: Det som er så bra, er at det går an å ha flere tanker i hodet samtidig. Det vet jeg at også Sveinung Rotevatn har, så jeg skal ikke beskyld ham for ikke å ha det. Men det er nettopp det vi har. Vi sier at vi bruker klimaavgifter – selvfølgelig gjør vi det. Det er Senterpartiet helt tydelig på, det er Arbeiderpartiet tydelig på, og SV er overtydelig på det – for å rangere det litt i den diskusjonen.

Man må også se på hvordan det slår ut. Av en eller annen merkelig grunn har denne lysten f.eks. til å øke pumpeprisen blitt så utrolig viktig som et symbol, men det vi ser, er at reelt sett betyr det veldig lite for norske klimagassutslipp at man tar folkelige hensyn, og det er det vi har gjort. Derfor har vi redusert veibruksavgiften,

som gjør at avgiftsnivået på drivstoff i realiteten har stått stille disse fire årene. Det er det som i praksis har skjedd.

Når vi nå gradvis får så mange nye, fine, andre biler med lavere drivstofforbruk, skjer det av seg selv med positive virkemidler. Da trenger vi ikke straffe dem som fortsatt tar vare på den gamle bilen sin. Det er den litt menneskelige og folkelige tanken vi har lagt til grunn, og det mener jeg er bra.

Sveinung Rotevatn (V) [09:58:52]: Det er bra med menneskelege og folkelege tankar, det er sjølvsagt viktig i all politikk. Samtidig synest eg det er litt rart at finansministeren på den eine sida seier at prising av utslipp – med andre ord at det skal verte dyrare – er det viktigaste verkemiddelet, og at det er brei einigheit om at det er effektivt, men samtidig seier, og er veldig oppteken av, at prisen på å slippe ut CO₂ gjennom drivstoff ikkje har auka, og at det er veldig bra fordi det betyr veldig lite. Begge delar kan ikkje vere sant på éin gong. Det er forskjell på å ha to tankar i hovudet og å ha to heilt motstridande tankar i hovudet.

Eg vil gjerne fokusere på den eine endringa – som riktig nok ikkje skjer no, men skjedde i fjor, var det vel – og det er at ein heilt fjerna grunnavgifta på mineralolje. Det er sjølvsagt mange som er glade for det, t.d. i bygg- og anleggsbransjen, for då slepp ein å byte ut ein del gammalt forbrenningsmotormateriell med t.d. ting som går på biogass, hydrogen, batteri eller kva det måtte vere. Men dermed sinkar ein også omstillinga. Ser ikkje finansministeren det poenget?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [09:59:55]: Jeg ser isolert sett det poenget. Som Sveinung Rotevatn sier: Hvis vi ikke hadde fjernet det, hadde det vært enda dyrere med diesel, og det kan helt sikkert ha påvirket enkeltaktører til å tenke at de kan vente ett år til. Det har sikkert representanten rett i. Men hvorfor gjorde vi det? Jo, fordi markedsprisen på diesel gikk så mye opp at det ble veldig krevende for norsk anleggsbransje, og da mente vi at vi måtte ta hensyn til det. Derfor fjernet vi den grunnavgiften.

Så ser vi at vi bruker enormt mange positive virkemidler på bilparken. Nå har vi i regjeringen også sagt at vi ikke ønsker å innføre et automatisk bomsystem, fordi det i praksis vil være nye bompenger på elbil. Gjennom de positive virkemidlene og det teknologiskiftet som skjer nå, skjer det nesten automatisk i bilparken; det er over 90 pst. av nybilene som er elbiler. Anleggsbransjen er på vei i samme retning, men der er ikke de samme løsningene som i bilmarkedet på plass.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:01:07]: Jeg holdt på å si at for én gangs skyld er det en nysgjerrig replikk. Vi er litt inne i en ny periode, med nye programmer.

Jeg vet at Senterpartiet, og ikke minst barne- og familieministeren, har vært opptatt av at en må legge til rette for at folk kan få det antallet unger de ønsker. Det har finansministeren også vært opptatt av. Vi ser at foreldrefradraget, som jeg var inne på i mitt innlegg, egentlig blir litt svekket når det blir billigere barnehage – som for så vidt er positivt.

Vi kommer med et forslag der vi tar vekk bindingene knyttet til at en må dokumentere stell eller pass. En kan i vårt forslag få utbetalt 50 000 for barn nr. 1 og 2, og det dobbelte for barn nr. 3. Jeg vet at Senterpartiet også har vært opptatt av at barn nr. 3, som det er en ekstra stor kostnad med, skal premieres med barnetrygd eller annet. Er finansministeren villig til å se på foreldrefradraget også som noe som kan justeres på, f.eks. noe å la det Kristelig Folkeparti har foreslått, eller en modell som gjør at det i hvert fall lønner seg enda mer for dem som har mange barn?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:02:10]: Kjersti Toppe og jeg er begge veldig engasjert i barne- og familiepolitikken, og vi hadde et utspill foran Stortinget i sommer som kona mi syntes var utrolig dårlig, for overskriften var at vi oppfordret folk til å ha mer (...) for å få barn. Nå gikk du litt langt, mente hun. Men det som er litt hyggelig nå, er at da vi la fram nysalderingen, så jeg at fødselstallene var på vei opp igjen. Et svangerskap varer ikke bare i seks måneder, så jeg skal ikke ta æren for det, men nå er fødselstallene på vei opp igjen, og det er veldig, veldig bra.

Vi bruker ca. 18 mrd. kr mer på barnefamilier nå enn da vi overtok, med økt barnetrygd, billigere barnehage og billigere SFO, og vi har også gjort endringer i fødselspermisjonen. Det har vært en av de aller, aller tyngste prioriteringene i denne perioden, og jeg håper at summen av dette gjør at flere ønsker og tør å få barn. Vi har også gjort det gratis for tredje barn i barnehagen, nettopp for å hjelpe dem som har ekstra store kostnader. Summen av tiltak er enorm. Heldigvis er fødselstallene nå lite grann høyere, og så får vi håpe at det er en trend.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:03:16]: Jeg håper virkelig også at det er en trend. Som jeg refererte til i mitt innlegg, synes jeg det er interessant at Frankrike er et av landene som har klart å snu fødselstallene, og at de ligger på et høyere nivå. Jeg er glad for tiltak som gratis barnehage for barn nr. 3 osv., men en skal treffe ganske godt hvis en har tre barn i barnehagen samtidig. Heldigvis er det noen som gjør det også.

Jeg husker en utredning for å se på grunnen til at en ikke fikk flere barn. Det var veldig mange som utsatte barn nr. 1 – altså at en får barnet senere. Det er mange ordninger man kan innføre for at det skal være enklere å bære fram et barn tidligere, men det var også veldig

mange som sa nei til barn nr. 3, særlig fedre. En kan spøkefullt si at de burde fått en større bil, for da hadde kanskje flere fedre syntes det var greit å få barn nr. 3.

Spøk til side: Hva kan en gjøre for at en skal merke at selv om det er en stor kostnad forbundet med å få barn nr. 3, setter samfunnet pris på det? Jeg vil igjen utfordre finansministeren til å tenke høyt. Er han villig til å gå den veien?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:04:20]: Det er vi virkelig. Sist uke endret vi utlånsforskriften. Det ble kanskje ikke lagt så mye merke til, men i forbindelse med det ble det også gitt et veldig klart signal fra regjeringen til norsk finansnæring om at man skal ta mer hensyn til barnefamiliers reelle kostnader og gå inn på det. Man vil gjøre det enklere å få tilgang på boliglån med egenkapitalkravet. Samtidig har vi det som kalles fleksibilitetskvote, og vi har gitt en føring om at en skal ta mer hensyn til hva de reelle kostnadene er. For noen kan det ha skapt en avgrensning for hvilke lån de kan få. Det er et nytt tiltak at en skal ta mer hensyn til barnefamilier når det gjelder utlånspraksis.

Vi må gjøre dette med en rekke virkemidler. Vi er også åpne for å gjøre mer. Summen av økonomiske tiltak er nå veldig stor. Når det gjelder bolig, tror jeg at det vi nå har gjort med utlånsforskriften, også vil være et bidrag.

Presidenten [10:05:15]: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Mahmoud Farahmand (H) [10:05:27]: Min gode kollega Helge Orten redegjorde godt for Høyres skatteopplegg, men når representanten fra SV inviterer til dans, kan jeg ikke takke nei.

Vi prioriterer vanlige lønnsinntakere i vårt opplegg. Politikvinnen, sykepleieren, læreren, renholdsarbeideren og andre med midlere og lavere inntekter kommer bedre ut med vårt opplegg enn med regjeringens opplegg. I tillegg øker vi frikortgrensen for lavere lønninger, altså opp til 150 000 kr. Disse lettelsene kommer i tillegg til økt barnetrygd og lavere skadeforsikring. Dersom representanten fra SV trenger flere gode ideer, anbefaler jeg at han leser opplegget vårt. Da blir vi kanskje mer enig i framtiden.

Det som er viktig for oss med tanke på formuesbeskatningen, er å beholde norsk eierskap. Norske bedriftseiere betaler i dag mer i skatt enn en utenlandsk eier ville ha gjort for samme bedrift. Det er diskriminerende og bidrar til en svært krevende situasjon for norske eiere. I tillegg har dette en sikkerhetspolitisk dimensjon: Vi ønsker å beholde eierskapet i Norge, ikke at det blir flyttet ett eller annet sted til utlandet.

Utbyttebeskatningen i Norge er på 37,8 pst., så representanten fra SV trenger ikke å være bekymret. Man betaler 37,8 pst. skatt dersom man tar utbytte fra selskapet. Det er det viktig å ha med seg.

Om det er fordelingen man er bekymret for, kan man jo undre seg over følgende: Med denne regjeringen og det skattetrykket som har vært på norsk næringsliv og norske eiere, har ikke forskjellene gått ned. Vi ser ikke noe til det. I tillegg har vi rentetrykket, som er en direkte konsekvens av statlig pengebruk. Impulsen ligger på 1 pst. Ja, SSB sier at renten kan komme til å gå ned neste år. Jeg er veldig spent på å se hva konsekvensen blir etter at tallene er fullverdige – holdt jeg på å si – og man har sett på helheten.

Nils Kristen Sandtrøen (A) [10:07:33]: Det har vært en god skattedebatt, og representanten Knag Fylkesnes var innom det som kanskje er det aller viktigste, men som ofte glemmes litt i norsk kontekst, og det er at dette er en debatt om prioriteringer. Som Fylkesnes fikk fram, er det et spørsmål om hvor mye vi skal skattlegge det å jobbe – skatt på arbeid.

Fremskrittspartiet har påstått at det bare er noen kroner i lettelse, men for dem som har de laveste inntektene, er det en betydelig lettelse i det som vi vedtar nå i dag. De som har lave arbeidsinntekter, oppunder 200 000, skal ikke skattlegges av disse med de endringene som vi nå gjør. Det blir kun trygdeavgift. Det er et viktig poeng, for det viser at det gjøres endringer i den retningen som representanten Fylkesnes tar til orde for, selv om han kanskje skulle ha ønsket enda mer.

Representanten Martinussen hadde også noen veldig viktige poenger om hva som blir de langsiktige konsekvensene for samfunnet med endringer av skatten. Skatten er på mange måter egentlig bare et virkemiddel for å oppnå noen større mål, og der er det igjen interessant å se på et av de viktige punktene når det gjelder skatt på arbeid. Det at Høyre f.eks. vil gjøre det dyrere å være med i en fagforening ved å øke skatten, gjør at folk må betale mer for det, og det er en måte å svekke økonomien til arbeidsfolk på. Men den mer avgjørende konsekvensen som er viktig å få med seg, er hva det betyr for lønnsdannelsen, og om folk faktisk får en del av kaken av de inntektene som skapes i Norge.

I Norge er vi veldig flinke til å følge med f.eks. på presidentdebatt i USA, men vi er kanskje ikke like flinke til å ta inn over oss hva konsekvensene er. Hvorfor har det blitt som det har blitt i USA? Hva er forskjellen på vårt land og Amerika? En av de viktige forskjellene som gjør at vanlige folk får en del av kaken i dette landet i større grad enn i USA, er at flere er med i en fagforening, sånn at overskuddet i bedriftene i større grad kommer vanlige folk til gode. Det er av mye større betydning for folks

økonomi enn små justeringer på skatten hit og dit. Fagforeningsfradraget er et virkemiddel for å sørge for bedre fordeling av de virkelig store pengestrømmene i samfunnet.

Det som det er viktig å avslutte med i dag, og som er litt gledelig, er: Det har vært mye oppstyr rundt grunnrenteskatten. Det hørte vi ingenting om av betydning her i debatten. Rotevatn sa at det har vært en betydelig økning i beskatningen av næringslivet, men nettopp grunnrenteskatten sørger jo for at de som bruker naturressursene våre, bidrar, sånn at annet næringsliv kan ha en bedre og mer forutsigbar skatt, f.eks. med selvsjapsskatten.

Presidenten [10:10:33]: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 2 og 3.

Sak nr. 4 [10:10:37]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i forsikrings- og finansmarkedslovgivingen (samleproposisjon) (Innst. 75 L (2024–2025), jf. Prop. 10 L (2024–2025))

Presidenten [10:10:47]: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 5 [10:10:52]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i folke-registerloven (bostedsregistrering av NATO-personell og husstandsmedlemmer) (Innst. 76 L (2024–2025), jf. Prop. 12 L (2024–2025))

Presidenten [10:11:06]: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 6 [10:11:13]

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Endringer i sanksjonsloven (taushetsplikt) (Innst. 58 L (2024–2025), jf. Prop. 3 L (2024–2025))

Presidenten [10:11:26]: Ingen har bedt om ordet.

Etter ønske fra justiskomiteen vil sakene nr. 7 og 8 bli behandlet under ett.

Sak nr. 7 [10:12:00]

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5) (Innst. 6 S (2024–2025), jf. Prop. 1 S (2024–2025))

Sak nr. 8 [10:12:14]

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rettsgebyrloven (nedjustering av gebyr) (Innst. 86 L (2024–2025), jf. Prop. 13 L (2024–2025))

Presidenten [10:12:25]: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Helge André Njåstad (FrP) [10:12:57] (leiar i komiteen og ordførar for sakene): Eg vil starta med å takka komiteen for godt samarbeid. Eg skulle lagt til oppmøte òg, men dei dukkar vel opp etter kvart. Det gjekk litt raskt med debattane tidlegare i dag. I tillegg til å takka komiteen for godt samarbeid er det viktig at me takkar dei dyktige medarbeidarane våre her på huset: komitéråden, tekstsenteret og alle andre som har bidrege til å få fram ei god innstilling. Eg vil òg takka alle i departementet som har bidrege til å svara på spørsmål og hjelpt oss, sånn at me har fått lagt fram ei god innstilling i dag.

Det er sikkert mange av dei som jobbar med budsjett i desse tider, som kunne tenkt seg at komiteen hadde gjort som Kamelen og praktisert «si ingenting». Men det er ikkje sånn, iallfall ikkje for Framstegspartiet. Me seier mykje, og me er opptekne av at me skal utvikla feltet vidare. Difor er me ikkje einige med den nemnde Kamelen i at snut er ut. Framstegspartiet meiner derimot at det er veldig in, og at det er viktig med politi. Difor har me føreslått fleire politifolk enn det regjeringa har lagt til grunn. I Framstegspartiet sitt alternative statsbudsjett har me 800 fleire politifolk, og det trengst.

Det året me legg bak oss, har vore uroleg på mange felt, og eg er glad for at det politiske Noreg har samla seg om ein langtidsplan for Forsvaret, at me rustar oss for å beskytta oss gjennom eit godt forsvar. Eg er òg glad for at me samla sett frå Stortinget si side har sagt at me vil ha ein langtidsplan òg for politiet. Det er viktig, for då kan me sjå litt meir langsiktig på politiet, og ikkje ha ein slik jojo-politikk som i dag, der ein får auka løyvingar i revdert og litt i nysalderinga og litt i statsbudsjettet, når norsk politi treng føreseielegheit og å sjå dei lange linjene. Difor blir oppfølginga av einigheita om at me skal ha ein langtidsplan for politiet, veldig viktig. Då kan me òg sjå kor mykje folk me treng. Ein kan òg sjå utstyrsinvesteringar. Kanskje fleire kan slutta seg til det som Framstegspartiet føreslår i vårt alternative budsjett: at me in-

vesterer i helikopter, sånn at me kan tryggja heile Noreg med auka luftkapasitet.

Dessverre går utviklinga på dette feltet i feil retning på dei aller fleste statistikkområda. Kriminaliteten stig, oppklaringsprosenten går ned, bortleggingane går opp, og budsjetta er baserte på jojo-prinsippet: at ein må bemanna opp og ned ut frå kva tid ein får midlar. Det er veldig viktig at ein får på plass meir langsiktigheit og meir føreseielegheit for sektoren. Det hadde òg vore ønskeleg med ei regjering som var meir oppteken av framtida enn av fortida. Eg vil tru at når statsråden kjem til debatten, vil ho vera meir oppteken av kva som skjedde tidlegare, enn kva som skal skje framover.

Heile straffesakskjeda er viktig. Politiet har eg snakka mykje om, men me såg òg at påtalejuristane slo alarm i avisa i går. Dei er viktige for å få unna saksbehandlinga. Domstolane er viktige. Eg registrerer at i denne debatten og innstillinga vil ein ha hurtigspor for ungdom i litt fleire politidistrikt enn berre Oslo, men ikkje i heile landet, som Framstegspartiet vil. Me meiner at det er viktig å gje dei unge kriminelle ein tidleg reaksjon, sånn at dei raskast mogleg kan koma seg ut av den kriminelle løpebana og verta lovlydige menneske igjen. Då er hurtigspor i heile landet viktig. Eg synest det er merkeleg at ein berre skal etablere det i tre politidistrikt og ikkje i heile landet, når det er snakk om småpengar. Ein burde gjort meir.

Kriminalomsorga er òg eit veldig viktig felt. Der ser me at altfor mykje personell føler at arbeidsdagen er for tung, at løna er for låg, at statusen er for låg, og at verktøya er for få. Der er me nøydd til å gjera noko for å løfta kriminalomsorga i dei framtidige budsjetta. Me må sørge for at me har nok folk og dyktige folk til å jobba i denne viktige sektoren, og me må sørge for at me har nok plass. Spesielt innanfor ungdomsfengsel er det viktig at me har nok plass. Me er nøydd til å sørge for at det ikkje blir som Cezinando seier, «håper du har plass». Sånn er det i dag. Når domstolane står overfor unge lov-brytarar, har ein dessverre ikkje nok plass i ungdomsfengsla. Dei må byggjast ut, sånn at domstolane kan sørge for at ein ikkje står mellom valet om ungdomane skal sendast ut på gata igjen, eller om samfunnet skal skjermast for dei.

Det handlar masse om ressursar, men denne debatten handlar òg om verktøy. Me skal koma tilbake til kva verktøy me skal ha. Framstegspartiet har vore aleine om at væpning av politiet er viktig. Det spørst om neste talar frå Arbeidarpartiet får med seg resten av gjengen på at det blir både «Guns N' Roses» i Arbeidarpartiet framover.

Kari Henriksen hadde her overtatt president-plassen.

Hadia Tajik (A) [10:18:10]: Tryggleik avheng av meir enn justisbudsjettet. Tryggleik i samfunnet er berre mogleg om folk har tryggleik i livet sitt. Dersom ein skal referera til førre talar og hans «Guns N' Roses», vil eg streka under at for at ein skal ha tryggleik i samfunnet, treng ein både brød og roser. Ein treng at alle dimensjonane ved livet vert varetekne. Politiet sitt mak-tapparat kan ikkje skaffa ungdomane våre jobb. Det kan ikkje gje foreldre håp. Det kan ikkje hjelpa unge vaksne inn i bustadmarknaden.

Vanskelege kår i oppveksten er ikkje einstyddande med at ein gjer noko kriminelt. Det er sjølvstykke berre eit fåtal av dei som strevar, som endar opp med å gjera lov-brot, men me veit med sikkerheit at korleis me innrettar samfunnet vårt, har mykje å seia for kva grobotn det er for kriminalitet. Difor må me ha ein integreringspoli-tikk som stiller krav til folk, og som stiller opp for folk. Difor må me ha ein arbeidslivspolitikk som inkluderer fleire, og som gjev folk makt over arbeidskvardagen sin. Difor er me nøydd til å ha ein velferdspolitikk som er der når folk treng hjelp.

Eg synest at rapduoen Karpe seier det så utruleg fint i songen «Glasskår»: «Det er ikke fallet som er viktig, det er hvem som tar deg imot og om du lander riktig.» Det er regjeringspartia sitt syn at alle borgarane våre og ikkje minst unge menneske som har gjort feil, skal kunna re-habiliterast, og dei skal kunna bidra inn i samfunnet. Det er utruleg viktig at straffereaksjonane dei møter, også har med seg dette perspektivet.

Justispolitikken skal vakta yttergrensa i samfunnet. Politiet trer inn når alle andre har svikta, når foreldre ikkje klarer å setja grenser, når skulen har mista taket på ungdomane, når barnevernet ikkje klarer å få dei på rett kjø. Men politiet aleine vil aldri kunna skapa det Noreg som me ønskjer å ha.

I budsjettet for 2025 er me opptekne av at politiet skal ha dei ressursane dei treng når det oppstår situasjo-nar der dei er nøydd til å tre inn, anten for å førebyggja eller motverka kriminalitet. Me foreslår heile 2,4 mrd. kr, sånn at dei kan tilsetja fleire og vera til stades der kriminalitet skjer. Det følgjer òg opp signala frå revi-dert budsjett frå tidlegare i år, der regjeringa var klar på at politiet er nøydd til å få dei økonomiske musklane som trengst, i ei tid då det er ganske mange utfordringar som legg beslag på tida og ressursane deira.

Budsjettforliket med SV sikrar òg meir pengar til kri-minalomsorga, noko som er viktig for at straffedømde skal kunna vera mindre kriminelle når dei kjem ut av fengsel, enn det dei var då dei vart sette inn.

I tillegg sørgjer budsjettforslaget for at me kan rulla ut lyd- og biletopptak i fleire domstolar, noko som er med på å styrkja rettssikkerheita til folk.

Det er viktig for oss at me er like tydelege mot den organiserte og økonomiske kriminaliteten som me er mot den kriminaliteten som går føre seg på gata, for han er ein minst like stor trussel mot det landet som me ønskjer å vera. Eg nemnde Karpe i stad. I songen «Gunerius» seier dei: «Hva er bittelitt knivstikking mot tisifret hvitsniping?» Dei set det sjølv sagt på spissen, men eg trur dei òg set ord på raseriet mot behovet for å slå hardt ned på ungdom, men ikkje vera like hard mot dei hardbarka kriminelle. Dei påpeikte òg for mange år sidan i songen «Kunsten å være inder» at dei syntest det var ville tilstandar i tigerstaden, for er du bitte litt brun, er du bitte litt bin Laden. Det veit eg at ungdom i dag òg kan føla på. Nokre kan vera meir utsette for justispolitiske konsekvensar fordi dei veks opp på feil side av byen, mens vaksne, ressurssterke menn og kvinner som bruker kompetansen sin til grov organisert kriminalitet, ikkje vert fanga opp eller tekne tak i på ein like tydeleg måte. Det er noko av grunnen til at regjeringa styrkjer Økokrim og politidistrikta med 90 mill. kr, der pengane bl.a. skal gå til betre utnytting av finansiell etterretning.

Dei andre partia har vist korta sine i dei alternative budsjetta sine. Framstegspartiet vil bruka mykje meir oljepengar, dei vil leggja press på renta og på prisveksten. Det ville vera dumt for folk sine lommebøker, men det vil òg kunne vera uheldig for offentlege etatar om utgiftene vert etne opp av ein auke i overføringar frå statsbudsjettet. Når dei òg kuttar 5 mrd. kr i integreringstilskotet, gjer dei det vanskelegare for dei som er nye i Noreg, å kunna lykkast i landet sitt. Og når dei prioriterer store skattekutt til nokre av dei aller rikaste i landet, vil eg igjen sitere Karpe: «Er det dette skattepenga mine går til?»

Mari Holm Lønseth (H) [10:23:26]: Norge skal ikke bli noe «Gangsta's Paradise». Å sørge for at folk ikke er bekymret for å bli utsatt for kriminalitet, er viktig, men sånn er det ikke for mange nå. Halvparten i hovedstaden vår har sett eller hørt om gjengkriminalitet i nabolaget sitt det siste året. I resten av landet er det ca. en tredjedel som sier det samme. De siste årene har ungdomskriminaliteten økt, og kriminelle nettverk har fått et større fotfeste. I politiets andre tertialrapport for 2024 varsles det fra Politidirektoratet og fra Riksadvokaten at restansene vil øke, og at saksbehandlingstiden for kriminalitet vil bli lengre.

Det er klart at politikk har konsekvenser, og dette er en konsekvens av jojo-styring av justissektoren og en nedbemanning av politidistriktene som skjer på regjeringens vakt. Vi har fått 300 færre politifolk i distriktene, færre forebyggende enheter og et politi som nå varsler at de jobber mer reaktivt forebyggende, altså først etter at kriminalitet har blitt begått.

Høyre mener at vi trenger en ny kurs. Nedbemanningen av politiet i distriktene må snus til en oppbemanning. Vi er nødt til å begynne å lytte til de rådene politiet gir, framfor å holde fast på gamle kjepphester. Høyre foreslår en kraftig oppbemanning av politiet. Med våre forslag hadde det blitt bevilget nok penger til å ansette i overkant av 700 nye politifolk.

Kriminaliteten endrer seg også. Den blir mer kompleks, og det gjør at vi trenger annen kompetanse i politiet for å være i stand til å etterforske og ta den nye kriminaliteten. Derfor trenger vi en skikkelig satsing på flere spesialetterforskere, teknologer og økonomer i politiet. Det trengs også flere egne dedikerte inndragningsteam for å sørge for at kriminelt utbytte blir fratatt de kriminelle. Kriminelle nettverk skal ikke få lov til å bruke statussymboler for å rekruttere barn og unge inn i kriminalitet.

Jeg er særlig bekymret for den økningen vi ser i ungdomskriminaliteten. Det er veldig få unge som begår kriminalitet, men kriminaliteten som blir begått, blir stadig mer alvorlig. Vi ser også at man blant unge som begår kriminalitet, sier at «snut er ut», og «om snuten spør, si ingenting». Det viktigste vi kan gjøre for å stoppe denne utviklingen, er å forebygge at unge blir rekruttert inn i kriminalitet. Vi må ha tettere oppfølging av barn og unge som har høyere sannsynlighet for å bli rekruttert inn. Derfor foreslår Høyre også å bruke 40 mill. kr på å få en én-til-én-oppfølging. Vi foreslår å styrke barnevernet og få på plass flere sommerjobbprosjekter i områder som har mye kriminalitet. Det er viktig at barn og unge har muligheten til å tjene ærlige penger.

Når kriminalitet først er begått, må det få raske og følbare konsekvenser. Derfor foreslår vi å styrke politiet, domstolene, kriminalomsorgen og konfliktrådene for å få på plass hurtigspor i omtrent halvparten av landet i første omgang, før det rulles ut i hele landet. I tillegg trenger vi nasjonale institusjonstilbud for unge som begår alvorlig eller gjentatt kriminalitet. Det må også få konsekvenser hvis vi har barn som f.eks. knivstikker andre. Det handler om å beskytte samfunnet fra kriminalitet, men ikke minst også om å beskytte barn fra å begå mer kriminalitet.

Vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem. Ikke minst er det et problem for den enkelte familie og for framtiden til barn som vokser opp med vold i hjemmet. I høytider vet vi at det kan være økt vold, og det kommer ofte fra personer som skal være ens nærmeste, på det stedet man skal være tryggest. Det er veldig bra at bruken av omvendt voldsalarm har økt, men den har langt fra økt nok. Derfor foreslår Høyre å øke kapasiteten i påtalemyndigheten, for å sørge for at det i større grad også blir ilagt omvendt voldsalarm.

Folk skal føle seg trygge, både hjemme og i gatene. Høyre vil gi et tilbud vi mener Stortinget «can't refuse»:

et sterkere politi som er rustet til å møte et mer utfordrende kriminalitetsbilde, en reell satsing på å stoppe ungdomskriminalitet og økt bruk av omvendt voldsalarm, for å nevne noe.

Else Marie Rødby (Sp) [10:28:38]: Jeg kan melde om at regjeringen har en plan, og at alt er timet og tilrettelagt. Urolige tider som disse med en skjerpet sikkerhetspolitisk situasjon som påvirker det nasjonale trusselbildet, kombinert med høy kostnadsvekst og krig i våre nærområder, forutsetter fortsatt en godt forberedt justissektor som kan håndtere både naturlige og menneskeskapte hendelser nasjonalt og internasjonalt.

Det er prioritert betydelige bevilgninger til justissektoren etter at Senterpartiet og Arbeiderpartiet kom i regjering, særlig til politiet, som skal håndtere både Kasper, Jesper og Jonatan der ute. Dem blir det ikke færre av, og de finner stadig nye måter å begå kriminelle handlinger på. Grenseoverskridende kriminalitet utvikles raskt og har dessverre gode kår i urolige tider, sånn som vi har nå.

For å hindre at det blir helt «Gangsta's Paradise» der ute, har derfor politiet blitt prioritert ved hver mulig anledning når denne regjeringen har lagt fram budsjett – for 2025 med historiske 2,8 mrd. kr, en økning på om lag 10 pst. for hele politibudsjettet. Likevel, og i likhet med store deler av offentlig sektor for øvrig, vet vi at politimester Bastian står i en krevende håndtering med betydelig kostnadsvekst og med oppgaver vi vel kan si blir verken færre eller enklere.

Verdenssituasjonen krever mer av oss og mer av politiet. Vi kan ikke liste oss «så stilt på tå» i møte med dagens utfordringsbilde, men vi må sørge for mer tilstedeværelse og bedre oversikt. Regjeringens satsinger er viktige, men Gjengpakke 1 og Gjengpakke 2 fra regjeringen er virkelig helmaks og vil bidra til en kraftig styrking av innsatsen mot kriminelle nettverk, gjenger og annen organisert kriminalitet. Pakkene er bygget opp med midler til kriminalitetsbekjempelse, men også til viktig forebyggende arbeid.

Det er heller ikke tvil om at vi drar med oss gamle røverstreker fra Solberg-regjeringen, som ikke er ferdig etterforsket, f.eks. når det gjelder politiets IT-systemer. Riksrevisjonen har påpekt at høyre regjeringen gjorde en slett innsats når det gjelder digitalisering av systemer som er avgjørende for at politiet skal kunne gjøre en god jobb. Foreldede IT-systemer viser seg igjen og igjen å være både svært dyrt og svært ineffektivt. Man trenger ikke akkurat være Sherlock Holmes for å forstå at regjeringen for denne typen unnlåtelsessynder må betales av noen, og i dette tilfellet er det Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering. Det hjelper ikke å slå seg på brystet med økt antall politifolk hvis man ikke har nødvendige IT-systemer til å løse oppdragene sine med.

Når man gir med den ene hånden og kutter blindt med den andre, sånn som Høyre gjør i sitt alternative budsjett, står ikke det til troende. Jeg synes det er rart. Jeg synes også det er rart at Høyre i sitt alternative budsjett kritiserer regjeringen for reversering, men selv vil reversere reverseringen. Det er sikkert en mye bedre form for reversering, det, da.

For å få flere politifolk må flere gå på «Politiskolen» – jeg mener Politihøgskolen. Jeg er veldig glad for at inntaket av studenter ble økt, og ikke redusert, da Senterpartiet og Arbeiderpartiet kom i regjering. Det ville ha vært utrolig krevende dersom vi nå sto uten nok politistudenter. Det er også betryggende å høre at studentene får jobb. Det kan jo være en grei påminnelse til de partiene som tidligere og ganske nylig har foreslått å redusere inntaket av politistudenter.

Rettsikkerhet er, som vi vet, helt grunnleggende for et godt og velfungerende demokrati. Tidligere i år la regjeringen fram et solid rettsikkerhetsløft, som bl.a. besto av utrulling av utstyr til lyd- og bildeopptak samt å sikre to embetsdommere ved hvert rettssted og trygge rettslokaler. Dette arbeidet styrkes ytterligere gjennom forslaget til statsbudsjett med 250 mill. kr. Vi ser at rettsikkerhet og stabile demokratier er under press flere steder i verden, og det å styrke domstoler og rettsvesen er derfor viktige prioriteringer. Som kjent: «Man skal ikke plage andre, man skal være grei og snill.» Men noen plager andre, og da er det bra at regjeringen har sikret en lovfesting og et demokratisk vern av rettsstedene våre, slik at rettsikkerhet kan skje i praksis over hele landet hver dag.

Tidligere i år vedtok Stortinget lovendringene fra regjeringen som skulle til for å legge til rette for hurtigspor i domstolene for ungdom. I forslaget til statsbudsjett ble det satt av penger til dette, og med enigheten med SV sikrer vi hurtigspor i politidistriktene Øst og Agder i tillegg til Oslo. Vi vet at det er store utfordringer. Det røves i øst, og det røves i vest. Derfor er det bra at nettopp politidistriktene Øst og Agder nå får midler til hurtigspor. Hurtigspor krever også økte ressurser i resten av straffesakskjeden, og det er derfor ikke nok å bevilge midler kun til domstolene. Politi og kriminalomsorg må også kunne henge med i svingene. Dette er en helhet hvor alle puslespillbrikkene må med.

Regjeringen la fram et godt budsjett for justissektoren i høst med viktige satsinger på tiltak som trengs. Gjennom budsjettforliket med SV sikrer vi et ansvarlig budsjett som skal trygge oss i urolige tider.

Grete Wold (SV) [10:33:51]: Det er med litt blandede følelser vi går inn i høytiden. Mange gleder seg til å feire jul, men samtidig er det tøffe tider for mange. Både husleien og matprisene stiger, og jeg forstår at mange

både sliter og gruer seg. Med de strømprisene vi ser i dag, tror jeg også det bare er én som setter pris på den iskalde vinteren vi nå går i møte, og det er Snømannen.

Man trenger ikke være noen Sherlock Holmes for å skjønne at folk har det tøft. Det er de som har minst, som har det tøffest. Én av fem nordmenn gruer seg til jul fordi de er usikre på om de har råd til å feire den. Jeg tror ikke de roper etter kutt i formuesskatten, men om sterke fellesskap der vi stiller opp for hverandre.

Et samfunn med små forskjeller er et samfunn med høy grad av tillit og lav grad av kriminalitet. Selv om mange er fan av Batman, er nok ikke Gotham et samfunn vi ønsker å bo i. Det viktigste tiltaket vi kan gjøre for å skape et trygt samfunn, er å bekjempe kriminalitet ved nettopp å utvide velferdsstaten. Det gjør SV ved å øke barnetrygden, sikre gratis SFO, øke minstepensjonene, øke studiestøtten og føre en aktiv boligpolitikk.

I justispolitikken må vi tenke helhetlig. Det er bra at regjeringen la opp til en kraftig styrking av politiet, men det kan virke som om man bare så lovens lange arm og ikke domstol og kriminalomsorg. Landets Politimester Bastian-er gjør en glimrende jobb, men de får gjort lite uten sine kollegaer i de øvrige leddene i rettsapparatet. Derfor er jeg glad for at SV i forhandlingene har fått gjennomslag for å styrke de øvrige leddene. Vi sikrer utrulling av hurtigspor i domstolene for ungdomskriminelle i hele Øst og Agder politidistrikter.

Forbrytelse og straff henger sammen, og straff er ferskvare. Spesielt i unges liv må reaksjonene komme raskt for å forhindre ny kriminalitet og sikre at rehabiliteringen blir best mulig. Kriminalomsorgen har stått i en uholdbar situasjon altfor lenge. Ansatte i fengslene står i en presset situasjon. Det går ut over dem, men det går også ut over soningsforholdene til de innsatte. Uten nok ansatte får vi ikke sikret en soning som rehabiliterer og hindrer ny kriminalitet. Flere ansatte er også nødvendige for å få ned bruken av unødvendig isolasjon. Med de hundre ekstra millionene vi har fått gjennomslag for, får vi ansatt flere i kriminalomsorgen. Det er bra for de innsatte, men det er også bra for dem som jobber i fengslene våre.

Rehabilitering i fengsel forutsetter gode tilbud under og etter soning. Derfor var det viktig for SV å sikre økte midler til frivilligheten i kriminalomsorgen. Frivilligheten er kanskje den mest effektive måten for å sikre at de som soner, blir sett og blir en del av et trygt og godt fellesskap.

Rettsikkerhet er for SV ikke bare et ord man sier i fine taler, men det er styrende for hele vår justispolitikk. Rettighetene man har på papiret, betyr lite dersom man ikke får dem oppfylt i praksis. Gjennom forhandlingene med regjeringen denne stortingsperioden har vi sikret et massivt løft for den frie rettshjelpen. Men ordningen

har fremdeles hull, og de spesielle rettshjelptiltakene spiller en viktig rolle i å tette dem. Derfor løfter vi de spesielle rettshjelptiltakene økonomisk med 15 pst. Det er et historisk løft.

Et samfunn er ikke trygt før det er trygt for alle. Når mennesker med ulike minoritetstilørigheter, herunder funksjonshindrede og skeive, opplever hatkriminalitet, må det arbeides hardt og målrettet for å sikre deres trygghet. SV er glad for at vi i budsjettenigheten har sikret støtte til Rosa kompetanse justis, som er Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfolds, FRIs, kompetansehevende arbeid i justissektoren. De gjør et uvurderlig arbeid for å sikre at politiet har kunnskapen og kompetansen som trengs for å gjenkjenne hatkriminaliteten som rammer skeive, og til å møte skeive ofre for kriminalitet på en god måte. Det er viktig i en tid da skeives tillit til politiet fremdeles er lavere enn hos befolkningen for øvrig.

Til slutt: Vi har denne gangen sikret et godt budsjett som tar feltet i en riktig og bedre retning. Når vi har spist hele kaken for våre gode gjennomslag og tatt noen velfortjente fridager i julen, bretter vi opp ermene for å jobbe videre.

Tobias Drevland Lund (R) [10:38:18]: Røyken etter nyttårsrakettene hadde så vidt lagt seg, og det nye året var så vidt i gang da enda en blytung beskjed kom. Da ble nemlig drapet på Rahavy Varatharajan i Elverum 2. januar kjent. Få dager senere ble tobarnsmoren Tina Milena Solberg drept av sin ekssamboer. To unge kvinner med hele livet foran seg ble drept, brutalt revet vekk, som så altfor mange kvinner før dem – kvinner drept av tidligere kjæresten, samboeren eller ektefeller, kvinner primært drept av menn. Nå, senest i Gjerdrum, så vi det utspille seg igjen.

En fjerdedel av alle drap i Norge er partnerdrap, og i ni av ti tilfeller er offeret en kvinne. Den brutale starten på 2024 ledet til et enormt engasjement i befolkningen, som satte søkelyset på vold mot kvinner og vold i nære relasjoner som det samfunnsproblemet, folkehelseproblemet og likestillingsproblemet det faktisk er. Derfor var min skuffelse stor da regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram, for det virker dessverre ikke som om det alvorret har sunket ordentlig inn.

Rødt tar kampen mot vold i nære relasjoner på alvor. I vårt alternative budsjett bevilger vi i Rødt midler til politiets etterforskning av voldtekts-, overgrep- og voldssaker. Vi styrker påtalemyndigheten for en mer effektiv behandling av volds- og seksuallovbruddsaker. Vi styrker krisesentrenes økonomi, og vi styrker tilbudet til særlig utsatte grupper, samtidig som vi øker bevilgningene til forebygging av vold i nære relasjoner. Samfunnet og myndighetene har for lenge sviktet i kampen mot

vold mot kvinner, partnervold og vold i nære relasjoner. Nå må vi ta den kampen – og ta den på alvor.

Ikke overraskende er det krise i kriminalomsorgen. Solberg-regjeringen gjorde det de kunne for å rasere norsk kriminalomsorg de årene de hadde ansvaret for dette feltet, men Støre-regjeringen har dessverre ikke gjort nok for å gjenoppbygge kriminalomsorgen og ta igjen det etterslepet som faktisk er der. Når jeg snakker med ansatte og tillitsvalgte rundt omkring i landets fengsler, får jeg høre de samme tingene: Bemanningen er kritisk lav. De ansatte får ikke gjort jobben sin skikkelig. De må låse inn innsatte mer og mer, mer enn det som er lovlig, og de slites ut i arbeidshverdagen. Ansatte opplever vold og trusler og får psykiske belastningsskader av jobben de gjør. Dette er folk som brenner for jobben sin. De elsker jobben sin, men opplever at jobben til slutt brenner dem ut. Dette går også hardt ut over de innsatte.

De ansattes arbeidsmiljø henger tett sammen med de innsattes soningsforhold. Derfor er det på tide med et skikkelig krafttak for å gjenoppbygge kriminalomsorgen. Jeg er glad for at det etter budsjettforliket med SV har kommet forbedringer på dette feltet, men vi må ikke gi oss der. Vi må gjøre enda mer for å styrke kriminalomsorgen. I Rødts alternative budsjett legger vi også opp til en satsing på å øke antall studieplasser ved KRUS, Kriminalomsorgens høgskole og utdanningssenter. Vi setter av midler til driftsbudsjettene for å kompensere for økte priser, og vi satser på økt og styrket tilbud til de innsatte, i tillegg til å sette av penger til et bemanningsløft.

Det står klart og tydelig i kardemommeloven: «Man skal ikke plage andre, man skal være grei og snill.» Selv om det kanskje er innlysende for mange av oss, er det dessverre ikke slik at alle lytter til det. Dette året har vært preget av en urovekkende økning i antall unge under kriminell lavalder som begår kriminelle handlinger. Barn og unge havner i en kriminell løpebane, havner på skråplanet og gjør ting som kan få alvorlige konsekvenser for dem selv, men også for andre. Barn og unge utnyttes av kyniske kriminelle bakmenn og nettverk, som rekrutterer løpegutter for sin egen kriminelle virksomhet. Dette må vi slå hardt ned på.

Den utviklingen vi har sett de siste årene, er det vår oppgave som samfunn og lovgivere å gjøre det vi kan for å stanse. Derfor er det helt nødvendig at politiet, rettsvesenet, kriminalomsorgen og de som skal følge opp unge som ilegges straff, har de midlene og ressursene de trenger.

Det er viktig å understreke at selv om vi skal få ned kriminaliteten, bekjempe kriminaliteten, må vi også få bukt med de bakenforliggende årsakene til at ungdom begår kriminalitet. Det henger bl.a. tett sammen med fattigdom. Derfor er kampen mot fattigdom også en kamp mot kriminalitet. Derfor må vi også styrke skole-

ne. Vi må styrke skolens arbeid, vi må styrke oppvekstvilkårene, vi må ha en aktiv og sosial boligpolitikk, vi må sørge for at fattigdommen i Norge går ned, og på den måten også få ned kriminaliteten.

Da gjenstår det bare for meg å si: «Hei hå, nå er det jul igjen.» Jeg tror vi alle sammen gleder oss til snart å bli ferdig på Stortinget.

Ingvild Wetrhus Thorsvik (V) [10:43:27]: I går kunne vi lese en urovekkende rapport fra Sivilombudet om forholdene i Ålesund fengsel. De innsatte var systematisk innelåst på egen celle mer enn 18 timer i døgnet på hverdagen og mer enn 19 timer i døgnet i helgene. Dette er sjokkerende funn, og Sivilombudet skriver i rapporten at flere av de innsatte var preget og noen skadet av den omfattende innlåsing.

Det er godt dokumentert at isolasjon og plassering alene og innelåst på cella er skadelig. Dette handler nok ikke om vond vilje i fengselet, men simpelthen om at det ikke er tilstrekkelig personell og ressurser til å gi innsatte den hverdagen de har krav på. Kriminalomsorgen har dessverre blitt nedprioritert i en årrekke. Det har ført til mangel på personell, som igjen har ført til økt bruk av isolasjon, dårligere aktivitetstilbud og økt press på ansatte.

Venstre er opptatt av å kunne gi et soningstilbud som gir de innsatte gode forutsetninger for å kunne endre livet sitt og returnere til et liv utenfor murene. Derfor forslår vi i Venstre i vårt alternative statsbudsjett å øke bevilgningene til kriminalomsorgen og de frivillige organisasjonene som aktiviserer de innsatte og tilrettelegger for gode overganger fra institusjon og fengsel til egen bolig. Vi ønsker også å styrke det psykiske helsetilbudet i fengsel, sånn at vi ikke risikerer at folk blir sykere av å sone.

Kriminalitet blant unge bekymrer, særlig økt voldsbruk og gruppen med gjengangere. Både når barn blir utsatt for kriminalitet, og når de selv utøver kriminalitet, har vi som samfunn sviktet. Det er nemlig ikke sånn at et barn plutselig våkner en dag og tenker at i dag skal jeg bli kriminell, som en slags Criminal Mastermind. Skal vi få ned tallet på unge som utfører kriminelle handlinger, må vi ta tak i årsakene til at de blir trukket mot de kriminelle handlingene og miljøene, og vi må få dem bort fra tanken om at man må «Get Rich or Die Tryin'». Dette vil også være med og stanse rekrutteringen til de kriminelle gjengene.

Derfor er det så bekymringsfullt at regjeringen i sin forebyggingspakke bruker over en tredjedel av midlene til å lage flere fengselsplasser for barn, og at over halvparten av summen går til reaktive tiltak til tross for benevnelsen «forebyggingspakke». Barneombudet skriver i brev til Stortinget i mai at de er bekymret for at forsla-

gene for å ta tak i ungdomskriminaliteten i hovedsak retter seg mot reaktive tiltak, som institusjons- og fengselsplasser, og at disse tiltakene etter deres syn ikke vil løse de bakenforliggende årsakene til at barn og unge rekrutteres inn i kriminelle miljøer. Videre viser de til at erfaringer fra andre skandinaviske land ikke gir holdpunkter for at reaktive tiltak vil snu kriminalitetsutviklingen, snarere tvert imot.

I Venstres alternative statsbudsjett løftes de forebyggende tiltakene fram. Vi setter av penger til oppfølging av ungdom i risikozonen, vi styrker tilskuddsordningen for samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak, vi styrker exitprogrammene og gjør det mulig å opprette tilbud flere steder enn i Oslo, og vi setter av 300 mill. kr til tiltak mot frafall i videregående skole.

For å ivareta rettsstaten vår og rettssikkerheten for den enkelte er vi avhengig av at advokater påtar seg oppdrag etter offentlig salærsats. Over tid har gapet mellom rettshjelpssatsen og den salærsats advokater ellers kan ta, fått vokse seg for stor, noe som eksemplifiseres godt i saker hvor den offentlige er motpart, f.eks. en barnevernssak, hvor de da betaler sin advokat langt bedre enn personen som får bistand etter offentlig salærsats.

Salærrådet er opprettet etter avtale mellom Justisdepartementet og Advokatforeningen. Sistnevnte sier i sin anbefaling at en bærekraftig salærsats er 1 464 kr. Med regjeringen og SVs budsjettenighet ligger satsen fortsatt på 1 265 kr, og Justisdepartementet kommenterer heller ikke i dette budsjettet salærrådets anbefaling om en opptrappingsplan for å nå en bærekraftig sats. Venstre forstår at en bærekraftig sats ikke nås gjennom ett budsjett alene, men vi øker altså satsen med 100 kr mer enn regjeringen, som et skritt mot målet om å nå en bærekraftig salærsats som ivaretar rettsikkerheten vår og prinsippet om «equality of arms».

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:48:13]: La meg først sitere:

«Men pytt, hvor utgangspunktet er galest, blir resultatet originalest.»

Jeg følte det var litt slik i dag. Det har vært en helt fantastisk debatt, og jeg skjønner at det å være justisminner er mye morsommere enn å være finansminister, for en så fargerik debatt har jeg ikke vært borti på tre år. Komiteen burde være Stortingets litteraturkomité i tillegg.

Når jeg først har hatt gleden av å høre på den gode debatten, har jeg lyst til å ta ett perspektiv før justisminneren skal få lov til å ta hovedperspektivet. Det er det som gjøres med tanke på økonomisk kriminalitet. Jeg har vært inspirert av alle Karpe-referansene om de hvite, dresskledte mennene som slipper unna. Det har vært en

av hovedprioriteringene for regjeringen i dette budsjettet, at vi gjør en rekke tiltak for å gå etter pengestrømmene. Det er veldig fort gjort at pengene til den gutten på hjørnet er problemet, men det er egentlig de store pengene som er problemet. Derfor styrker vi nå Finanstilsynet, lager en egen enhet hvor de skal gå etter de profesjonelle tilretteleggerne, altså revisorer, regnskapsførere, advokater og andre som profesjonelt hjelper folk med kriminalitet. Det blir en ny enhet neste år. Vi gjør det vi gjør i Økokrim, som skal bruke kunstig intelligens på en helt annen måte for å klare å fange opp ulike pengestrømmer, for rett og slett å se hvor pengene går. Vi styrker det i alle politidistrikt. Vi løfter tolletaten for at de skal kunne bli enda dyktigere i å avdekke smugling og den typen virksomhet på grensen. Regjeringen har gjort det lettere å gjøre inndragninger, som også har blitt vedtatt her i Stortinget, med sivilrettslig inndragning.

Summen av det vi gjør nå, med å styrke både Økokrim og Finanstilsynet, det nye skattekrimprosjektet til skatteetaten og endring av lovverk, skal gjøre det mindre enkelt å få økonomisk utbytte og lettere å ta pengene – altså skal vi ta de herrene og kvinnene i dress og drakt bak dette som får de store inntektene. Det har vært en satsing på tvers mellom Finansdepartementet og Justisdepartementet.

Det er litt tilfeldig at jeg ble deltaker i denne debatten, men de fleste av de anledningene jeg har hatt fra vi la fram statsbudsjettet og fram til nå, har faktisk handlet nettopp om hvordan vi kan stoppe de store pengestrømmene. Vi tror summen av de tiltakene vi gjør nå, vil gjøre det mye mer krevende å få store økonomiske utbytter fra økonomisk kriminalitet i årene som kommer.

Til slutt: Tusen takk for en sjeldent bra og underholdende debatt, og det vil jeg si til alle partienes talere.

Presidenten [10:50:56]: Det blir replikkordskifte.

Mari Holm Lønseth (H) [10:51:09]: Når finansministeren først tar ordet, er det fristende å stille ham et spørsmål om den tematikken han tar opp.

I VG i går kunne vi lese at påtalejuristene sier at åtte av ti bedragerisaker nå henlegges i politiet. Det er denne formen for kriminalitet som for utrolig mange egentlig er blitt hverdagskriminaliteten, og man opplever at politiet ikke alltid klarer å ta dem som står bak, på grunn av manglende kapasitet. Finansministeren er godt kjent med stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet som regjeringen har presentert. Der var et av tiltakene at man skulle avsette vel 20 mill. kr – hvis jeg husker korrekt – til å ansette spesialetterforskere, men noen av de pengene har jo blitt brukt på andre ting.

Hva tenker statsråden om at man bruker pengene også på andre tiltak enn spesialetterforskere, når det var

det man varslet Stortinget at man skulle bruke pengene på?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:52:06]: Jeg mener Høyre sov på sin vakt når det gjelder kampen mot økonomisk kriminalitet. Derfor tar vi nå en rekke grep. Det er en tung satsing i dette budsjettet, men det er ikke bare på politiets budsjett. Vi styrker Økokrims budsjett med 90 mill. kr. Vi styrker Finanstilsynets budsjett gjennom gebyrfinansiering, som det er der. Det er opprettet et eget prosjekt mellom Økokrim og skatteetaten, et skattekrimprosjekt. Man gjør det som Stortinget var med og vedtok, ved at det blir lettere å ta sivilrettslig inndragning. Det er summen av at vi styrker Økokrims tilstedeværelse i de ulike politidistriktene, at vi gjør det vi gjør i skatteetaten og i Finanstilsynet, at vi har endret lovverket, og at vi i tillegg styrker tolletaten, som vi mener vil gi kraft til å gå etter pengene og ta de store pengestrømmene.

Mari Holm Lønseth (H) [10:53:03]: Det er mange gode tiltak som også Høyre støtter, og som Høyre var pådriver for da vi satt i regjering selv. Da begynte vi også på flere lovforslag, slik at vi enklere skal kunne inndra flere midler. Like viktig som at vi har lovhjemler på plass, er det imidlertid at vi har nok folk til å sørge for at disse inndragningene blir gjort, sånn at vi får tatt statussymbolene fra dem som er kriminelle, og ikke minst slik at det man tjener på kriminalitet, ikke er noe man skal få lov til å sitte igjen med når man utnytter folk. Statsråden kommer med veldig mange tiltak i svaret sitt, men det jeg spurte om, var det at Stortinget har sagt man ville bruke penger på spesialetterforskere, men at pengene blir brukt også på andre ting.

Synes statsråden at det er greit?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:53:47]: De enkelte tallene i politiets budsjett svarer justisministeren for etterpå, men hvis man ser på det vi har gjort, har antallet ansatte i politiet gått opp. Noe av det Høyre har kritisert oss for der, er at vi har brukt mer ressurser på de ulike spesialenhetene i politiet. Vi mener at det har vært riktig og viktig å gjøre det. Spesielt i kampen mot økonomisk kriminalitet har regjeringen ment at vi må gå inn fra veldig mange sider – ha tett kontakt med finansnæringen og samarbeide med dem, styrke Økokrim, styrke Finanstilsynet og sørge for at vi har en skatteetat som har målrettede prosjekter. Et av de mest spennende prosjektene nå er at skatteetaten og Økokrim jobber sammen. Noen av de flinkeste skattefolka og de flinkeste folka i politiet sitter sammen hos Økokrim for nettopp å ta de pengestrømmene. Så får vi se om noen år om summen av de tiltakene vi nå iverksetter, oppnår det vi ønsker, nemlig at det skal være van-

skeligere å få økonomisk utbytte med bakgrunn i kriminell virksomhet, og at de som driver med tilrettelegging, også skal tas.

Helge André Njåstad (FrP) [10:54:55]: Det er veldig hyggjeleg at finansministeren har merka seg at komiteen er flink til å sitera, så det hadde vore freistande å site- ra vår medrepresentant Ropstad, som seier at klarar du éin, så klarar du to – med tanke på statsråder. Det er hyggjeleg at òg finansministeren stiller opp her og er med i debatten.

Finansministeren har jo hatt eit utspel i Dagbladet om at narkofrikvarteret skal vera over. Det er ei sak som Framstegspartiet er heilt einig i, at det burde vera over. Det har ringt ut, men i skulegarden står Framstegspartiet aleine. Så spørsmålet mitt er: Når kjem regjeringspartia ut i skulegarden, slik at det narkofrikvarteret reelt kan vera over?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:55:32]: Senterpartiet, Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet stoppet jo det forslaget som kom fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti i forrige regjering, der man ønsket å ikke gjøre det kriminelt å ha relativt store brukerdoser. Det har skapt mye usikkerhet, også da Riksadvokaten hadde sine vurderinger. Derfor har vi hatt et tungt lovutvalg, for å gå skikkelig inn i det, for det er en alvorlig problemstilling, og nå har vi varslet at vi skal følge opp det lovutvalget og komme med forslag i løpet av denne stortingssesjonen. Hele målet er at vi får på plass et nytt lovverk i løpet av våren, for vi ønsker selvfølgelig at det skal være tydelig omsorg for dem som er tunge misbrukere, og som har et tungt liv. Der skal det være omsorg, men det skal også være en tydelighet om at det ikke er lov å bruke narkotika i Norge, og at det skal være sanksjoner hvis man bruker narkotika. Derfor er jeg glad for det sitatet jeg hadde, og vi kommer til å fremme forslag i løpet av den våren som vi nå skal inn i.

Helge André Njåstad (FrP) [10:56:31]: Eg håper at regjeringa klarar å levera noko, og at me klarar å bli einige om noko, for det er viktig at det frikvarteret går over, og at politiet får verktøya sine tilbake og kan avdekkja narkokriminalitet, som er veldig alvorleg. Så der håpar eg at me kan finna fram til gode løysingar.

Ein annan debatt der det òg er interessant å høyra kva finansministeren og partileiaren meiner, er væpning av politiet, som fleire og fleire tek til orde for. Komiterepresentant Borch har opna opp for ein debatt i Senterpartiet, og det er interessant å sjå at fleire parti bevegar seg på det punktet. Det er alltid gøy når andre kjem etter Framstegspartiet, som har stått aleine om det synspunktet, så det hadde vore veldig interessant å høyra kva partileiaren og finansministeren gjer seg av tankar

rundt å gje politiet dei verktøya som politiet ber om knytt til generell væpning.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:57:21]: Det der er såpass direkte innenfor det konstitusjonelle ansvaret til justisministeren at det svarer hun helt strålen-de på.

Det er ellers slik at alle partier har sine programprosesser, og så får partiet konkludere når programmet skal landes.

Presidenten [10:57:39]: Da er replikkordskiftet over.

Statsråd Emilie Mehl [10:57:56]: Norge treffes av flere store utfordringer samtidig. Vi må håndtere en spent sikkerhetspolitisk situasjon, terrortrusselen og alvorlig organisert kriminalitet. Vi bruker 2,8 mrd. kr i Gjengpakke 2 i 2025 på kampen mot kriminalitet, for at Norge ikke skal bli et «Gangsta's Paradise». De utfordringene vi står oppi nå, er gjenspeilet i helheten i budsjettforslaget vårt for 2025.

Også tidligere i år har vi lagt fram solide satsinger på politi og rett. I Gjengpakke 1 i revidert nasjonalbudsjett for 2024 ble politibudsjettet økt med 1,6 mrd. kr for å styrke innsatsen mot kriminelle nettverk, kriminelle gjenger og organisert kriminalitet. Den innsatsen videreføres i 2025, i tillegg til at vi foreslår ytterligere 600 mill. kr til å styrke politiets kompetanse og kapasitet til å bekjempe kriminalitet. Vi foreslår også 90 mill. kr til å styrke arbeidet mot hvitvasking og korrupsjonskriminalitet. Økonomisk kriminalitet er også en alvorlig del av det bildet vi ser.

I regjeringens Gjengpakke 2 skal vi slå hardt ned på kriminaliteten, men vi skal også forebygge at den skjer. Derfor bruker vi flere hundre millioner kroner på tiltak mot barne- og ungdomskriminalitet og forebygging. Vi bruker bl.a. 34 mill. kr på å etablere et hurtigspor for behandling av straffesaker der gjerningspersonen er under 18 år. Det innebærer både tiltak i domstolene og forbedring av tiltak rettet mot ungdom innen kriminalomsorgen.

Når vi styrker politiet, må vi også styrke resten av straffesakskjeden. Derfor har vi videreført rettssikkerhetspakken vi la fram tidligere i 2024, i budsjettet for 2025. I rettssikkerhetspakken styrker vi domstolene, bl.a. det administrative og juridiske støtteapparatet i Høyesterett. Vi sikrer at domstolene har en stabil og sikker IT-drift. Vi legger til rette for lyd- og bildeopptak ved alle rettssteder. Det er også foreslått penger til domstolene for å kunne oppgradere domstolenes lokaler, etablere nye domstoler, sikre minimum to embetsdommere på hvert rettssted og også sørge for at domstolene kan ha

sikkerhet i sine lokaler. Vi foreslår 250 mill. kr til det i 2025.

Kriminalomsorgen har også hatt en krevende økonomisk situasjon de siste årene, gjennom høy inflasjon, som har gått ut over bl.a. bemanningen. Regjeringen mener vi må prioritere god kriminalomsorg for å forhindre tilbakefall til ny kriminalitet. Derfor bruker vi bl.a. 55 mill. kr for å opprettholde aktivitetsnivået i kriminalomsorgen og også å utrede framtidig kapasitetsbehov.

Det er en stor utfordring i kriminalomsorgen at mange fengselsbygg er eldre. De er uegnet for fengselsdrift, og de fører til bruk av isolasjon utover det vi kunne ønske oss som et ideal. Derfor vil vi bl.a. utrede nytt fengsel for kvinner på Østlandet og nye fengsler i Ålesund og i Mosjøen-området. Det er også satt av 42 mill. kr til et forprosjekt om nytt Oslo fengsel, i tillegg til at det er full framdrift i prosjektet med Ilseeng fengsel.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er varig endret etter Russlands angrepskrig mot Ukraina, og trusselbildet er skjerpet. Det påvirker våre sikkerhetstjenesters ansvarsområde, og vi foreslår å øke bevilgningen til PST med 255 mill. kr. Omfanget av cyberangrep har også økt betydelig de siste årene. Trusselaktører tar stadig nye virkemidler i bruk, og angrepene rettes nå mot virksomheter som ikke har vært rammet tidligere. Derfor setter regjeringen av 42 mill. kr til NSM for bedre å kunne forebygge, håndtere og avdekke disse cyberangrepene. Kommunene er viktige med sine samfunnssikkerhetsoppgaver og som en grunnstein i beredskapen. Vi styrker også kapasiteten hos dem som skal bistå, veilede og støtte kommunene i beredskapsarbeidet, med 34 mill. kr. Dette går gjennom statsforvalterne.

Det er milliarder av kroner til ikke å få et «Gangsta's Paradise», men det er også mange lovendringer vi har gjort som skal settes ut i livet neste år. Hvis du går rundt med en «diamant på [d]in lillefing, krystallar oppå dingle[n] [d]in», og «når snuten spør, si[er] ingenting», kan jeg f.eks. melde om at det neste år blir mer inndragning. Med Høyre og Fremskrittspartiet var ungdomsstraff frivillig, men det har Senterpartiet og Arbeiderpartiet endret, slik at straff for ungdommer som begår alvorlig kriminalitet, nå blir et «offer [they] can't refuse».

Presidenten [11:02:59]: Det blir replikkordskifte.

Mari Holm Lønseth (H) [11:03:12]: Små, forebyggende tiltak kan gjøre stor forskjell. Jeg har blitt veldig imponert over jobben som blir gjort ved Forandringshuset, for å hjelpe dem som er motivert for å komme seg ut av kriminalitet. Avhopperprogrammet som de har hatt, er det eneste nasjonale, og alle de som har fullført de første tre månedene i programmet, har kommet seg ut av det kriminelle miljøet. Det er lange ventelister

for å komme inn. Får vi flere ut av kriminelle miljøer, stopper vi også mer av rekrutteringen. Som de sier i Gudfaren: Da jeg trodde jeg var ute, tok de meg inn igjen.

Derfor mener jeg at det trengs et nasjonalt avhopperprogram. Det vil få betydning for hele landet. Jeg mener at det ikke bør lempes over på den enkelte kommune å ta ansvar for det. Mitt spørsmål er: Hvorfor mener justisministeren at vi ikke trenger et nasjonalt avhopperprogram?

Statsråd Emilie Mehl [11:04:08]: Vi har jo finansiert pilotprosjekt for avhopperprogram, bl.a. i Oslo. Det synes jeg er et veldig bra prosjekt, og etter det jeg forstår, skal det nå finansieres videre under Oslo kommune. Jeg tenker det er rimelig at også kommunene er med på innsatsen for å forebygge kriminalitet.

Vi er helt enige om at avhopperprogram er positivt. Jeg vil heller ikke utelukke at det framover kan bli aktuelt også med nasjonal finansiering av ulike ting. Det viktige er likevel at disse tingene skjer. I en del tilfeller er det også kommunene som både har ansvar for å forebygge kriminalitet og gjøre tiltak i sin kommune eller by, og som også kjenner de lokale forholdene best.

Mari Holm Lønseth (H) [11:04:58]: Jeg er ikke uenig i at det er rimelig at kommunene er med og betaler noe for det selv. Det er klart at det er en stor ressurs også for Oslo kommune at man lykkes med det. Jeg mener likevel at dette er noe som burde ha vært et nasjonalt ansvar. Regjeringen løper helt klart en stor risiko nå. Ved å ta bort den nasjonale støtten til dette prosjektet er risikoen at det ikke vil bli gjennomført. Det vil være vanskeligere hvis det er sånn nå at statsråden tar sikte på at man kanskje skal bygge opp et annet miljø senere. Det hadde vært bedre å ta vare på det miljøet som vi ser også har utrolig gode resultater i dag. Hvis det er sånn at man bare skal vurdere det senere, burde man latt være å ta bort den nasjonale støtten, men kanskje heller skalere det opp, særlig når vi vet at ventelistene er lange. Det kunne ha ført til at flere kom seg ut av kriminalitet. Når statsråden nå sier at hun ikke utelukker det, er det også en erkjennelse av at det kanskje ikke var så klokt å ta ut dette fra forslaget til statsbudsjett?

Statsråd Emilie Mehl [11:05:56]: Nei, det vil jeg ikke si. Det er bra at disse tingene finansieres videre. Jeg tenker at det viktige er at prosjektet fortsetter, ikke akkurat hvilket budsjett det står på. At Oslo kommune f.eks. er med og bidrar i et sånt tiltak, som gjelder deres egen by, tenker jeg er rimelig. Det er også de som kjenner lokale forhold best. Det er også et poeng: at både forvaltning av budsjetter og også prioritering av den type tiltak kanskje trenger å gjøres nært de folkene som tiltakene

skal være for, og at det kan ha en verdi at det er i kommunal og ikke i statlig regi.

Tor André Johnsen (FrP) [11:06:50]: Regjeringen sov veldig lenge. Det må ha vært en lang og god tornerosesøvn – Tornerose sov også veldig lenge. Men endelig har regjeringen våknet, og det er positivt, det er bra. Vi ser nå at det kommer mer penger, og at det er mer fokusering på å stoppe den helt meningsløse utviklingen av kriminalitet vi ser. Og narkofriminuttet, som dessverre ikke har blitt et friminutt, men et tre-fire år langt friår, skal vel forhåpentligvis stoppe til våren. Men hva med mer verktøy? Verktøy koster ingenting. Ta f.eks. bevæpning: Svenske tollere får nå bevæpning, og svensk politi er bevæpnet. Hvorfor er det så vanskelig for justisministeren å sørge for at også norsk politi får bevæpning? Og alternativet, som en plan B: Hvorfor kan ikke i hvert fall politiet på Magnormoen, som jeg vet statsråden er veldig glad i, få bevæpning i sitt område?

Statsråd Emilie Mehl [11:07:49]: Det er vanskelig fordi flertallet i Stortinget ikke ønsker permanent bevæpning av politiet, så jeg kan ikke gå imot det. Både Høyre, Arbeiderpartiet, Senterpartiet og flere andre partier har standpunktet at man ikke skal gå inn for permanent bevæpning av norsk politi.

Det er en debatt der ute, som jeg registrerer, og som jeg ønsker velkommen, for jeg tror det er viktig at man jevnlig har en diskusjon om hvilke maktmidler og hvilke rammer politiet har til rådighet. Men jeg kan altså ikke på egen kjøll gå mot et stortingsflertall på det.

Jeg er veldig opptatt av å finne løsninger på Magnormoen, og det opplever jeg også at det gjøres mye bra arbeid på både i Justisdepartementet, i Politidirektoratet og også i samarbeid med svensk politi. Det har også skjedd mye utvikling der.

Tor André Johnsen (FrP) [11:08:53]: Jeg synes det blir feil å skyld på Stortinget. Justisministeren vet at Fremskrittspartiet står klare når som helst til å være med og sørge for et flertall for bevæpning, så det er en merkelig form for bortforklaring eller unnskyldning. Jeg hadde satt pris på om statsråden viste litt mer handlekraft og kom med en sak til Stortinget, så skulle vi sørget for at den ble vedtatt umiddelbart.

Men jeg kan ta en enklere form for bevæpning, elsjokkvåpen. Det er et innspill vi har fått fra flere i kriminalomsorgen når vi har vært rundt og besøkt norske fengsler. Det dreier seg om sikkerheten til de ansatte. Det er ansatte som har blitt angrepet på jobb og fått varige skader bl.a., og da kunne elsjokkvåpen vært et perfekt alternativ. Det er det sannsynligvis ikke noen stor motstand mot på Stortinget. Det er i hvert fall ikke et ar-

gument statsråden kan bruke for å si nei. Vil vi se at kriminalomsorgen kanskje får noen flere verktøy, siden politiet dessverre ikke får det?

Statsråd Emilie Mehl [11:09:52]: Politiet og kriminalomsorgen har litt ulike roller. Det er politiet som er lovens lange arm og forvalter av rettshåndhevelsen til myndighetene. Regjeringen har ikke tatt stilling til om kriminalomsorgen bør bevæpnes på samme måte som politiet. Det kan jeg ikke si over bordet her og nå.

Det er bra at Fremskrittspartiet er en tydelig stemme i debatten om generell bevæpning, men Fremskrittspartiet har ikke rent flertall i Stortinget, og derfor er heller ikke det nok til å innføre generell bevæpning.

Ingvild Wetrhus Thorsvik (V) [11:10:45]: 18 timer om dagen innelåst på cellen, 19 timer i helgene, kosthold med for lite frukt og grønnsaker, mangelfullt tilbud om opplæring eller jobb, kritisk dårlig luftegård og nesten ingen sosial omgang med andre innsatte eller ansatte – det er, ifølge en rapport fra Sivilombudet fra i går, den kritiske situasjonen i Ålesund fengsel. Det er umenneskelig forhold, og Sivilombudet slår fast at flere av de innsatte var preget og noen skadet av den omfattende innelåsingen.

Over hele landet har vi fått bekymringsmeldinger fra ansatte og innsatte om håpløse kår med høyt sykefravær, mye innelåsing og manglende aktivitetstilbud. Med tanke på denne rapporten fra Ålesund fengsel, som kommer på statsrådens vakt, vil statsråden neste høst kunne se tilbake på sine fire år som justisminister og tenke at hun har gjort alt hun kan og være fornøyd med det hun har fått til i kriminalomsorgen?

Statsråd Emilie Mehl [11:11:46]: Jeg besøkte Ålesund fengsel mens jeg satt i opposisjon her på Stortinget, og det var veldig tydelig under det besøket at det var behov for å se på nye fengselsløsninger i Ålesundområdet. Jeg husker at i etterkant lagde NRK en reportasje hvor de klypte inn alle statsrådene som hadde vært på besøk i Ålesund fengsel opp gjennom tidene og lovt nytt fengsel i Ålesund, uten at det noensinne hadde blitt noe av. Nå er jeg veldig glad for at vi har fått det inn i statsbudsjettet som vi står her og diskuterer, at vi skal se på nytt fengsel i Ålesund og utrede det. Det er et viktig skritt videre.

For kriminalomsorgen generelt er jeg også veldig glad for bl.a. budsjettenigheten med SV, som gjør at vi får flere penger inn til bemanning og tiltak i kriminalomsorgen. Kriminalomsorgen gjør en utrolig viktig jobb på vegne av storsamfunnet, og vi ønsker som regjering å se dem.

Presidenten [11:12:44]: Da er replikkordskiftet over.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Odd Harald Hovland (A) [11:13:02]: «I get by with a little help from my friends», syng Beatles i ein av sine kjente songar. Det er ein veldig fin tekst. I dag fekk me vite at Språkrådet har kåra ordet «beredskapsvenn» til årets ord. Ordet vart introdusert og brukt av Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap i brosjyren om eigenberedskap. Det fortel litt om kva tid me lever i. Venskap kan altså vere godt å ha og er viktig å pleie, også i beredskapssamanheng.

Regjeringa har lagt fram eit budsjett som styrkjer tryggleiken i samfunnet gjennom ei rekkje målretta tiltak. Noreg står overfor eit komplekst og krevjande truselsbilde prega av stormaktsrivalisering, klimautfordringar og aukande digital sårbarheit. Budsjettet prioriterer tiltak som skal styrkje vår evne til å handtere desse utfordringane.

Auka satsing på Politiets tryggingsteneste, PST, er eit tydeleg grep i budsjettet. Med ein auke på 255 mill. kr styrkjer ein evna til å førebyggje og motverke alvorlege truslar, som etterretning, terror og ulovleg påverknad frå framande statar. Denne satsinga er avgjerande for å beskytte nasjonale interesser, særleg i lys av den strategiske betydninga Noreg har som energileverandør og vår posisjon i nordområda. Den nye lovendringa som kriminaliserer ulovleg påverking er eit eksempel på korleis regjeringa sikrar at PST har dei juridiske verktøya som trengst for å avdekkje og handtere nye truslar.

Klimaendringar skapar stadig meir ekstremvær, noko som truar liv, helse og kritisk infrastruktur. Regjeringa understrekar viktigheita av førebygging gjennom god arealplanlegging og styrkt beredskap lokalt. Det vert føreslått 88 mill. kr til arbeidet med totalberedskap og digital sikkerheit. Dette inkluderer tiltak for å handtere alvorlege cyberhendingar, styrkje samfunnssikkerheitsarbeidet regionalt og forbetre koordineringa mellom offentlege og private aktørar. Det ligg òg ein auke inne i løyvingane til frivillige organisasjonar i redningstenesta med 6 mill. kr. Dette understrekar anerkjenninga av den uvurderlege innsatsen som frivillige gjer i samband med krisar og naturhendingar. Samtidig vert Sivilforsvaret, som er ein viktig statleg forsterkingsressurs, styrkt med ein auke i løyvingane, noko som sikrar betre bistand i heile krisespekteret.

Med dette bakteppet, og med vissa om at det ganske snart kjem ei stortingsmelding om totalberedskap som er spissa mot temaet motstandskraft, kan me slå fast at statsbudsjettet for 2025 er eit tydeleg signal om at regjeringa tek dagens og morgondagens sikkerheitsutfor-

dringar på alvor. Gjennom auka løyvingar til PST, styrkt beredskap mot ekstremvêr, digital sikkerheit, ei heilskapleg satsing på tryggleik lokalt og nasjonalt, auka eigenberedskap i befolkninga og ikkje minst oppfordring om å vere ein beredskapsvenn – og med Beatles sin gode tekst i minne, «I get by with a little help from my friends» – legg me grunnlaget for eit meir robust og motstandsdyktig samfunn. Dette er politikk som skapar resultat og gjev tryggleik for alle.

Aase Marthe J. Horrigmo (H) [11:16:15]: Kriminaliteten har økt de siste årene. Det har også ungdomskriminaliteten, og den er blitt mer alvorlig. Vi trenger derfor en sterkere satsing for å få ned kriminaliteten.

Jeg hørte representanten fra Senterpartiet, som mente at regjeringen har en timet og tilrettelagt plan. Det hjelper ikke når retningen er feil – eller følger kanskje regjeringen Tony Sopranos' læresetning om at «a wrong decision is better than no decision»?

Regjeringen gjenåpner politikontor der det nesten ikke anmeldes saker. Regjeringen gjenåpner tingretter mot faglige råd. Hvorfor er det en dårlig julegave å gjenåpne tingrettene? La meg starte med hva regjeringen selv sier er målet for programkategorien rettsvesen. Jo, det er ett viktig ord: «rettstryggleik». Et av de store løftene på dette området er 50 mill. kr til gjenoppbygg av fem nye tingretter. En rimelig antakelse vil da være at dette vil bidra til å øke rettssikkerheten. Da vil jeg minne om hva Domstoladministrasjonen svarte i høringen til forslaget om endringer i domstolstrukturen tilbake i 2022:

«En reversering av 2021-reformen vil føre til en svekkelse av befolkningens rettssikkerhet sammenlignet med dagens struktur, og vil forsinke og vanskeliggjøre moderniseringen av Norges domstoler.»

Med andre ord: Antakelsen får ikke støtte, og 50 mill. kr kan snarere svekke oppnåelsen av regjeringens eget mål.

Høyre ønsker ikke å bruke 50 mill. kr på tiltak som kanskje bidrar til å redusere rettssikkerheten. Vi ønsker å bruke pengene til å styrke innsatsen mot kriminalitet og øke folks trygghet. Det frigjør også penger til å hjelpe folk med en exit fra kriminalitet. Som min kollega allerede har påpekt, kan små pengesummer gi stor effekt, og 3 mill. kr til EX/IN og Forandringshusets nasjonale avhopperprogram er eksempler på det. Det er godt investerte penger, slik at mennesker som Kasper og Jesper og Jonatan kan bryte ut av de kriminelle mønstrene, uavhengig av om de blir brannmester, baker eller sirkusdirektør – eller noe helt annet.

Det er nok litt sent på året for å komme med nye juleønsker. Jeg tillater meg likevel å ønske meg flere politifolk, en trygg domstolstruktur med en exit gjennom EX/IN og økt inndragning. Det ville vært «helmaks».

Tor André Johnsen (FrP) [11:19:24]: Jeg vet ikke om mine gode kollegaer i salen eller presidenten har reflektert over det, men forholdet mellom støtten dagens regjering har fra det norske folk, og kriminalitetsstatistikken er såkalt omvendt proporsjonalt. I takt med at alle piler når det gjelder ungdomsvold, ran, tyveri, Vipps-ran, knivstikking og til og med klesran, dessverre peker oppover, peker pilene for oppslutningen om Arbeiderpartiet og Senterpartiet nedover.

Etter at Riksadvokaten dessverre sendte ut sitt berørte rundskriv den 9. april 2021, har vi dessverre sett en økning både i narkotikaforbruk og i ungdomsvold. Den store økningen i vold og kriminalitet i ungdomsmiljøene er helt uvirkelig, men like uvirkelig er det at antallet henlagte saker med kjent gjerningsmann også er historisk høyt, og at oppklaringsprosenten og tilfallet til politiet er historisk lav.

Politiet mangler både økonomiske ressurser og ikke minst verktøy for å stoppe denne negative utviklingen, og det er ingen tvil om at Norge er i ferd med å bli et «Gangsta's Paradise». Det har bl.a. den svenske forfatteren og journalisten Diamant Salihu advart Norge om. Det verste er at for ungdommen, dvs. de under 18 år, og spesielt de under 15 år, får ungdomsvolden, knivstikking og ran, knapt konsekvenser. Den kjente sangteksten «Whatcha gonna do? Whatcha gonna do when they come for you?» gjelder knapt for de kriminelle under 18 år, for de vet at politiet kommer ikke for å ta dem, og de vet at de ikke blir fengslet.

For å være litt positiv, og for å skryte litt av dagens regjering og justisministeren, så er de heldigvis i ferd med å våkne. Endelig ser vi en økning i bevilgningene til politiet, det er positivt, og vi ser at det nå fokuseres mer på å bekjempe denne unødvendige økningen i narkotika-, volds- og ungdomskriminalitet. Friminuttet skal snart være over, som finansministeren har sagt flere ganger, og Fremskrittspartiet står klar til å sørge for at friminuttet blir avsluttet. Men hjelper det at regjeringen endelig har våknet, eller har den sovet for lenge? Det vil tiden vise.

Vi i Fremskrittspartiet sover i hvert fall ikke. Vi har styrket politiet, vi har styrket påtalemyndigheten, og vi har styrket kriminalomsorgen. Vi har styrket politiet ved å gi dem flere verktøy – både til politiet og til rettsapparatet og fangevokterne – men når det gjelder nye og bedre verktøy, sover dessverre dagens regjering. Det virker som om regjeringen har en blind tro på kardemommeløven og er mer opptatt av å framstå som politimester Bastian enn å lære av tante Sofie og ha en litt tøffere linje, være litt hardere i klypa og ta røverne hardt i ørene og dra dem med seg, istedenfor bare å fortsette med koseprat.

Mari Holm Lønseth (H) [11:22:21]: Jeg tar ordet for å svare på noe av det representanten Rødby tok opp i

sitt innlegg. Det er fascinerende at hun starter innlegget sitt med en referanse til at man har en plan, og at den er «helmaks». Vi ser på regjeringens kriminalitetspolitikk at den er omtrent like vellykket som Olsenbandens forsøk på kupp – det går jevnt over ikke helt som man planlegger for, selv om planen kanskje er helmaks, i hvert fall etter ens egen tanke.

Det blir bl.a. nevnt at Høyre har bidratt til at det er færre som går ut av Politihøgskolen. Det er verdt å merke seg at det fram til 2018 var over 720 studieplasser på Politihøgskolen, og at vi sørget for at det ble utdannet mange derfra over tid. Det er vel og bra at man øker antallet som kommer ut fra Politihøgskolen, men det er også verdt å merke seg at selv da opptaket var på om lag 400, var det store demonstrasjoner utenfor Stortinget med politifolk som ikke fikk seg jobb i politietaten etter at de var ferdig med utdanningen sin.

Jeg mener det er et stort potensial for å effektivisere mer i offentlig sektor. Det er helt nødvendig at vi effektiviserer mer i offentlig sektor hvis vi skal klare å frigjøre penger til å prioritere tjenester til folk – det å sørge for at vi får helsekøene ned, at folk lærer mer i skolen, og ikke minst at vi får flere politifolk i gatene. Da er vi faktisk nødt til å gå gjennom offentlig sektor. Jeg må si jeg synes det er noe hult å høre kritikk fra regjeringspartiene på at vi effektiviserer for mye, f.eks. i politiet, når vi bevilger flere hundre millioner kroner mer til politiet enn det regjeringen selv foreslår.

Odd Harald Hovland (A) [11:24:18]: Med budsjettforliket mellom regjeringspartia og SV legg me opp til ei heilt nødvendig satsing på kriminalomsorga for å møte dei betydelege utfordringane sektoren står overfor. Me står ved eit vegskil, med ein stadig meir krevjande populasjon av innsette og eit aukande behov for tilpassa tiltak, og det krev tydelege prioriteringar.

Blant det mest alvorlege i utviklinga er auken i antalet sjølvsmordsforsøk og sjølvskading, spesielt blant kvinnelege innsette. Vidare har antalet mindreårige innsette som er sikta for alvorlege lovbrøt, som valds- og seksuallovbrøt, auka betydeleg dei siste to åra, og det pressar kapasiteten i ungdomseiningane. Parallelt har sektoren opplevd ein nedgang i bemanning. Det er høg turnover blant unge tilsette, auka snittalder og stor arbeidsbelastning for fengselsbetjentane.

I budsjettet foreslår regjeringa fleire tiltak som svar på utfordringane. For å sikre betre kapasitet i ungdomseiningane foreslår me 145 mill. kr til utbygging av plassar for mindreårige og til gjennomføring av varetekt med elektronisk kontroll. Dette er ein viktig del av satsinga til regjeringa mot barne- og ungdomskriminalitet, der førebygging og tilrettelegging står sentralt.

Vidare sikrar budsjettforliket at sektoren vert styrkt med 100 mill. kr i tillegg til dei 55 mill. kr som låg inne i det opphavlege forslaget, for å styrkje grunnbemanninga, oppretthalde aktivitetsnivået og greie ut behovet for nye fengsel. Dette vil bidra til å handtere presset på kapasiteten og sikre at kriminalomsorga kan oppfylle samfunnsoppdraget sitt.

Eg vil åtvare mot ei tru på at berre straffa er hard nok og lang nok, vil det hindre ny kriminalitet. Det kan minne om fengselet i filmen «The Shawshank redemption», der fridomsrøvinga vert altoppslukande, mens rehabiliteringa glimrar med sitt fråvær. Me meiner at tryggleik vert skapt gjennom rehabilitering, ikkje berre gjennom auka bruk av fengsel. Kriminalomsorga skal fungere ut frå eit prinsipp om mest mogleg normalitet, med fokus på utdanning og helse. Det gjev størst sjanse for å lykkast i å skape varig endring. Å hindre tilbakefall til kriminalitet er òg veldig effektiv førebygging av kriminalitet.

Med budsjettforliket for 2025 tek me kriminalomsorga på alvor. Det er framleis ein lang veg å gå før me er i mål. Eg vil spesielt takke arbeidstakarorganisasjonane, både Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund og Kriminalomsorgens Yrkesforbund, for deira engasjement og for gode møte gjennom året med veldig tydelege, men òg konstruktive innspel.

Gjennom auka løyvingar til ungdomseiningane, styrking av bemanninga og rettstryggleiken og ei heilskapleg tilnærming til førebygging og rehabilitering legg me grunnlaget for ei meir effektiv og menneskeverdige kriminalomsorg. Dette er politikk som ikkje berre skaper tryggleik her og no, men som òg byggjer eit trygare samfunn på lang sikt.

Presidenten [11:27:08]: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 7 og 8.

Sak nr. 9 [11:27:31]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (justering av terskelverdi og varighet) (Innst. 78 L (2024–2025), jf. Prop. 9 L (2024–2025))

Presidenten [11:27:49]: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringa.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil sju replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringa, og de som måtte tegne seg på talerlista utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Sigurd Kvammen Rafaelsen (A) [11:28:22] (ordfører for saken): Vi er glade for at vi kan legge fram en tilråding som sikrer at folk har et rammeverk mot de høye strømprisene. Ordningen har gjort at vi har brukt nesten 50 mrd. kr de siste årene for å trygge husholdninger mot uholdbare priser og uforutsigbarhet. Når vi får timer og dager med de utslagene vi har sett, må vi stille opp. Vi må jobbe videre for løsninger som tar oss ned til normale nivåer.

Jeg vil takke for samarbeidet i komiteen, og jeg ser fram til debatten.

Bård Ludvig Thorheim (H) [11:29:10]: Vi er samlet her for å diskutere en forlengelse av strømsøtten neste år. Bakgrunnsbildet er for mange dramatisk. De siste dagene har det vært helt spinnville strømpriser, særlig på Sørlandet og Sør-Vestlandet, i det vi kaller prisområdene NO2.

La det være klart: Prisene folk må betale i dag, er altfor høye og helt uakseptable. Strømsøtten skjermer husholdningene for de verste pristoppene, og Høyre er helt klar på at vi må ha strømsøtte også neste år. Det er urettferdig at bedrifter i Kristiansand over tid må betale betydelig mer for strømmen enn en bedrift i Oslo. Høyre har derfor lenge bedt Støre-regjeringen komme med raske tiltak for å hindre og avbøte en situasjon hvor NO2 kommer dårligere ut. Det fikk vi også flertall for i Stortinget, men Støre-regjeringen har ikke fulgt det opp godt nok.

Vi er ikke maktesløse i møte med høye strømpriser. Både strømsøtte, fastprisavtaler for bedriftene og ekstra støtte til energieffektivisering i områder med høy strømpris er viktige virkemidler. Det samme er rask nettutvikling mellom og innad i prisområder. Det viktigste politiske virkemiddelet over tid er likevel mer kraftproduksjon for å opprettholde et stort kraftoverskudd – det gir lavere strømpriser. Her har regjeringen ikke levert. De siste tre årene har det til sammen blitt gitt konsesjon tilsvarende mindre enn et stort vannkraftverk: 0,45 TWh. Støre-regjeringen styrer dermed mot varig høye kraftpriser. Vi må samtidig ikke la panikken gripe oss.

Når det gjelder fornyelse av kabler til Danmark, som har vært mye diskutert, har det rett og slett ingen innvirkning på dagens strømpriser. Her vil Høyre velge den løsningen som er best for norske husholdninger og norske bedrifter over tid. For å vurdere det trenger vi mest mulig kunnskap på bordet. Eventuelle nye kabler vil være der fra en gang på 2030-tallet og flere tiår framover. Beslutningen må tas på bakgrunn av hva som er best for folk i Norge og for Sørlandet over tid, og ikke på bakgrunn av strømprisene en enkelt dag.

Vi må se det større bildet. Det er snittet av strømprisen som betyr mest for folks privatøkonomi. Det snittet

er kommet betydelig ned sammenlignet med da gassleveransene fra Russland til Europa ble strupt i forbindelse med krigen mot Ukraina, og Europa har omstilt seg. Med en kraftfull energipolitikk i Norge vil vi kunne få prisene enda lenger ned også her til lands.

Det er mye som har blitt dyrere de siste årene, tidvis strømprisene. Maten har blitt dyrere, og for mange er renten på boliglånet den største byrden. Høyres løsning er derfor å gi åtte ganger mer skattelette enn Støre-regjeringen for folk med middels inntekt. Folk må få beholde mer av inntekten sin selv, og de vet hvordan de skal innrette seg i en tid med høye priser. Derfor får en vanlig familie nå 7 000 kr mer å rutte med med Høyres opplegg, og det vil komme godt med i den situasjonen vi er i.

Aleksander Øren Heen (Sp) [11:32:14]: Me har dei siste dagane sett utslag på straumprisen som eg har karakterisert som uakseptable. Det finst ikkje lenger gode nok forklaringar på kvifor Noreg skal vera så påverka av europeiske kraftprisar. Gasslagera er fulle, vassmagasina har høg fylling, det har ikkje vore veldig kaldt, men likevel har me import med svært høge straumprisar.

Dette meiner me gjev ein litt ny situasjon, eit litt nytt situasjonsbilde, enn det me har sett tidlegare, då det kunne vera enklare å forklara det. Dette krev òg nye tiltak.

Me tek difor til orde for at meir kraft må av børs. Me vil skapa ein reell fastprisemarknad ved å påleggja store produsentar av regulerbar kraft at dei må selja ein del av den krafta gjennom fastprisavtalar.

Me ønskjer òg meir vasskraftutbygging, og me må bruka eigarskapen i Statkraft for å få fortgang på fleire vasskraftprosjekt og for å sikra gjennomføring av konsesjonsgjevne urealiserte prosjekt, som òg har betre lønsemd enn f.eks. havvind. Me må òg stoppa fornying av danmarkskabelen og allereie no seia det tydeleg ut og få eit fleirtal for det. Me må reforhandla vilkåra for bruk av englandskabelen, slik at det er utveksling som står i fokus, og me må, som me gjer her i dag, sørgja for at me har straumstønad til hushalda, sånn at ein kjem seg gjennom dei verste månadene om vinteren. Me må òg fortsetja å bruka flaskehalsinntekter for å jamna ut nettleiga i dei områda der det er veldig høge flaskehalsinntekter, og der det òg er stor vekst i straumprisane.

Dette er fleire tiltak som me ser på no, og som me vil følgja opp utover vinteren for å få ny politikk på dette området, for det må gjerast strukturelle grep for å få oss inn i ei litt ny tid og ei litt ny retning i kraftpolitikken.

Marius Arion Nilsen (FrP) [11:34:30]: Gårsdagens ekstrempriser på opp mot 13 kr/kWh viser konsekvensen av en tett tilknytning til et dysfunksjonelt europeisk kraftsystem. Fyllingsgraden i Norge er normal, flere steder er den høyere enn normalt, og de prisene vi

ser, er en konsekvens av prissmitte. Fremskrittspartiet har flere ganger tatt til orde for grep som reduserer og begrenser prissmitten fra kontinentet – som begrensn- ing og regulering av krafteksport til egne prisregioner på utenlandskablene og et minstekrav for vannmagasinene. Det kommer vi til å fortsette med, men fram til vi får strømprisene ned til et mer fornuftig nivå, tar vi til orde for en strømsøtte på 100 pst. over 50 øre per kWh for husholdninger og fritidsboliger, og vi ønsker også tiltak for næringslivet.

Regjeringen svekker nå strømsøtten. Det er riktig- nok en KPI inflasjonsjustering, men det er lite musikalsk all den tid det er vedvarende høye strømpriser. Og når man har et innslagspunkt på 75 øre/kWh, som blir det nye, er det mer enn to og en halv ganger så mye som his- toriske normalpriser.

Totale inntekter som finansministeren oppga for kraftbransjen det siste året, var på 91 mrd. kr, når de tok med grunnrente, utbytte og alt, og 24 mrd. kr går tilbake i støttetiltak. Det er altså et overskudd på 67 mrd. kr. Det er fullt mulig – det er rom, det er handlingsrom, og det bør gjøres – at man har en strømsøtte som gjør at folk ikke må velge mellom julegaver og å varme opp huset sitt i disse dager.

Vi i Fremskrittspartiet står på vårt standpunkt, som vi har stått på i flere år. Vi har ikke inflasjonsjustert det. Vi ønsker fremdeles 50 øre per kWh. Og hvis regjeringen vil gjøre noen reelle, håndfaste og umiddelbare grep, går de den veien og bedrer strømsøtten – ikke svekker den. Den diskusjonen man nå har om danmarkskabler, som kanskje skal fases ut i 2026, men som fint kan ha en mye lengre levetid, viser et Arbeiderparti som ikke helt for- står alvoret i situasjonen.

Jeg tar til slutt opp forslaget Fremskrittspartiet har sammen med Kristelig Folkeparti.

Presidenten [11:37:03]: Da har representanten Ma- rius Arion Nilsen tatt opp det forslaget han refererte til.

Lars Haltbrekken (SV) [11:37:23]: De elleville strømprisene som vi så i går i deler av landet, er totalt uakseptable. Heldigvis har vi en strømsøtte – som har blitt forbedret gjennom årene og gjennom forhandlin- ger med SV – som tar det meste av de vanvittige prisene for husholdningene, men den tar ikke de vanvittige pris- ene for næringslivet. Vi er nødt til å få en total forand- ring av hvordan dette systemet fungerer.

SV har flere ganger tatt til orde for å opprette et stat- lig selskap som skal kjøpe kraften direkte fra produsen- tene og selge den videre til forbrukerne, både i private hjem og i næringslivet, til fornuftige priser, på langsik- tige kontrakter. Dette har vi kalt Statstrøm. Det vil være med på å gi folk trygghet for at de kan få varmet opp sine hus, vasket sine klær og kokt maten sin uten at de blir

flådd av den grunn. Sånn vil vi kunne bli kvitt de strømsalgsselskapene som i dag – flere av dem – lever av å lure folk til å inngå helt vanvittige avtaler. Vi vil med dette også få tatt en stor del av kraften bort fra børsen, og det vil i stedet være slik at prisen på det reguleres i for- handlinger mellom staten og produsentene. Dette er også et forslag som Fellesforbundet har støttet.

Vi håper at det som har skjedd de siste dagene, kan være en vekker for regjeringspartiene til å være med på å innføre et sånt system. Vi har allerede i dag et sånt sys- tem for deler av den kraftkrevende industrien. De inngår langsiktige fastprisavtaler med produsentene av strøm, så det burde derfor ikke være vanskelig å innføre et til- svarende system også for vanlige forbrukere og andre deler av næringslivet. Det vil gi oss den tryggheten vi trenger.

SV kommer til å stemme for forslagene nr. 2, 3 og 5, fra Rødt, i innstillingen, samt det løse forslaget, nr. 6.

Sofie Marhaug (R) [11:40:42]: Nå er vi igjen samlet til strømdebatt og revidering av strømsøtten. Den ble formulert som et ekstraordinært tiltak, men nå har vi altså ekstraordinært høye strømpriser for tredje år på rad. Det betyr at de høye, ustabile strømprisene har blitt en del av den norske hverdagen, og det er et poli- tisk problem. For det er ikke sånn som representanten fra Høyre prøvde å gi inntrykk av, at vi har høye strøm- priser på grunn av at vi har kraftunderskudd og for lite vindkraft. Det stemmer ikke. Det er et stort kraftover- skudd i Sør-Norge nå. Det at vi har høye strømpriser i disse dager, handler om prissmitten, det handler om den fysiske tilkoblingen på europeiske markeder, og det handler om den juridiske og økonomiske bindin- gen vi har til den europeiske kraftbørsen som styrer pri- sene i Sør-Norge, i stedet for at det faktisk er den vann- kraften vi har bygget ut, som er bestemmende for prise- ne her hjemme.

Rødt setter i dag fram flere forslag til å ta de struktu- relle grepene som Senterpartiet etterspurte i sitt inn- legg. Det gjelder bl.a. forslag nr. 5, som sier noe om å re- forhandle avtaler for de utenlandskablene vi allerede har. Vi tar til orde for å frikoble strømprisene i Norge fra de europeiske strømprisene, for å innføre et prissystem som speiler kostnadene i Norge. Husk at det koster 12,31 øre per kWh i snitt å produsere strøm i Norge. Det er konsesjonskraftprisen for 2024. Det koster ikke 13 kroner per kWh å produsere strøm i Norge. Likevel var det maksprisen i går for enkelte kunder.

Noen partier, f.eks. Venstre, leverte for under en må- ned siden et budsjettforslag der de fjernet strømsøtten totalt. Det er et fullstendig bomskudd å foreslå noe sånt. Krisen er på ingen måte over. Rødt kommer selvfølgelig til å støtte strømsøtten og forslaget om å forbedre

strømstøtten subsidært, men vi må gjøre strukturelle grep, for nå er vi her for tredje år på rad og gjør små justeringer i et system som ikke fungerer.

Til sist skal jeg redegjøre for det løse forslaget som Rødt også fremmer i dag. I januar i år ble Stortinget enig om et vedtak om å se på tiltak som raskt kan iverksettes for å hindre og avbøte en situasjon med store prisforskjeller. Det vedtaket opplever vi at ikke har blitt fulgt opp. En av de tingene statsråden skulle se på, var bruk av flaskehalsinntekter, og det har ikke skjedd. Derfor fremmer vi nå et løst forslag som sier noe om akkurat det. Vi kan være med på ... (Presidenten klubber.)

Presidenten [11:43:51]: Da er tida ute. Skal representanten ta opp Rødts forslag i saken, inkludert det løse forslaget?

Sofie Marhaug (R) [11:43:58]: Ja.

Presidenten [11:43:59]: Da har representanten Sofie Marhaug tatt opp de forslagene hun refererte til.

Ola Elvestuen (V) [11:44:09]: Vi har nå hatt noen dager med ekstreme strømpriser. Venstre kommer til å stemme for at vi viderefører strømstøtteordningen også til neste år, med den justeringen som ligger i forslaget. Det er riktig at vi i budsjettet for neste år har hatt andre forslag, men det er ut fra en helhet, hvor de pengene regjeringen har lagt til strømstøtte, også brukes til energiøkonomisering, skatteletter, styrket barnetrygd og andre formål. Når den helheten ikke blir vedtatt, stemmer vi for dette forslaget. Det er selvfølgelig også ut fra forventningen regjeringen legger i sitt budsjett, om lavere priser framover.

Så har jeg lyst til å si at selv om det nå har vært høye og ekstreme priser i noen dager, er ikke svaret på det å kutte samarbeidet vi har med Europa. Tvert imot er det vi trenger, mer fornybar energi i Norge og sterkere satsing på energiøkonomisering. Vi trenger en raskere utbygging av nettet, sånn at prisforskjellene i Norge blir lavere, men vi trenger også å fortsette det samarbeidet vi har i Europa. Vi bør få på plass fornybardirektivet, energiøkonomiseringsdirektivet, det som går på bygninger, Klar for 55-pakken og REPowerEU, som også innebærer at vi må bygge ut raskere med fornybar energi i Norge.

Det er ingen løsning å si nei til fornyelse av danmarkskablene. Vi har et samarbeid i Norden som har tjent Norge godt gjennom flere tiår. Det sikrer forsyningssikkerhet, og etter hvert som energiomstillingen skjer i Europa, vil vi kunne dra nytte av det, også i perioder hvor det er lavere priser, og få det her.

Denne reaksjonen med at vi nå må avslutte alt samarbeid, er helt feil medisin i den situasjonen vi er i. Vi har ekstremt høy pris nå. Vi må huske hvorfor det har vært

sånn i tre år. Det er fortsatt det russiske angrepet på Ukraina som virker inn, og at man har et Europa som skal kutte all russisk gass. Derfor er det dyr LNG som må brukes. Der må vi få en omstilling, så vi ikke er avhengige av det, og det er det som er løsningen som gjør at vi vil få lavere priser også over tid, selv om det vil fluktuere.

Helt til slutt: Venstre vil også stemme for det løse forslaget fra Rødt, som jeg ser på som en presisering av et enstemmig vedtak fra januar i år.

Ingrid Fiskaa hadde her teke over presidentplassen.

Kristoffer Robin Haug (MDG) [11:47:26]: Vi i Miljøpartiet De Grønne støtter forslaget om å forlenge strømstøtteordningen. Det er behov for forutsigbarhet for folk i en tid med ustabile strømpriser.

Jeg vil samtidig understreke at vi ikke synes denne ordningen er innrettet på en spesielt god måte. Når størrelsen på utbetalingen er basert på størrelsen på forbruket, ender vi med en ordning som bruker mye offentlige midler på å belønne høyt strømforbruk. Det svekker insentivene til energisparing. Når staten subsidierer en vare, risikerer man økt forbruk av varen, man risikerer mer knapphet på strømmen, og man risikerer da en enda høyere strømpris, som er nettopp det problemet vi står i fra før av. Ordningen fører også typisk til at de med høyest inntekt får utbetalt mest. Det synes vi er en ganske usosial modell.

Vår egen modell er isteden en grønnere og mer rettferdig strømstøtteordning, der samme sum deles ut med en lik sats til alle personer. Dette er et forslag vi har fremmet før. Det vil gi mer strømstøtte til mange av dem som har relativt lav inntekt, og sterkere insentiver til sparing.

I tillegg kan jeg opplyse om at vi i Miljøpartiet De Grønne kommer til å stemme for det løse forslaget til Rødt her i dag, som vi også ser på som en fortsettelse av tidligere vedtatt politikk – selv om Miljøpartiet De Grønne naturligvis har en annen energipolitikk enn Rødt, og det er mulig vi legger andre kompenserende tiltak til grunn enn det Rødt ser for seg for NO2.

Vi ser på kraftutveksling med utlandet som en positiv ting. Selvfølgelig er det slik at når vår kraft gjør at bestemødrene i England faktisk klarer å overleve, vil det påvirke våre priser, på samme måte som at når utenlandsk kraft hjelper våre bestemødrene til å overleve i kalde tider, gir det en påvirkning på deres prissituasjon og vår prissituasjon. Slik er det. Noen ganger er det vi som bærer den børen – og det har vi gjort en stund – andre ganger er det andre i Europa som vil bære den børen. Det er prisen for internasjonal solidaritet.

Vi tror det er en god idé at regjeringen vurderer ulike kompenserende tiltak for områder med veldig høy strømpris, og vi mener f.eks. da fra vårt perspektiv at en

raus støtteordning for raske investeringer i energisparing for både næringsliv og husholdninger kunne vært et eksempel på et godt kompenserende tiltak.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [11:49:53]: For n-te gang diskuterer vi endringer i strømstøtteordningen. En kan vel si at det er litt absurd timing at en nå skal vedta å svekke strømstøtteordningen, når prisene har skutt i været som de har gjort de siste dagene. Da jeg leste budsjettforslaget, var det litt spesielt å lese om f.eks. barnestrygden, som en velger å ikke prisjustere og kutter med nesten en milliard, mens strømstøtten må en prisjustere. Den økes fra 73 til 75 øre og går rett ut til forbrukerne.

Jeg synes det er trist at flertallet velger å gå den veien når en ser den utfordringen det er for veldig mange. Jeg har i hvert fall blitt kontaktet av ekstremt mange de siste dagene som er bekymret for strømprisen. Det er sikkert ikke nødvendigvis like reelt for alle, men det er også noe psykologisk som slår inn for veldig mange. Det skaper en stor utfordring, og vi vet at de som har minst, er de som sliter mest. Derfor fremmer vi igjen det forslaget Kristelig Folkeparti har forsøkt å få flertall for mange ganger: en lovendring som sier at en får 100 pst. kompensert når prisen er over 50 øre. Det er fristende å si at det er dobbelt sosialt fordi vi også velger å skattefinansiere løsningsen. Anslagene viser at det koster 6,3 mrd. kr, som er en stor sum, men en øker trinnskatten på trinn 4 og trinn 5 for dem som tjener over 1 mill. kr, med 2,9 pst. Med en strømstøtte på 100 pst. over 50 øre vil en få utbetalt ganske mye mer i støtte, men da vil de som har høye inntekter, ikke få utbetalt mer, mens de som har dårlig råd, vil få utbetalt mye mer. Det er altså sosialt både i form av at strømmen blir billigere og ved at det finansieres av dem som har mer inntekt.

For å sette det i perspektiv: Hvis en bare tar med grunnrente og utbyttet fra Statkraft for inneværende år, uten å se på momsinntektene og andre avgifter som staten får inn i tillegg, får en inn rett over 30 mrd. kr i 2024, også betaler en ut ca. 7 mrd. kr i strømstøtte. Det er altså et overskudd på 23 mrd. kr bare på grunnrente og Statkraft. For neste år er det beregnet til 16 mrd. kr før en tar med utbyttet fra Statkraft, som jeg også tror det er grunn til å tro kan være ganske høyt. Staten har enorme inntekter.

Ja, vi må se på strukturelle grep. Jeg synes virkelig en burde sett mer på et eget prisområde rundt kabelen. I Norge er vi gode på fordeling. Akkurat her får vi enorme handelsinntekter på grunn av at strømprisene blir veldig høye, men vi er ikke så gode på fordelingen. Jeg ser at Rødt ønsker å gripe mye mer inn i markedet. Det er jeg uenig i, men jeg mener at vi burde vært bedre på fordelingen. Da er Kristelig Folkepartis grep dobbelt sosialt.

Helt til slutt: Selvfølgelig må vi på lang sikt tenke mer utbygging av kraft og mer utbygging av nett. Det er de virkelige løsningene, men på kort sikt – og det er det vi snakker om, det er en midlertidig strømstøtteordning – burde en virkelig gått for en forbedring, ikke en svekkelse.

Statsråd Terje Aasland [11:53:16]: Det er lett å være enige om at de prisene som har vært de siste dagene, er ekstremt høye og egentlig uakseptable. Problemet er hvordan en skal løse opp i det, og da er strømstøtteordningen helt avgjørende. Den virker etter sin hensikt med de omleggingene regjeringen har gjort og fått gjennomslag for i Stortinget, spesielt den siste gangen, hvor vi gikk fra en gjennomsnittlig månedlig vurdering av støtten, til timebasert støtte. Den treffer husholdningene direkte i den timen strømprisene er høye. Det var egentlig en enormt viktig regulering vi gjorde sist. Da vi også økte støttegraden til 90 pst., ble det utvilsomt med på å skjerme noe for den økonomiske belastningen ekstremt høye strømpriser gir, og det skal den selvfølgelig gjøre. Derfor er jeg glad for at det blir et flertall for å forlenge denne strømstøtteordningen ut 2025. Vi har sagt hele veien at den ordningen bør vare så lenge vi kommer til å oppleve ekstremt høye strømpriser fra tid til annen. Det er regjeringens klare politikk på dette.

I den perioden vi har hatt strømstøtteordningen, har vi samlet sett egentlig redusert strømregningen for folk med 47 mrd. kr, og går en ut fra prognosene vi har nå, har vi kuttet strømregningen til folk med godt over 50 mrd. kr i denne sammenhengen. I tillegg har vi brukt flaskehalsinntektene og tilbakeført til høyprisområdene. Der har vi brukt 9,2 mrd. kr. Det er egentlig ganske store penger, og det er egentlig en veldig god ordning i en situasjon hvor det er usikkerhet knyttet til strømprisene.

Så langt i år er snittprisen i NO2 58 øre. Jeg merker meg det løse forslaget fra Rødt, som jeg gjerne tar en runde på og utreder, men jeg setter spørsmålsteget ved hvorfor NO1 ikke også er tatt med. Der er snittprisen 49 øre. Det kan hende at det er mot NO2 medias oppmerksomhet har vært rettet, og ikke så mye mot NO1. Da skriver en jo forslag i Stortinget basert på det som er medias overskrifter. Min bekymring er at det er høye priser i både NO2 og NO1.

Vi har innført en fastprisordning for næringslivet. Det første året hadde jeg kontinuerlige diskusjoner med en næringsdrivende. I går var det et fint oppslag med ham i Varden. Han hadde lært av tidligere feil og hadde nå en fastpris kontrakt på et sted mellom 50 og 60 øre, så det går også an å sikre seg for bedriftsledere.

Presidenten [11:56:20]: Det blir replikkordskifte.

Marius Arion Nilsen (FrP) [11:56:39]: Jeg kan opplyse statsråden om at NO2 er en kraftproduserende region med stort kraftoverskudd. NO1 har ikke et stort kraftoverskudd. Det er forskjellen, og det er der størstparten av inntektene kommer. Hvis ikke statsråden ser forskjellen og ser urettferdigheten i at et overskuddsområde har de høyeste prisene samtidig som de genererer de største inntektene, blir jeg litt urolig.

Kraftinntektene var rekordhøye i fjor, og i svar på statsbudsjettet fra Finansdepartementet fikk man vite at man ga tilbake 21,7 mrd. kr i strømstøtte. Det tallet var jo helt feil. Riktig tall var 7,26 mrd. kr. Derfor er spørsmålet mitt: Er det feil tall statsråden opererer med når han kan få seg til å si det han nettopp sa fra talerstolen, pluss ikke kommer med noe kompenserende tiltak og samtidig svekker strømstøtteordningen? Har man feil tall fra Finansdepartementet?

Statsråd Terje Aasland [11:57:42]: Jeg er egentlig litt forundret over hele problemstillingen til Fremskrittspartiet her. Fremskrittspartiet har jo foreslått lik makspris for hele landet. Det er utgangspunktet, og de ønsker vel da også lik pris for hele landet? Det er greit å få avklart de standpunktene fra Fremskrittspartiet. Eller er det sånn at de områdene av landet som har mest kraftproduksjon, eller kanskje de fylkene som har størst kraftproduksjon, skal ha de laveste prisene, og at de delene av landet som ikke har den samme muligheten for å produsere, skal ha høyere priser? Er det sånn Fremskrittspartiet tenker? I så fall vil det være en svært underlig tanke.

Når jeg refererer til tallene 47 mrd. kr tilbakebetalt som kutt i strømregningen til folk, er det konsekvensen av strømstøtteordningen. Strømstøtteordningen fungerer faktisk sånn at det er de som har de høyeste strømprisene til enhver tid, som får mest igjen av strømstøtteordningen. Det er en veldig rettferdig ordning, og da er det helt klart: I snitt i inneværende år er det NO2-kundene som har fått mest tilbake på strømregningen sin fra strømstøtteordningen.

Marius Arion Nilsen (FrP) [11:58:52]: Nå er dette en spørreunde til statsråden, men jeg kan berolige ham med at Fremskrittspartiet aldri har sagt en makspris. Vi ønsker en strømstøtte på 100 pst. over 50 øre, og vi ønsker at det skal gjelde over hele landet. Så er strømprisene mye lavere i nord fordi man ikke har den tette tilknytningen til Europa.

Men igjen: Det gjør meg litt forundret og litt urolig at man bagatelliserer den situasjonen man opplever i en stor kraftproduserende region, som er den største eksportøren, der de største inntektene kommer, og som samtidig har de høyeste prisene. Selv med strømstøtte var prisene godt over 2 kr pluss avgifter, pluss moms og

nettleie. Det er enormt kostbart. At ikke regjeringen tar det innover seg og ser utfordringene, forundrer meg. Næringslivet får jo ingenting. Man betaler 13 kr per kWh, som er en ekstrem sum. Ser man virkelig ikke utfordringene både næringslivet og folket sliter med med disse ekstreme prisene, og urettferdigheten i at det er den regionen som produserer mest, som får høyest priser?

Statsråd Terje Aasland [11:59:59]: Jeg er også, i likhet med representanten, bekymret for den prissmitten som vi får med den situasjonen vi har nå knyttet til utenlandsforbindelsene våre. Derfor sa jeg også nei til NorthConnect og avviste konsesjon til den, noe den forrige regjeringen med Fremskrittspartiet i Olje- og energidepartementet var veldig for. Man endret energiloven for å legge til rette for at private kunne investere i utenlandskabler, og man la et veldig godt grunnlag for at NorthConnect skulle bli bygd.

Den eneste driveren den forrige regjeringen hadde i energipolitikken, var å legge opp til økt eksport av norsk vannkraft. Vi har stoppet det. Vi kommer ikke til å bygge flere utenlandsforbindelser. Vi kommer ikke til å eksportere norsk vannkraft og store produsentkapasiteter i NO2 – orientere seg mer mot eksport. Vi mener at det skal være til gunst for det norske folk og norske bedrifter for å bygge ut det. Derfor har vi sagt nei også til det.

Når det gjelder mulighetene for næringslivet, viser jeg til hva som er tegnet av fastpriskontrakter mellom 50 og 60 øre, som vi hørte om i går, og det mener jeg er et rimelig nivå hvis næringslivet vil sikre seg.

Marius Arion Nilsen (FrP) [12:01:10]: Historiske normalpriser på strøm er på 30 øre per kWh, og vi har mye kraftintensiv industri som er i en global konkurranse. Så har man et Europa og et Norge som dessverre lydig følger etter, og har fått energikostnader som er mangedoblet. Fremskrittspartiet ønsker ikke disse kablene statsråden snakker om nå. Vi har endret standpunkt og beklaget at vi videreførte Stoltenberg-regjeringens kabelprosjekter til kontinentet.

Prissmitten vi nå ser, er ekstrem. Det er høy fyllingsgrad i norske vannmagasiner i dag. Det vil si at denne situasjonen kan oppstå gang på gang. Tidligere har det blitt vist til at lave vannmagasiner gir en direkte korrelasjon og prissmitte, men selv med veldig høye magasiner får vi dette. Jeg etterlyser atter en gang en vilje fra regjeringen til å se på grep og muligheter for å kunne ta tak i og få redusert prissmitten fra kontinentet.

Statsråd Terje Aasland [12:02:11]: Som jeg sa, kommer vi ikke til å bygge flere utenlandsforbindelser med dagens regjering, for det er det som er grunnlaget for prissmitten. Det er et veldig trygt og godt vedtak på det.

Så vet representanten like godt som meg at vi trenger mer fornybar kraft i tiden framover, for kraftforbruket kommer til å øke. Det henger sammen med hvordan en legger til rette for ikke minst å sikre den kraftforedlende industrien vår en sikker tilgang på langsiktige kontrakter også i tiden framover. Det betyr at det må være en viss form for kraftoverskudd.

Med Fremskrittspartiets nei til å støtte utbygging av havvind og nei til landvind er det ikke så mye potensial igjen. Da lener en seg på kjernekraft. Det kom en svensk rapport i forrige uke. Den viser at for å bygge ut 5 GW kjernekraft trengte svenskene en subsidie på 410 mrd. kr – og så kan man jo regne strømpris ut fra det. Det blir hinsides priser som industrien ikke kan betale.

Lars Haltbrekken (SV) [12:03:30]: Vi har de siste dagene hørt ganske sterke ord fra statsråden om den tolt uholdbare situasjonen på Sør-Vestlandet og Sørlandet. Det er vel ord jeg ikke skal gjenta her i salen, men jeg er enig i beskrivelsen statsråden har kommet med.

Likevel: Handling betyr mer enn ord, også for dem som skal betale strømregningen. Mitt spørsmål til statsråden er: Hva vil han gjøre helt konkret på kort sikt for å bedre situasjonen for dem som nå er utsatt for til dels dramatisk høye strømpriser?

Statsråd Terje Aasland [12:04:32]: Ja, når prisene blir så høye som i går, blir det noen reaksjoner en kanskje skulle unnlatt å uttale seg om. Jeg ble referert i Financial Times, og der var det «a shit situation» som var utgangspunktet. Jeg går ut fra at jeg kan referere til det uten å bli klubbet. Jeg mener at det egentlig er en ganske god omtale av situasjonen. Det er egentlig ganske krevende, for det er også med på å danne grunnlag for utrygghet, noe jeg mener vi må unngå.

Vi har strømtøtteordningen og mulighetene for å inngå fastpriskontrakter nå, hvor det er inngått ca. 1 200 fastpriskontrakter for næringslivet. En portefølje på 12–13 TWh er tatt ut av markedet og omsettes nå direkte mellom strømsalg og forbruker. Det tror jeg er veldig bra.

Vi bruker også flaskehalsinntektene. Det siste jeg gjorde, var å forlenge den midlertidige forskriftsendringen, sånn at vi kan bruke flaskehalsinntektene i tiden framover til også å prioritere de områdene av landet som har høye priser.

Lars Haltbrekken (SV) [12:05:38]: Jeg registrerer at statsråden ikke har noen nye, konkrete tiltak å komme med for å få oss ut av det han selv omtaler som en «shit situation». Vi har de siste dagene registrert at det pågår en debatt i Arbeiderpartiet om man skal forlenge danmarkskablene eller ikke, og jeg har et spørsmål til statsråden i den anledning. Er det i det hele tatt aktuelt for statsråden å gå inn for en forlengelse av disse to kablene

dersom utredningene viser at de fortsatt vil gi høye priser i Norge?

Statsråd Terje Aasland [12:06:33]: Det er jo et rent hypotetisk spørsmål. Jeg vet ikke hva utredningen kommer til å vise. Jeg har ikke fått noen konsesjonssøknad, ei heller fått noen utredning på mitt bord om det.

Når det gjelder forslaget Arbeiderpartiets programkomité kommer til å diskutere, handler det ikke om alle danmarkskablene, men om de to som eventuelt skal fornyes. Jeg er veldig glad for at den debatten også kommer opp i Arbeiderpartiet. Det er helt nødvendig å ta den, og jeg har sagt veldig tydelig tidligere at hvis det viser seg at en eventuell fornyelse av disse konsesjonene innebærer at man får en situasjon som er til ugunst for norske strømkunder eller ødeleggende for det norske kraftsystemet, vil jeg selvfølgelig ikke gi konsesjon til den type kabler.

Sofie Marhaug (R) [12:07:36]: Den strømpriskrisen vi har nå, er ikke medieskapt. Den er en helt reell krise folk opplever på lommeboken, og som næringslivet opplever også. Vi har mistet konkurransefortrinnet i Sør-Norge, med billig fornybar vannkraft, når det er europeiske priser, gasspriser eller til og med kullkraftverk i Tyskland som setter prisen på vannkraften i overskuddsområdet NO2.

At statsråden bagatelliserer de høye strømprisene i NO2, synes jeg er veldig spesielt. Det jeg ønsker å utfordre statsråden litt på, er at han pleier å svare at vi trenger mer nett, men mer nett til nord vil jo først og fremst gi høyere strømpriser lenger nord. Det vil ikke først og fremst gi lavere strømpriser i NO2. Er statsråden enig i den beskrivelsen, at det er det som vil være markedseffekten av mer nett?

Statsråd Terje Aasland [12:08:40]: Når en stiller spørsmål, bør en i hvert fall ha et riktig utgangspunkt. Punkt én: Jeg bagatelliserer ikke de høye strømprisene i NO2. Jeg synes det er ille at vi har enkelttimer som slår ut sånn vi nå har sett de siste dagene, selv om gjennomsnittsprisen i NO2 har vært 58 øre. Jeg har heller ikke sagt at den strømpriskrisen vi har nå, er medieskapt, men jeg uttalte meg på bakgrunn av det forslaget Rødt har fremmet i dag, hvor en kun omtaler NO2 og ikke også NO1 i den samme situasjonen. Det synes jeg var litt underlig og lurte på om Rødt sånn sett hadde skrevet forslaget sitt basert på medieoppslag, men det kan vi ta ved en senere anledning.

Jeg er like bekymret for høye strømpriser i NO2 som jeg er i NO1. Det er en ulempe uansett. Derfor har vi et veldig tydelig mål om at vi skal avlaste den situasjonen som er nå, med strømtøtteordningen og fastpriskontrakter for næringslivet, og så må vi langsiktig bygge mer

kraft og mer fornybar energi i Norge og et bedre nett, så kraften flyter dit hvor en trenger den.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [12:09:57]: Jeg er helt enig i det siste. De langsiktige løsningene er å bygge ut mer kraft, mer nett, og at vi forhåpentligvis også får større robusthet i Nord-Europa. På lengre sikt kan kraftsituasjonen være helt annerledes og veldig mye bedre, men det er jo å komme gjennom årene framover som vil være det tøffe, f.eks. for næringslivet i NO1, og ikke minst i NO2, som har vært ekstra eksponert.

Jeg registrerer at statsråden hele tiden opererer med strømpriser uten avgifter, moms og alt av nettleie. Som tidligere forbrukerminister vil jeg si at en må være litt forsiktig med villedende markedsføring. Hvis man tenker på de avgiftene forbrukerne betaler, er det fort nesten halvannen krone når man er på det gjennomsnittsnivået som har vært i 2024.

Det langsiktige tror jeg vi langt på vei er enige om. Når det gjelder det kortsiktige, mener jeg en bør se på mer strukturelle ting. Min opplevelse har vært at regjeringen bare har skrinlagt alt som går på å se på f.eks. egne prissoner på utenlandskabler osv. Er det riktig oppfattet, eller er statsråden villig til i løpet av denne perioden å se på strukturelle grep når det gjelder f.eks. en egen prissone på utenlandskabler?

Statsråd Terje Aasland [12:11:05]: Nå er det jo strømprisen vi diskuterer, og da er det naturlig å referere til strømprisen som utgangspunkt. Ellers er jeg klar over at mange ganger med pålegg utover det gjør at det er høyere priser enn det vi diskuterer her, men det er strømprisen som er diskutert.

Vi har gjennom strømprisutvalget også fått veldig mange ulike vurderinger, deriblant om det går an å sette egne prisområder på kabelpunktene til utlandet – kanskje på noen av dem, eller om vi må gjøre det på alle. Utgangspunktet er at så lenge det ikke er en fysisk begrensning der, har tilbakemeldingene vært at det ikke er noen effekt i å gjøre det. Vi har likevel ikke avslått å tenke rundt hvilke grep som kan gjøres i den situasjonen som er, for det er sammensatte problemer som må løses, og de må løses på en trygg basis, på lang sikt, sånn at det ikke hindrer investeringer i ny kraftproduksjon nå. Det er det kompliserte knyttet til det.

Presidenten [12:12:01]: Replikskordskiftet er avsluttet.

Dei talarane som heretter får ordet, har òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Seher Aydar (R) [12:12:36]: Det er folk med vanlige og lave inntekter som sliter mest når kulda slår inn. Jeg vil minne alle på SIFO-rapporten, som peker på at høye

strømpriser er den viktigste driveren bak det de kaller matfattigdom, altså det som før ble kalt sult. Når folk må velge mellom strømregningen eller mat på bordet, har vi et alvorlig problem. Det er ikke en naturkraft som har gjort det slik. Det er sånn på grunn av den kraftpolitikken som føres i Norge, en kraftpolitikk som har skapt energifattigdom. Det er heller ikke sånn at prisene går i taket fordi det har blitt dyrere å produsere strøm. Det koster fortsatt 12 øre å produsere den. Det er faktisk også fullstendig mulig å innføre en makspris og gå inn for flere av Rødts forslag for å ta kontrollen tilbake, til beste for folk og industri. Vi hadde det jo sånn før 1990, så det er ikke science fiction. Det er noe som har blitt gjort før, og det er noe som blir gjort i flere kommuner, der de har makspris på 40 øre.

Jeg hører at representanten fra Høyre sier at det ikke er grunn til panikk. Folk har nylig fått regningen for november. For veldig mange mennesker var den regningen veldig høy. Når vi ser hvordan prisene ser ut for desember og den kalde vinteren, er folk med rette bekymret. De er bekymret fordi de ikke vet om de har råd til å betale neste regning. Det tar fra dem nattesøvnen. Det går ut over både den fysiske og psykiske helsen og livskvaliteten hvis man må skru av varmen i hjemmet sitt, eller hvis man må velge om man har råd til mat på bordet til familien sin. Da får man litt panikk.

Jeg er nok ikke den eneste som har en app for å sjekke strømprisen. Det har jeg, og det vet jeg at veldig mange har. Jeg sjekket den i går. Da jeg gikk inn på appen, sto det: På grunn av stor pågang kan enkelte oppleve forsinket visning av prisene og forbruk – oops! Det er store svingninger i strømprisene nå.

Hva sier det? Det sier noe om stressnivået i befolkningen vår knyttet til strømprisene. Det må vi ta på alvor. Vi må heller ikke bare si at vi tar det på alvor, vi må faktisk gjennomføre politikk som løser det problemet. Det er fullstendig mulig. Rødt legger forslag på bordet. Det er mulig å gjennomføre en politikk som er til beste for folk, ikke bare en politikk som skal please EU.

Sofie Marhaug (R) [12:15:48]: Jeg skal fullføre det første hovedinnlegget mitt. Jeg hadde kommet til det løse forslaget Rødt fremmer, og jeg har forstått det sånn at flere partier kan støtte det forslaget dersom leddsetningen «i påvente av mer strukturelle endringer i strømmarkedet» tas bort. Det er helt i orden for Rødt. Vi legger med dette bort den setningen og foreslår å stryke den, sånn at flere partier kan slutte seg til det løse forslaget vi fremmer i dag.

Vi fremmer også en del forslag som nettopp går på de strukturelle endringene, og innser at det ikke er flertall for det. Vi mener likevel at det må strakstiltak til i NO2. Jeg gjentar: Dette er ikke noe som er motivert av

overskrifter i media. Vi har til og med fremmet lignende forslag før, som jeg tror statsråd Aasland har glemt, siden dette var helt nytt for han. Det handler om at det faktisk er en strukturell ubalanse, ikke bare mellom NO2 og resten. Grunnen til at det står så dårlig til der, er at det er det prisområdet som i størst grad er koblet på de europeiske strømprisene.

Det er riktig at det også er høye strømpriser i de områdene som grenser til NO2, på grunn av koblingen til Europa. Det gjelder NO1, som statsråden var opptatt av, men det gjelder også NO5. Særlig når det blir ekstra kaldt, blir prissmitten større. Dette kan selvfølgelig statsråden fordi han forstår det, slik andre energipolitikere gjør, men kilden og det største problemet er fortsatt i NO2. Det er derfor vi peker på NO2 og på umiddelbare, ekstraordinære tiltak. Det har ikke blitt løst. Det har vært etterspurt før, og vi opplever dessverre at regjeringen ikke leverer på det punktet.

Jeg opplever at det er en utålmodighet på dette i flere partier. Det er også en viss usikkerhet knyttet til hvordan vi får lov til å bruke flaskehalsinntektene fra de kablene som er knyttet til EU, og ikke bare Storbritannia, men det er en annen diskusjon. Vi ber her, i et forslag vi håper og tror flere kan støtte, om ekstraordinære tiltak for å dempe de høye prisene i NO2. Der har vi nå fått en vedvarende konkurranseulempe, på tross av at det er et område som har overskudd av kraft og fornybar vannkraft, som blir prissatt som om det var europeisk gass eller til og med kull.

Presidenten [12:18:53]: Då er justering av forslag nr. 6 notert.

Ingvild Kjerkol (A) [12:19:11] (komiteens leder): De prisene vi så i noen timer i går, var hinsides, og jeg skjønner veldig godt at folk reagerer. Vi har en strømsøtte som de siste årene har spart folk for nesten 50 mrd. kr i strømrregninger. Den er lagt om til timebasert støtte, sånn at den slår inn for hver eneste time der prisen går over 73 øre per kWh. Derfor smertet ikke toppen i går så hardt som den kunne ha gjort.

Vi ønsker i dag å forlenge denne ordningen ut hele 2025. Det er i motsetning til partiet Venstre, som vil utvikle strømsøtten i sitt alternative budsjett, men som stemmer for å forlenge den i dag. Det kan jo folk tenke sitt om. Vi har også en ordning for lavere nettleie i områder med høye strømpriser. Den har spart folk for 9,2 mrd. kr i nettleie. Det kom som et forslag fra Arbeiderpartiet i sin tid, som vi fikk igjennom med bruk av flaskehalsinntektene.

Det er heldigvis kommet på plass en ordning for fastprisavtaler for næringslivet, som ikke får strømsøtte. Disse ligger nå på rett over 60 øre per kWh i området NO2, som har fått et prishopp. Ifølge bladet Energiteknikk

er det tegnet tusen sånne kontrakter med ulik varighet. Det er noe vi ønsker å se videre på. Så langt i 2024 er gjennomsnittsprisen i NO2 på 58 øre per kWh, og det er rett over gjennomsnittet siden 2010.

De langsiktige grepene er å produsere mer kraft og bygge ut nettet. Det er noen tall her som høyrepartiene nå skal merke seg: Da regjeringen Solberg tok over i 2013, lå over tusen prosjekter for økt kraftproduksjon til behandling i NVE. Da Støre-regjeringen tok over i 2021, lå det noen og seksti der. På høyre-regjeringens vakt stoppet kraftutbyggingen helt opp, samtidig som det ble godkjent nye forbindelser ned til kontinentet.

Vi er på jobb for å få stabile kraftpriser framover. Det er målet, sånn at strøm fortsatt skal være et fellesgode i dette landet. Vi kommer til å stemme for det løse forslaget, men jeg vil understreke at flaskehalsinntektene skal brukes til å utjamne kostnadene i områdene der man har høy nettleie.

Bård Ludvig Thorheim (H) [12:22:21]: Først må jeg bare si til siste taler at vi får holde oss til fakta. Jeg tror vi i alle fall kan være enige om at det statistikken fra energimyndighetene viser, er at det under Solberg-regjeringen ble gitt konsesjon til i snitt 2 TWh i året i åtte år. Hittil har denne regjeringen gitt konsesjon til 0,35 TWh. Grunnen til at køen har gått ned, er vel at de faktisk har fått konsesjon. Det er bra, det skulle jeg ønske skjedde nå også.

Så vil jeg si at Høyre støtter Rødts forslag. Det er i tråd med det vi har ment før også. Jeg synes energiminister hadde en viktig anmerkning om NO1. Det er selvfølgelig ikke noe i veien for at energiministeren også kan ta med det i utredningen sin. Det er viktig for meg å si at det er en stor avstand mellom Høyres energipolitikk og Rødts energipolitikk, og også at vi må ha en redelighet i debatten. Da jeg nevnte at man ikke skal ha panikk, var det om danmarkskablene. Uansett hva vi vedtar om danmarkskablene her i dag, betyr det som kjent ingenting for strømprisene her og nå eller de neste ukene.

Den store forskjellen ligger i at vi ønsker et effektivt og lønnsomt kraftsystem med et stort kraftoverskudd. Det er fordi det har så mange store fordeler. Det har fordeler for industriutvikling, og det gir også lave strømpriser. Man kan si at man kan ha en makspris og det ene og det andre, men hvis man har et energisystem som det Rødt ønsker å utvikle, hvor det går mot et energiunderskudd, et lite effektivt system, blir det et veldig dyrt system. Man kan godt gi folk lave strømpriser med å ha en makspris, en veldig lav makspris, men regningen går jo til folk uansett – de får det over skatteseddelen. Vi vet at Rødt ikke har noen problemer med at folk får veldig høye skatter og ikke får beholde inntekten sin, men der er vi altså grunnleggende uenige.

Av og til er det sann at utveksling med utlandet er riktig for å få et effektivt system, og det beste eksempelet på det er Nord-Norge. Se på de lave strømprisene – hvorfor er de så lave? Det er fordi vi har et kraftoverskudd i Nord-Norge, og vi har et kraftoverskudd i Nord-Sverige. Nord-Sverige er altså EU og Europa, som av og til omtales på ulikt vis. Vi utveksler sann at man kan holde igjen på vannet i magasinene i Nord-Norge når det er mye vindkraft i Nord-Sverige. Det fungerer veldig bra til begges fordel, og det er den typen utveksling som må være det man ønsker med kraftutveksling.

Terje Halleland (FrP) [12:25:34]: Jeg er veldig glad for at det er en bred enighet i salen i dag om å forlenge strømsøtten. Selv om det er uenighet om hvor innslagspunktet skal være, og hvilke områder den skal gjelde, er det stor enighet om at vi må ha den. Det er noen som er frakoplet virkeligheten, men Venstre står vel egentlig helt alene om det i dag.

Hva er det vi behandler i dag? I utgangspunktet er det selvfølgelig at vi skal forlenge en strømsøtteordning, og så skal vi prisjustere. Vi skal altså prisjustere fra 73 øre til 75 øre. Da er det fristende å spørre: Hvorfor skal vi gjøre det? Jo, staten skal spare 300 mill. kr. I 2023 tok de inn 60 000 mill. kr, og nå skal de altså prisjustere for at forbrukeren skal få økt regningen sin med 300 mill. kr. Jeg synes det er smålig å ta en slik debatt, og jeg tror regjeringen var veldig uheldig med at det kom på et tidspunkt da prisen har vært 13 kr per kWh.

Det er altså ingen som tjener mer på høye strømpriser enn staten. Da kan vi stå her og være bekymret og si at prisene er totalt uakseptable, og så tjener en penger i bøtter og spann. Kommuner og fylker hadde i 2023 inntekter på 24 mrd. kr. Det er akkurat det samme beløpet som staten brukte til forskjellige ordninger knyttet til strømsøtte – 24 mrd. kr. Samtidig tjente de og hadde inntekter på 90 mrd. kr fra strømsalget. Da er det uforståelig at det er så passivt som det er med å se på hvilke muligheter og hvilket handlingsrom en har for å unngå dette, for så lenge folk kan si at dette er totalt uakseptabelt, regner jeg med at det kommer tiltak for å endre på den situasjonen. Det ansvaret har en.

Representanten Aleksander Øren Heen var positiv og snakket endelig om nye tiltak som kan bedre situasjonen for næringslivet i NO2, for at vi bedre skal kunne ivareta vår egen konkurranse sikkerhet. Jeg håper og tror at det kan komme tiltak som kan utjevne prisene mellom regionene. NO2 er særdeles utsatt. Jeg håper også statsråden ser at det er en prinsipiell forskjell på en region som har høye priser og liten kraftproduksjon, og en region som har høye priser og samtidig veldig høy strømproduksjon.

Tobias Drevland Lund (R) [12:28:44]: Jeg tror i hvert fall ikke det var veldig mange mennesker i Norge som hadde satt seg inn i de ulike prisområdene for kraft før strømpriskrisen slo inn for fullt vinteren 2021. NO2, hva er nå det? Det er altså det prisområdet hvor jeg er bosatt. Statsråden er også bosatt der. På det verste var strømprisen i går mellom kl. 17 og kl. 18 på 13 kr. Det betyr noe. Da jeg var hjemme i Kragerø i går, møtte jeg en som sa at han hadde slitt med å ta valget om han skulle dusje den dagen, fordi det kostet så mye penger. Når man da samtidig vet at vi er midt i en dyrtid, hvor folk sliter med å putte mat på bordet, betale for de store utgiftene knyttet til bolig og i tillegg har disse strømrregningene, rammer det dem som har minst, aller mest.

En av dem som rammes i næringslivet, er Bobben spiseri i Langesund. De sa til Telemarksavisa:

«Vi kan ikke lage pizza med de strømprisene vi har nå. Med de prisene vi har i dag ville strømutgiftene bare til den elektriske pizzaovnen blitt på 40 000 kr i måneden».

Det er altså et veldig populært spisested mange har gleden av å dra på, meg selv inkludert.

Vi har Brødrene Brubakken, en slakterbutikk i Kragerø, med over 100 års stolt tradisjon. De vurderte for et par år siden å kaste inn håndkleet fordi de rett og slett ikke kunne tåle strømprisene. Da snakker vi om en bedrift som har overlevd to verdenskriger og ganske mye forskjellig, men strømpriskrisen som har slått inn i Norge, sliter de altså med å takle.

Dette gir seg spinnvillige utslag, og da særlig i NO2, der det er store prisforskjeller. Det smitter også over til omkringliggende prisområder. Det er fordi kontinentet har sugerør til hele NO2, og vi får skyhøye strømpriser i retur. Dette er et prisområde med kraftoverskudd, med stor kraftproduksjon, men næringslivet og folk som bor i dette området, må likevel bære store strømrregninger på sin rygg.

For vanlige folk er disse strømprisene selv med strømsøtten ikke til å leve med på sikt. Folk skal ikke måtte velge mellom å sette mat på bordet og betale strømrregningen. De skal ikke måtte velge mellom å stekke ribben eller dusje på julaften. I et land som Norge, et av verdens rikeste land, skal vi ha muligheten til å sørge for at folk skal kunne leve godt og ha strømrregninger til å leve med, men det har vi ikke i dag.

Derfor er det på tide å ta tilbake kontrollen over kraften og kraftpolitikken og sørge for at folk og industri igjen får strømrregninger til å leve med.

Gro-Anita Mykjåland (Sp) [12:31:50]: I disse dager er jeg atter en gang glad for at vi har en strømkompensasjonsordning. De siste dagenes strømpriser har vært helt hinsides. Det som har skjedd de siste dagene, er

egentlig veldig interessant, for de høye strømprisene i NO2 handler ikke om lite vann i magasinene. Det har heller ikke vært sprengkulde eller gassmangel i Europa. Nei, det handler om at det har vært vindstille i Tyskland – ikke i Norden, men i Tyskland.

For noen uker siden ble det kjørt redusert kapasitet på utenlandskablene til Tyskland, England og Danmark i prisområdet NO2. Hva var resultatet? Jo, resultatet av 1 100 MW mindre kapasitet reduserte strømprisene i NO2 med 30 øre.

Senterpartiet har tatt til orde for ikke å bygge ny kabel til Danmark siden 2022. De to eldste skal snart fases ut, og vi har vært tydelige på at vi ikke ønsker nye kabler. Dette har vært en vedvarende debatt, og Høyre har vært ute mer enn én gang og kalt oss populist. I forbindelse med at Statnett nå driver og utreder kablene i Agder, ser vi at flere Høyre-ordførere i min egen landsdel har tatt til orde for og sagt at det ikke er aktuelt å bygge en ny kabel til Danmark med disse strømprisene. Det kunne vært interessant å vite om Høyre synes at dets egne ordførere fra min landsdel er populist, eller om dette faktisk er realitetene i politikken.

Venstres forslag om å fjerne strømtøtten er uforståelig. De siste årene har vi opplevd veldig varierende og høye strømpriser i de sørligste områdene, og Venstre vil fjerne strømtøtten, fjerne kompensasjonen og fjerne sikkerheten for husholdningene. At Venstre nå snur, er bra, men det er ingen ting som har endret seg de siste ukene med tanke på strømkompensasjonsordningen. Hele poenget med regjeringens kompensasjonsordning er nettopp at en skal gi større forutsigbarhet for husholdninger, for landbruket, for veksthusene og for frivilligheten.

Det blir utrolig viktig framover å se på nye grep, og jeg er glad for at Senterpartiet nå tar til orde for det. Det blir viktig framover. Så er jeg glad for at kompensasjonen ligger til grunn.

Marius Arion Nilsen (FrP) [12:35:07]: Jeg slår et nytt slag for NO2 Sør-Norge. Sør i Drammen går skillelinjen, så hvis man bor nord i Drammen, er man i en prisregion som tidvis er veldig mye billigere. I sør går det helt til Bjørnafjorden.

Strømprisen i NO2 var dobbelt så høy i tredje kvartal som i de andre prisregionene. I dag er den høyere. Den er ikke vedvarende og ekstremt mye høyere hele tiden, men vi snakker tross alt om at det var noen kroner høyere i går per kilowatttime. For de fleste er et par kroner ekstra per kilowatttime ganske mye, og spesielt for næringslivet. Den gjennomsnittlige prisen som brukes, er litt misvisende, all den tid prisen er desidert høyest i vintermånedene og når forbruket er høyest. Det er også problemet. Prisene er som oftest høyest når folk må bru-

ke strøm; det er få som står opp midt på natten for å ta seg en dusj.

Videre vil jeg presisere at Fremskrittspartiet foreslår en strømtøtte på 50 øre med 100 pst. støtte over det, men vi vil subsidiært stemme for regjeringens strømtøtte – slik at det er formelt riktig hvis det er den måten vi skal gjøre det på. Vi støtter også det løse forslaget fra Rødt, nå som de har strøket den ene leddsetningen. Vi mener også at regjeringen i liten eller egentlig ingen grad har svart ut det anmodningsvedtaket. For all del: Statsråden kan gjerne se på NO1 også, men det er en annen situasjon. Det er ikke en stor kraftproduserende region.

Nå kom jeg på en annen ting jeg ville si, og jeg har ett minutt igjen, så jeg fortsetter litt til. Det gjelder NVE, årsverk og kraftproduksjon. All den tid regjeringen har tildelt store summer til NVE og bedt dem om å prioritere å bygge ut kraft eller gi kraftkonsesjoner, er det forstemmende å se at en organisasjon som har økt med 99 mennesker de to siste årene, totalt har 17 årsverk som jobber med vind-, vann- og solkraftkonsesjoner. Her vil jeg etterlyse en sterkere styring fra statsråden, slik at man får flere grep og mer ressurser på plass i de operative rollene, for å få i gang mer kraftproduksjon.

Bjørnar Moxnes (R) [12:38:02]: Norge er en kraftnasjon med et kraftoverskudd, og strømmen kommer fra ren fornybar vannkraft som det koster 12 øre kilowattimen å produsere. Fra 2010 til 2020 lå strømprisen på 33 øre, noe som står i et rimelig forhold til produksjonskostnadene. Men så har vi de siste tre årene hatt skyhøye og ustabile strømpriser. Hvorfor det? Har vi fått et kraftunderskudd? Svaret er nei. Vi er en stor krafteksportør. Selv når prisen er 13 kr kilowattimen, har vi fulle vannmagasiner. Priseksplosjonen kan ikke skyldes kraftmangel.

Årsaken til de skyhøye strømprisene er at politikere, som Erna Solberg, i kompaniskap med Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, har overlatt prisfastsettelsen til en børs og bygget kabler til Tyskland og England, som kobler oss tett på svært dyre prisområder. Det betyr at prisen på strøm fra vår egen vannkraft til våre egne innbyggere blir satt av den dyreste fossile energien i land som Tyskland. La oss tenke over det.

Det er ingen logikk i dette. Det er å avskaffe Norges viktigste konkurransefortrinn, som er rimeligere strøm enn andre europeiske land. Nå avhenger prisen på vår egen strøm av om det blåser eller ikke i Tyskland. Da vil strømprisen vår gå som en jojo fram til Tyskland og andre land får orden på sin egen forsyning og produksjon av regulerbar energi. Derfor er ikke svaret Terje Aaslands mantra om mer kraft, for mer kraft i Norge får ikke ned prisen på de dyreste gasskraftverkene i Tyskland. Om

man demmer opp hvert eneste vassdrag og legger turbiner på hver eneste fjelltopp i Norge, vil det bli som å helle en syltynn stråle med vann ned i et badekar hvor proppen er tatt ut. Kanskje vil en sånn politikk for massiv rasering av norsk natur gi oss mellom 10–15 TWh mer i eksport til et Europa som bruker 21 000 TWh. Det løser ikke energiproblemet i Europa, og det får ikke ned prisene her hjemme.

For å få ned strømprisene her hjemme må vi stanse prissmitten, og det gjør vi med en innenlands makspris på strøm. Det er ikke subsidier. Vi ønsker et tak på den prisen kraftselskapene kan ta fra kunder i Norge. Det gir ikke en krone i subsidier, men det gir en begrensning i den superprofitten som kraftselskapene nå høster. Jan Kjærstad skrev det godt i et brev til Støre i fjor:

«Vi bor langt mot nord, vi varmer opp husene våre med elektrisitet, og vi bruker elektrisitet til å lage mat. Hvorfor kan ikke da strøm ha en forutsigelig pris som gjenspeiler kostnadene ved å produsere den?»

Det skulle da virkelig bare mangle.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [12:41:17]: Det er ingen tvil om at prisene i enkelttimer de siste ukene har vært ekstremt høye. Det er et ekstremt utslag. Selv om det i snitt er 58 øre i NO2 i løpet av året, skal ikke folk oppleve – verken folk eller bedrifter – at prisene er så høye. Da er det viktig med strømstøtten, fastprisavtaler og ekstra støtte til energieffektivisering i regioner med høy strømpris, som Høyre er med på å foreslå i budsjettet i år. Det kommer i tillegg til fordeling av flaskehalsinntekter og ikke minst forsering av tiltak i nettet for å kunne kvitte seg med de fysiske flaskehalsene, som hindrer det som er en riktig og fornuftig fordeling av kraften.

Helt siden vi sammen med flertallet i Stortinget foreslo at regjeringen skulle vurdere flere avbøtende tiltak i regioner med høy strømpris, har vi vært tydelige på at dette er noe regjeringen må levere på. Derfor stemmer vi for forslaget til Rødt her i dag, med de endringene som Sofie Marhaug foreslo.

Grunnen til at jeg tok ordet, er at Gro-Anita Mykjåland spurte meg om ordføreren vår i Kristiansand. Jeg har veldig stor forståelse for at en ordfører i en region som har opplevd store prisforskjeller mellom regionene – en konkurranseulempa for sitt næringsliv – er veldig tydelig på at det er uakseptabelt. Det er uakseptabelt. Det er nettopp derfor vi må både se på avbøtende tiltak og ikke minst forsering utbygging av både kraft og nett, slik at man unngår de store prisforskjellene man har sett.

For Høyre er det helt avgjørende at ren og rimelig kraft er et konkurransefortrinn for Norge og for norsk

næringsliv framover. Jeg minner om at vi hadde et strømprisutvalg som så på flere av de modellene som er lansert her i dag. Det kom fram til at mange av dem ikke vil føre til lavere strømpriser eller være et mer effektivt kraftsystem.

Når det gjelder fornyelse av danmarkskablene, har Høyre vært tydelig hele veien på at vi vil velge den løsningen som er best for norske husholdninger og for norske bedrifter over tid. For å vurdere det er Statnett nå i gang med en konsekvensutredning. Eventuelle nye kabler vil være der fra 2030-tallet og framover, og det er naturlig å ta en beslutning på bakgrunn av hva som er best for Norge, med den kunnskapen vi har. Er det noe de siste årene har vist oss, er det nettopp at kraftmarkedet og kraftsystemet endrer seg veldig raskt.

Det er veldig vanskelig å se i spåkulen hva som vil være best. Jeg er veldig bekymret for at vi i Norge nå kun har gitt konsesjon til 0,45 TWh og styrer mot en mye svakere kraftbalanse i et mer væravhengig kraftsystem, med de konsekvenser det kan ha for norsk industri og for våre konkurransefortrinn. Da minner jeg igjen om at strømprisutvalget var krystallklart på at det viktigste for vedvarende lave strømpriser er kraftoverskudd, mer ren og rimelig kraft og raskere utbygging av nettet.

Statsråd Terje Aasland [12:44:22]: Det kan hende debatten om strømstøtten er over for denne gang – jeg vet ikke helt. Jeg har lyst til å kommentere et par ting.

Når det gjelder makspris på strøm på 30 øre per kilowattime som et regulatorisk grep, som Rødt foreslår, er det verdt å minne om at kraftforbruket øker, og kommer til å øke, betydelig, ikke minst på grunn av industriens behov for å veksle inn fossil energibruk med fornybar energibruk. Med makspris på 30 øre per kilowattime, som Rødt foreslår, blir det ikke investert i ny kraft i Norge. Da er det staten som eventuelt må bære den investeringen alene.

Ny vannkraft koster i dag om lag 60 øre – pluss – per kilowattime å bygge ut. Vindkraft på land, som Rødt for øvrig er imot, koster rundt 40 øre per kilowattime å bygge ut. Havvind, som Rødt også er imot, koster veldig mye å bygge ut, men der håper jeg at vi med de ordningene som er lagt til grunn for norsk sokkel, kan få kostnadene ned og få det også kommersielt. Vi har kraftoverskudd nå, enn så lenge, ut fra hva som er forbruksutviklingen i Norge.

Det går ikke an å sammenligne økt kraftproduksjon med en vannstråle ned i et badekar der proppen er trukket ut. Det er begrensninger i de kablene som er. Det vet sikkert representanten Moxnes utmerket godt. Det er ikke slik at vi med dagens regjering kommer til å bygge flere utenlandskabler. Vi har sagt nei til NorthConnect, som den forrige regjeringen og Fremskrittspartiets

energiminister la til rette for, og vi vil skjerme norsk kraftproduksjon for ytterligere eksport.

Så til strømstøtten og hvordan den faktisk virker. Representanten Drevland Lund og jeg kommer fra samme fantastiske fylke, hvor strømprisene selvfølgelig har vært høye i enkelttimer. Til eksempelet med dusje: Når en leser at det i dag koster 60 kr å dusje, er det viktig å ta med at vi har strømstøtteordningen. Realiteten er at med strømstøtteordningen, når den virker time for time, er kostnaden, selv når det er på det høyeste, altså over 13 kr per kilowatttime, ikke mer enn om lag 5 kr for å dusje. En kan også si at det koster om lag 2,50 kr for å dusje, hvis en bruker snittprisen fra gårsdagen som grunnlag.

Jeg tror det er viktig når vi innfører ordninger i dette landet, at også stortingsrepresentanter og andre bidrar til å drive faktaopplysning overfor forbrukerne. Situasjonen er ille, og jeg tror på representanten som sa at det var overbelastede apper i disse timene. Det er fordi folk er bekymret. Derfor er det fint å ha strømstøtteordningen, som korrigerer for ekstreme utslag i prisene. Det bør vi opplyse folk om så godt vi kan, alle sammen.

Carl I. Hagen (FrP) [12:47:57]: Jeg så noen nyhets-sendinger i går, hvor statsråden ga det inntrykk både ved det han svarte, ved det han sa, og ved måten han opptrådte på, at han ikke hadde noen mulighet til å gripe inn når strømprisen var oppe i 13 kr per kilowatttime. Han viste til strømstøtten. Den reduserer selvsagt prisen for forbrukeren, det er jeg helt enig i, men jeg lurer på om statsråden kjenner til lov om pristiltak:

«§ 1. Fullmakt til prisregulering.

Når det er nødvendig for å fremme en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling, kan Kongen fastsette:

1. vedtak om maksimalpriser, minstepriser, prisstopp, prisberegninger, rabatter, maksimalavanser, leverings- og betalingsvilkår og andre bestemmelser om priser, fortjeneste og forretningsvilkår.»

I § 2 står det:

«Det er forbudt å ta, kreve eller avtale priser som er urimelige.»

Da må jeg si at forsvarlig samfunnsutvikling kan det ikke være med de strømprisene som har vært, er og sannsynligvis kan komme til å bli fremover. Da er det fullt mulig for regjeringen å gripe inn og regulere dette.

Det inntrykket som skapes av at det er ingen ting vi som politikere kan gjøre, er etter min oppfatning feil. Det hadde vært interessant om statsråden kunne bekrefte at han er kjent med den loven og den fullmakten regjeringen har til å kunne gripe inn mot noe som er samfunnsmessig uforsvarlig, eller om han ikke kjenner til den loven. Han har altså full mulighet til å gripe inn

sammen med regjeringen, men har i realiteten valgt å la det være.

Sigurd Kvammen Rafaelsen (A) [12:50:09]: Jeg er glad for at det er bred enighet i salen om å stille opp for folk når vi står i den situasjonen vi står i, og det er bra at vi har enighet om innretningen på strømstøtten. Vi er litt uenige om nivået, men det er klart at noe av det viktigste vi gjør, er å legge opp til et system som tar vare på fellesskapet.

Det har vært snakk om ulike skatteopplegg som gjør at man har bedre råd til å betale regningen når den kommer, men man har ikke snakket om at man vil ta bort støtte til 26-åringer, 27-åringer og 28-åringer som skal gå til tannlegen og må betale 75 pst. mer på den regningen i det samme skatteopplegget. Man har ikke snakket om at man igjen vil øke prisen for å sende ungene i barnehagen. Det er en helhet her. Man får mer penger i lommen når fellesskapet stiller opp og tar regningen, sånn at vi skal slippe å betale den selv. Da får man mer penger i lommen.

Det er snakk om energinasjonen Norge og at vi er en stolt kraftnasjon. Det er vi. Det er vi fordi vi så framover, vi så på behovet vi hadde, og vi turte å skape og bygge energien som har formet landet vårt, som legger til rette for at vi skal være en god industrinasjon. Vi kan ikke si at det er nok nå, og at vi ikke skal være med på den omstillingen som resten av verden skal gjennom. Vi kan ikke si at våre bedrifter skal leve av den energien som produseres i utlandet – for det er det vi sier, hvis vi sier at vi ikke skal produsere den selv.

Når Høyre sier at vi bare har produsert 0,4 TWh i denne regjeringsperioden, er det en grunn til det. Det er fordi man gikk bort fra den norske kontrakten hvor det skal ligge igjen verdier der energien skapes. Det skal ligge igjen verdier – det er den norske modellen. Det må vi aldri gå bort fra. Derfor har man økt produksjonsavgiften, og derfor har man innført grunnrenteskatten på vindkraft.

Hvis man lukker øynene og tenker at man har skapt all den kraften i den regjeringsperioden man selv satt, er det en grunn til det. Det er fordi de prosjektene ble startet, igangsatt og konsesjonssøkt før forrige regjering tiltrådte. Så har man stoppet opp. Under forrige regjering har man valgt ikke å føre en energipolitikk. Man har valgt ikke å legge til rette for at nye nett skal bygges raskere. Man har valgt ikke å legge til rette for at mer kraft skal bygges.

Det har denne regjeringen tatt tak i, og derfor øker man bevilgningene til NVE. Derfor ser man på hvordan man kan ta ned barrierer for nytt nett og ny kraft. På lang sikt er det også viktig at vi har strøm i kontakten, ikke bare at strømregningen er til å leve med. Vi må ha strøm

til å leve med også. Det handler om å se mot framtiden og legge til rette for at vi skal være konkurransedyktige.

Bjørnar Moxnes (R) [12:53:20]: Først vil jeg si til Carl Ivar Hagen, fra en ekspartileder til en ekspartiformann, at det er interessant når Fremskrittspartiet trekker fram loven om pristiltak, mens Arbeiderpartiets toppfolk slår ring om børsstyrte strømpriser.

Jeg har vært i Riksarkivet. Det er et par år siden. Der fant jeg en statsrådsprotokoll fra november 1973, signert av daværende statsminister Trygve Bratteli og utenriksminister Knut Frydenlund. I den protokollen sto det:

For å ha full kontroll med prisene for levering av strøm for øvrig, vil departementet foreslå at det kommer et forbud mot at strømprisene blir forhøyet uten etter samtykke fra departementet.

Det kom som et svar på oljekrisen som rammet Norge og verden, og skulle hindre at strømprisene løp løpsk. Så dette har vært prøvd før, med stor suksess, den gang Arbeiderpartiet ønsket å styre utviklingen framfor å overlate styringen til markedet, dvs. til om det blåser eller ikke blåser i Tyskland, som er situasjonen her og nå.

Rødts forslag om en innenlands makspris er ikke et ja eller nei til krafteksport eller å kappe alle kabler. Vi sier ja til å eksportere den kraften vi ikke trenger selv. Vi har hatt utvekslingskabler siden 1960-tallet, dvs. lenge før Nord Pool-børsen ble funnet opp. Problemet nå er at når disse gigantkablene som er bygd til Tyskland og England – som Tord Lien fra Fremskrittspartiet satte godkjentstempelet på i regjering – er bygd som fysisk kapasitet for eksport, og vi i tillegg har overlatt prisfastsettelsen til børsen Nord Pool, betyr det i sum at vi ikke har kontroll over strømprisene.

Det vi ønsker, er ikke å stanse krafteksporten. Det vi ikke trenger selv, skal vi naturligvis eksportere også i fortsettelsen. Vi må imidlertid ta kontroll over den innenlandske prisfastsettelsen med en innenlands norgespris på strøm, som Rødt foreslår, som er tre ganger det som er produksjonskostnaden. Den ligger rundt 12,3 øre. Det er en rimelig pris for å sikre inntjening i kraftselskapene og nye investeringer, men også for å bevare Norges viktigste konkurransefortrinn over 100 år, nemlig rimeligere strøm enn våre konkurrenter i Europa. Tar vi ikke grep om prisfastsettelsen, er det fortrinnet avskaffet og borte vekk. Da er det på lengre sikt farvel til norsk industri.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [12:56:27]: Jeg hadde egentlig ikke noe ønske om å forlenge debatten, men her mener jeg at skylden ligger på Sigurd Kvammen Raefaelen og hans siste innlegg, som åpnet for en større diskusjon om kraftsituasjonen og kraftproduksjonen i Norge.

Jeg vil bare understreke hva som er fakta. 16 TWh ble gitt i konsesjon under Solberg-regjeringen. Det var Solberg-regjeringen som innførte produksjonsavgift på vindkraft. De endret også skatteregelverket knyttet til vannkraft, særlig for å få flere effektoppgraderinger. Det var viktige grep som la grunnlaget for økt kraftproduksjon.

Vi skal selvfølgelig være enige om at det at et stortingsflertall ønsket å stoppe konsesjonsbehandling av vindkraft, la en åpenbar demper på ny kraftproduksjon. Likevel er det regjeringen som må ta ansvar for at man kom med bl.a. uforutsigbare skatteendringer, grunnrenteskatt på vind og høyprisbidrag på vann, som har gjort at investeringer i fornybar kraft har latt vente på seg mens det har vært en kraftig økning i produksjon i landene rundt oss. Det er også regjeringen som har ansvar for lang konsesjonsbehandlingstid – det tar altfor lang tid bare å få tildelt saksbehandler – og det er regjeringen som må ta ansvar for et gammeldags regelverk for solkraft, som ikke er oppgradert.

I neste uke har vi en budsjettdebatt hvor denne diskusjonen sikkert kan fortsette, men jeg vil understreke at 16 TWh versus 0,4 TWh i løpet av denne regjeringens tid er en ganske stor forskjell. Det gjør meg igjen bekymret for at vi går mot en svakere kraftbalanse i et veldig værvhengig kraftsystem.

Statsråd Terje Aasland [12:58:09]: Høyre må gjerne prøve å slå seg på brystet over 16 TWh med strøm bygd ut under høyre regjeringens tidsperiode. Hver eneste kilowattime som ble bygd ut under Høyres ledelse, ble bygd ut med det grunnlaget som Jens Stoltenbergs siste regjering la gjennom grønne sertifikater. Det ble ikke bygd ut noen annen kraft under Høyres tid i regjeringskontorene.

Det at man slår seg på brystet, tror jeg altså at man skal tenke over med utgangspunkt i den inngangen som representanten Kjerkol godt beskrev, med alle de konsesjonssøknadene som forelå fordi vi hadde lagt et grunnlag for å investere i mer fornybar energi, og det som var utgangen da Høyre var ferdig. Det var også en tragedie at vindkraftkonsesjonene på land ble stoppet.

Overfor representanten Hagen kan jeg bekrefte at jeg kjenner til regelverket, og det har vært diskutert i Stortinget og vurdert tidligere av nettopp representantene fra Fremskrittspartiet.

Tilbake til det som er litt av kjernen i problemet knyttet til makspris: Norsk industri bruker i dag ca. 25 TWh fossil energi som innsatsfaktor. Den energimengden trenger norsk industri å erstatte med fornybare kilder eller gjennom karbonfangst og -lagring. Dette er bare for fastlandsindustriens del, og det er før man

øker produksjonskapasitet eller legger til rette for nye industrivirksomheter i landet vårt.

Å sørge for at vi klarer å produsere mer fornybar energi i tiden framover, er et vesentlig anliggende for regjeringen, likeledes å bygge ut mer nett sånn at en sikrer industriens framtid i Norge, og at vi også sikrer kraft som en gunstig forutsetning for konkurranse med andre land. Det er ikke én ting i Rødts energipolitikk som danner grunnlag for det, ei heller makspris regulert til 30 øre, noe som gjør at man ikke får investeringer i ny fornybar energiproduksjon. Da kan en godt være mot både landvind, oppgraderinger og utvidelser av vannkraft, havvind og alt sånt, for det blir ikke bygd ut en eneste kilowattime med en makspris regulert som Rødt foreslår, på 30 øre, ettersom det ikke finnes produksjonsteknikker som svarer ut den prisen. Det er en realitet.

Det Rødt foreslår, er altså egentlig å undergrave industriens framtid. Det synes jeg er tragisk at et parti som prøver å framstå som industrivennlig, faktisk prøver å fraskrive seg ansvaret for.

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten [13:01:12]: Representanten Bjørnar Moxnes har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Bjørnar Moxnes (R) [13:01:23]: Jeg skal gi statsråden i hvert fall én ting, og det er at han har frekkhetens nådegave. Et parti som vil sende det vi har av kraftoverskudd ut i Nordsjøen og til Melkøya for å elektrifisere oljeplattformer med landstrøm, som har godtatt å sløse vekk kraften vår på kryptoutvinning, TikTok-videoer og kattefjes på Twitter, kan ikke komme og beskyldte Rødt for ikke å ha en plan for kraftforsyning. Hvis en dropper elektrifiseringen, har en veldig mye kraft tilgjengelig til norsk industri. Da flytter en ikke utslippene til andre land, som vil skje med elektrifiseringen, men en får brukt kraften på fornuftig industribygging her i Norge. Det er noe med å feie litt grundig for egen dør før man anklager andre partier for ikke å ha en helhetlig politikk. Det har Rødt, og det vil sørge for at vi sikrer industrien, til forskjell fra å ha tyske strømpriser i Norge, som vi får med Arbeiderpartiets politikk.

Presidenten [13:02:27]: Presidenten vil påpeke at uttrykket «frekkhetens nådegave» tidligere er påtalt som ikke-parlamentarisk språkbruk.

Representanten Sofie Marhaug har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Sofie Marhaug (R) [13:02:43]: Jeg skal prøve å ikke bruke noen banneord fra 1950-tallet fra denne talerstolen. Jeg vil bare påpeke at konkurransen mellom Arbeiderpartiet og Høyre om å bygge ut og bygge ned den norske naturen for liksom å løse strømpriskrisen åpenbart ikke har virket. Det er ikke sånn det virker, at bare vi bygger mer vindkraft, så får vi lavere strømpriser. I Rogaland, i NO2, har man bygget masse vindkraft de siste årene, og Norge produserte mer fra landvind i fjor enn Danmark. Likevel er det høye strømpriser i Sør-Norge. Grunnen til at vi trenger en makspris på strøm og politisk regulering av prisene, er at vi skal beholde konkurransefortrinnet, sånn at det faktisk spiller kostnadene for å produsere vannkraft i Norge. 12,31 øre kilowattimen er konsesjonskraftprisen. Det er snittprisen av hva det koster å produsere kraft i Norge, ikke 13 kr kilowattimen.

Statsråd Terje Aasland [13:03:57]: Jeg får prøve å holde meg innenfor parlamentarisk god ordbruk.

Med Rødts energipolitikk og med makspris blir det ikke bygd ut én ny kilowattime i Norge – ikke en eneste én. Det lønner seg ikke. En taper store penger på alle investeringer hvis en skal ha det som en makspris. At det ikke bekymrer Rødt, er for så vidt greit. De bryr seg kanskje ikke om framtiden og har ikke noe politikk for framtiden, i hvert fall når det gjelder det å sikre industri, næringsliv og folk trygghet for framtiden ved å ha tilgang på rimelig energi.

Det er tre drivere for økt strømforbruk, tre hovedkategorier. Det er klima, det er industri, og det er digitalisering. Jeg vet ikke om representantene Moxnes, Marhaug og Drevland Lund er på sosiale medier og f.eks. legger ut videoer eller leser og ser ting – ikke direkte, men i ettertid. Da er det dataprosessering som ligger bak. Når vi vet hva digitaliseringen kan gjøre i utviklingen av samfunnet vårt, må vi legge til rette for en datasenterindustri også, men med fornuftige rammer, selvfølgelig. Det at man gjennom kunstig intelligens mest sannsynlig kan oppdage brystkreft hos kvinner tidligere enn vi kan som mennesker alene, er en fantastisk utvikling. Jeg hilser det hjertelig velkommen, og jeg hilser også kunstig intelligens velkommen i utviklingen og produktivitetsøkningen i landet vårt, for både industri, næringsliv, helsevesen osv.

Når det gjelder industrien, er jeg opptatt av at de skal kunne investere i tiden framover også, i ny produksjonskapasitet, nye muligheter som dukker opp, og som vi kanskje ikke ser i dag. Mye av grunnlaget for det vil være tilgang på fornybar energi i tilstrekkelige mengder. Vi vet at effektforbruket i industrien kommer til å øke i årene framover.

Det siste, det å følge opp Parisavtalen, handler om å veksle inn fossil energibruk med fornybar energibruk. Det er et vesentlig poeng. Når industrien på fastlandet i dag bruker 25 TWh med fossil energi, er det en anseelig mengde som skal veksles inn i årene framover. Jeg aksepterer at Rødt overhodet ikke vil bygge videre på norsk olje- og gassvirksomhet, men skal vi få ut marginene, få ut effektiviteten i sluttfasen for norsk sokkel, er vi helt avhengige av å få ned kostnadene ved utslipp fra produksjonen. Det er ganske vesentlige klimatiltak og kostnadstiltak for olje- og gassindustrien. En konsekvens vi nå ser ved at man elektrifiserer, er at klimapolitikken som er satt, med CO₂-avgift og klimavoter som styrende for å gjøre tiltak, faktisk fungerer. Jeg ønsker å legge til rette for at olje- og gassektoren skal kunne videreutvikles, ikke avvikles, som er utgangspunktet for Rødt.

Presidenten [13:07:04]: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 9.

Sak nr. 10 [13:07:08]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endring i svalbardmiljøloven (retting av inkurie) (Innst. 77 L (2024–2025), jf. Prop. 7 L (2024–2025))

Presidenten [13:07:20]: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 11 [13:07:24]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2025 m.m.) (Innst. 89 L (2024–2025), jf. Prop. 5 L (2024–2025))

Presidenten [13:07:37]: Ingen har bedt om ordet. Da ringes det til votering.

Votering

Presidenten [13:15:29]: Stortinget går til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025, kapitler under Finansdepartementet (rammeområde 14) (Innst. 10 S (2024–2025), jf. Prop. 1 S (2024–2025))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Rammeområde 14

(Konstitusjonelle institusjoner)

I

På statsbudsjettet for 2025 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
Utgifter			
42	Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret		
	1 Driftsutgifter	10 478 000	
75	Internasjonale organisasjoner og nettverk.....	250 000	
43	Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen		
	1 Driftsutgifter	118 311 000	
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1 Driftsutgifter	49 986 000	
45	Norges institusjon for menneskerettigheter		
	1 Driftsutgifter	31 322 000	
51	Riksrevisjonen		
	1 Driftsutgifter	669 959 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Internasjonale organisasjoner og nettverk.....	29 791 000	
		Totale utgifter		910 097 000
Inntekter				
3051		Riksrevisjonen		
	2	Refusjon utland.....	300 000	
		Totale inntekter		300 000

II Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2025 kan overskride bevilgningen under kap. 51 post 1 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3051 post 2.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige for-

valtningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering i sak nr. 2, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter og avgifter 2025 (Innst. 3 S (2024–2025), jf. Prop. 1 LS (2024–

2025), Prop. 1 S (2024–2025) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2024–2025))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 21

Skatter og avgifter

I

På statsbudsjettet for 2025 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Trinnskatt og formuesskatt mv	136 080 500 000	
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	151 372 500 000	
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum.....	129 100 000 000	
	76	Kildeskatt på utbytte	13 250 000 000	
	77	Kildeskatt på rentebetalinger	25 000 000	
	78	Kildeskatt på royaltybetalinger.....	300 000	
	79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler.....	15 000 000	
5502		Finansskatt		
	70	Skatt på lønn	2 704 000 000	
	71	Skatt på overskudd	2 400 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	119 310 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	259 215 000 000	
	74	Arealavgift mv	1 300 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.....	9 155 000 000	
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift.....	1 000 000	
5511		Tollavgiftsinntekter		
	70	Tollavgift.....	3 550 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	300 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Merverdiavgift	409 258 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Avgift på alkohol.....	16 800 000 000	
5531		Avgift på tobakksvarer mv.		
	70	Avgift på tobakksvarer mv.....	7 600 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift	6 589 000 000	
	72	Avgift på trafikkforsikring.....	10 190 000 000	
	73	Vektårsavgift.....	290 000 000	
	75	Omregistreringsavgift.....	1 850 000 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin.....	3 280 000 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel	6 520 000 000	
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	4 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Avgift på elektrisk kraft.....	10 803 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	71	Avgift på smøreolje mv	120 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	18 437 000 000	
	71	Svovelavgift	10 000 000	
5546		Avgift på avfallsforbrenning		
	70	Avgift på avfallsforbrenning	695 000 000	
5548		Miljøavgift på visse klimagasser		
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	355 000 000	
	71	Avgift på SF ₆	60 000 000	
5549		Avgift på NO _x		
	70	Avgift på NO _x	30 000 000	
5550		Miljøavgift på plantevernmidler		
	70	Miljøavgift på plantevernmidler	65 000 000	
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet		
	70	Avgift på undersjøisk utnyttelse mv. av kalkstein.....	1 300 000	
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	20 000 000	
5552		Avgift på oppdrettsfisk		
	70	Avgift på oppdrettsfisk.....	1 350 000 000	
5553		Avgift på viltlevende marine ressurser		
	70	Avgift på viltlevende marine ressurser	130 000 000	
5554		Avgift på vindkraft		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Avgift på vindkraft.....	395 000 000	
5557		Avgift på sukker mv.		
	70	Avgift på sukker mv	200 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	3 000 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong.....	60 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	55 000 000	
	73	Miljøavgift på metall.....	10 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	5 000 000	
5561		Flypassasjeravgift		
	70	Flypassasjeravgift.....	1 850 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Dokumentavgift.....	12 200 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kultur- og likestillingsdepartementet		
	71	Årsavgift – stiftelser.....	29 850 000	
	73	Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS.....	47 882 000	
	75	Kino- og videogramavgift	30 000 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddeldetaljistavgift	75 985 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek.....	3 000 000	
	73	Legemiddelleverandøragift.....	240 000 000	
	74	Tilsynsavgift	3 770 000	
	75	Sektoravgift tobakk	18 952 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet		
	71	Avgifter immaterielle rettigheter.....	213 000 000	
	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur.....	33 100 000	
	73	Årsavgift Merkerregisteret.....	3 900 000	
	74	Fiskeriforskningsavgift.....	340 900 000	
	75	Tilsynsavgift Justervesenet	35 700 000	
	76	Kontrollavgift fiskeflåten	44 400 000	
	77	Sektoravgifter Kystverket	1 061 771 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet		
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter	240 000 000	
	72	Jeger- og fellingsavgifter.....	97 500 000	
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond	18 632 000	
	72	Fiskeravgifter	19 074 000	
5579		Sektoravgifter under Digitaliserings- og forvaltnings- departementet		
	70	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet.....	295 614 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene.....	606 417 000	
5582		Sektoravgifter under Energidepartementet		
	70	Bidrag til kulturminnevern i regulerte vassdrag	12 400 000	
	71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	198 500 000	
	72	Sektoravgifter under Norges vassdrags- og energidirektorat.....	160 500 000	
	73	Påslag på nettariffen til Klima- og energifondet	690 000 000	
	74	Sektoravgifter under Sökkeldirektoratet.....	45 000 000	
	75	Sektoravgifter under Havindustritilsynet	145 000 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70 Frekvens- og nummeravgift.....	675 000 000	
5700	Folketrygdens inntekter		
	71 Trygdeavgift	197 169 500 000	
	72 Arbeidsgiveravgift	269 420 000 000	
Totale inntekter			1 811 985 947 000

II

Vedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2025 (Stortingets skattevedtak)

Kapittel 1. Generelt

§ 1-1 Vedtakets anvendelsesområde

Dette vedtaket gjelder utskrivning av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2025. Vedtaket legges også til grunn for utskrivning av forskudd på skatt for inntektsåret 2025 etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 4 til 6.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2. Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1 Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 1 760 000 kroner. Satsen skal være 0,475 pst. for formue inntil 20 700 000 kroner og 0,575 pst. for den delen av formuen som overstiger 20 700 000 kroner. For personlig skattyter etter skatteloven § 2-3 første ledd bokstav k, l, m og n, skal satsen være 1 pst. for formue over 1 760 000 og inntil 20 700 000 kroner, og 1,1 pst. for den delen av formuen som overstiger 20 700 000 kroner.

Ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 3 520 000 kroner. Satsen skal være 0,475 pst. for formue inntil 41 400 000 kroner og 0,575 pst. for den delen av formuen som overstiger 41 400 000 kroner.

§ 2-2 Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Personlig skattyter og dødsbo skal ha et fradrag i formuen på 1 760 000 kroner. For ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 3 520 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,525 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3. Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene

§ 3-1 Trinnskatt

Personlig skattyter i klasse 0 og 1 skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare trinnskatt til staten med

- 1,7 pst. for den delen av inntekten som overstiger 217 400 kroner,
- 4,0 pst. for den delen av inntekten som overstiger 306 050 kroner,
- 13,7 pst. for den delen av inntekten som overstiger 697 150 kroner,
- 16,7 pst. for den delen av inntekten som overstiger 942 400 kroner, og
- 17,7 pst. for den delen av inntekten som overstiger 1 410 750 kroner.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3-2 Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark fylke eller kommunene Karlsøy, Kvæangen, Kåffjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 3,1 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 6,6 pst.

Satsene i annet ledd gjelder ikke for eierinntekt som skal oppjusteres etter skatteloven § 5-22 annet ledd tredje punktum, § 10-11 første ledd annet punktum, § 10-21 fjerde ledd tredje punktum, § 10-21 åttende ledd tredje punktum, § 10-31 første ledd fjerde punktum, § 10-31 annet ledd annet punktum, § 10-42 tredje ledd bokstav b og § 10-44 første ledd tredje punktum. For slik inntekt skal satsen for fellesskatt være 18,5 pst. for skattytere som nevnt i annet ledd første strekpunkt, og 22 pst. for skattytere som nevnt i annet ledd annet strekpunkt.

§ 3-3 Skatt til staten

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Selskap og innretninger som nevnt i første ledd og som svarer finansskatt på lønn, jf. folketrygdloven § 23-2 a, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten.

Enheter som er del av et konsern, svarer suppleringskatt til staten etter suppleringskatteloven.

§ 3-4 Skatt på grunnrenteinntekt i vannkraftforetak og vindkraftanlegg

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 57,7 pst. Av grunnrenteinntekt i vindkraftanlegg fastsatt i medhold av skatteloven § 18-10 svares grunnrenteskatt til staten med 32,1 pst.

§ 3-4 A Skatt på grunnrenteinntekt i havbruk

Av grunnrenteinntekt i havbruk fastsatt i medhold av skatteloven nytt kapittel 19 svares grunnrenteskatt til staten med 32,1 pst. Ved fastsetting av grunnrenteinntekt kan det kreves et bunnfradrag på 70 mill. kroner.

§ 3-5 Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket svare skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt trinnskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Dersom vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av § 3-1, § 3-2 og § 3-8.

Av inntekt etter bestemmelsene i skatteloven § 10-80 og § 10-81 skal skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav i og j, svare skatt til staten med 15 pst. eller i tilfelle den lavere sats som følger av skatteavtale med fremmed stat.

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav k, l, m og n skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket svare skatt til staten med 22 pst. av inntekten, med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3.

§ 3-6 Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister mv. skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,65 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 12,75 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

§ 3-9 Skatt til staten for personer bosatt i utlandet

Skattyter som skattlegges etter reglene i skatteloven kapittel 20, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten. Dersom det følger av lov 28. februar 1997 nr. 19 om

folketrygd § 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav c, trygdeavtaler med andre land eller forordning (EF) nr. 883/2004 at skattyter ikke skal betale trygdeavgift til Norge eller bare skal betale trygdeavgift med lav sats, skal skattesatsen etter første punktum reduseres tilsvarende.

Kapittel 4. Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 4-1 Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,525 pst.

Av inntekt svares skatt med 22 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 4-2 Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 71,8 pst.

§ 4-3 Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2025 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5. Tonnasjeskatt

§ 5-1 Tonnasjeskatt

Aksjeselskap, allmennaksjeselskap og tilsvarende selskap hjemmehørende i annen EØS-stat som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasjeskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

- 90 øre per dag per 100 nettotonn for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6. Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes høyere enn 92 000 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes høyere enn 73 150 kroner.

§ 6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 108 550 kroner i klasse 1.

§ 6-4 Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 147 450 kroner for enslige og 135 550 kroner for hver ektefelle. Beløpsgrensen er 271 100 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett etter skatteloven § 17-2 annet ledd.

§ 6-5 Skattefradrag for pensjonsinntekt

Fradraget som nevnt i skatteloven § 16-1 første ledd skal være 36 000 kroner.

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 16-1 tredje ledd skal være 276 400 kroner i trinn 1 og 422 950 kroner i trinn 2.

Kapittel 7. Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 Forskriftsfullmakt til gjennomføring og utfylling

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak.

§ 7-2 Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

III

Vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2025

For inntektsåret 2025 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1 Beregning av avgift og regler om soneplassering

(1) Arbeidsgiveravgift beregnes som hovedregel etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet. Det kan likevel ikke benyttes redusert sats for virksomhet innenfor nærmere angitte sektorer eller når arbeidsgiver er i økonomiske vanskeligheter, jf. § 4 og § 3 annet ledd.

(2) Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet på det stedet hvor foretaket skal være registrert etter enhetsregisterloven. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet på det stedet hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

(3) Dersom arbeidsgiver er et foretak med registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

(4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten anses å bli drevet etter annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (ambulerende virksomhet), benyttes satsen i denne andre sonen hvor arbeidet utføres, på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Dette gjelder likevel ikke for ambulerende virksomhet som ikke trenger å utføres på et bestemt sted (fjernarbeid), når arbeidet utføres i en sone med lavere sats. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av kalendermåneden. Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv., beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker, for arbeid utført i inneværende kalendermåned. For etterbetaling som er knyttet til aktiviteter som nevnt i § 4 første

ledd, skal likevel arbeidsgiveravgift beregnes med satsen for sone I.

(5) Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra én sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende kalendermåned etter registrert flyttedato.

§ 2 Soner for arbeidsgiveravgift

(1) Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

(2) Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta, Midtre Gauldal og Selbu i Trøndelag fylke,
- kommunene Haram, Gjemnes og Aukra i Møre og Romsdal fylke,
- området i Hustadvika kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Eide i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Etne, Bømlo og Kvam i Vestland fylke,
- områdene i henholdsvis Kinn kommune, Sunnfjord kommune og Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Utsira og Kvitsøy i Rogaland fylke,
- kommunene Hægebostad, Sirdal og Iveland i Agder fylke,
- området i Lyngdal kommune i Agder fylke som før 1. januar 2020 var Audnedal kommune i Vest-Agder fylke,
- kommunen Sigdal i Buskerud fylke,
- kommunen Gausdal i Innlandet fylke.

(3) Sone II omfatter:

- kommunene Meråker, Indre Fosen og Inderøy i Trøndelag fylke,
- områdene i henholdsvis Steinkjer kommune, Ørland kommune og Orkland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Verran, Ørland og Agdenes i Trøndelag fylke,
- kommunene Sande, Stranda, Sykkylven, Fjord, Vestnes, Rauma, Tingvoll og Sunndal i Møre og Romsdal fylke,
- områdene i henholdsvis Ålesund kommune og Molde kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Sandøy, Midsund og Nesset i Møre og Romsdal fylke,
- området i Volda kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Hornindal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Gulen, Solund, Hyllestad, Høyanger, Vik, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Askvoll, Fjaler, Bremanger, Stad, Gloppen, Stryn, Tysnes, Kvinn-

herad, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Modalen, Fedje og Masfjorden i Vestland fylke,

- området i Sunnfjord kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Gaular, Jølster og Naustdal i Sogn og Fjordane fylke,
- området i Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Balestrand og Leikanger i Sogn og Fjordane fylke,
- området i Kinn kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Vågsøy i Sogn og Fjordane fylke,
- området i Voss herad i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var Granvin kommune i Hordaland fylke,
- kommunene Hjelmeland, Suldal og Sauda i Rogaland fylke,
- kommunene Risør, Gjerstad, Åmli, Bygland, Valle, Bykle, Åseral og Evje og Hornnes i Agder fylke,
- kommunene Drangedal, Nome, Tinn, Hjørtedalen, Seljord, Kvitesund, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Telemark fylke,
- kommunene Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Rollag og Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
- kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Søndre Land, Nordre Land, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil og Åmot i Innlandet fylke.

(4) Sone III omfatter:

- kommunene Heim, Hitra, Frøya, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen, Tydal og Rindal i Trøndelag fylke,
- området i Orkland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var del av kommunen Snillfjord i Trøndelag fylke,
- området i henholdsvis Orkland kommune og Ørland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Meldal og Bjugn i Trøndelag fylke,
- kommunene Vanylven, Surnadal og Aure i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Os i Innlandet fylke.

(5) Sone IV omfatter:

- kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa og Tjeldsund i Troms fylke,
- Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
- kommunene Namsos, Snåsa, Lierne, Røyrvik, Namskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Flatanger, Nærøysund, Leka, Åfjord og Osen i Trøndelag fylke,
- kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

(6) Sone IVa omfatter:

- kommunen Tromsø i Troms fylke,
- kommunen Bodø i Nordland fylke.

(7) Sone V omfatter:

- Finnmark fylke og kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke.

§ 3 Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

(1) Satsene for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2025 er:

- Sone I: 14,1 pst.
- Sone Ia: 14,1 pst., men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst. ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 fjerde og femte ledd. Bestemmelsene om redusert avgiftssats i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, og statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd.
- Sone II: 10,6 pst.
- Sone III: 6,4 pst.
- Sone IV: 5,1 pst.
- Sone IVa: 7,9 pst.
- Sone V: 0 pst. Samme sats gjelder for avgift som svares av arbeidsgivere hjemmehørende på Svalbard for arbeid utført der, og når andre arbeidsgivere utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

(2) Arbeidsgivere som er i økonomiske vanskeligheter, jf. ESAs retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter, må beregne avgift etter satsen som gjelder i sone I. Det samme gjelder arbeidsgivere med utestående krav om tilbakebetaling av ulovlig statsstøtte etter vedtak fattet av ESA, jf. avsnitt III i protokoll 3 til avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (ODA). Bestemmelsen i første og annet punktum gjelder likevel ikke så lenge differansen mellom den avgiften som ville følge av satsen i lokaliseringssonen og satsen i sone I, ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 fjerde og femte ledd.

(3) Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift med reduserte satser, plikter å avgi erklæring om hvorvidt foretaket er i økonomiske vanskeligheter eller har utestående krav om tilbakebetaling av ulovlig støtte, jf. annet ledd.

(4) Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift med reduserte satser, plikter å gi opplysninger om eventuell annen støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt eller blir tildelt for kalendermåneden.

§ 4 Særregler om avgiftssats og avgiftsberegning for arbeidsgivere med aktiviteter innenfor visse sektorer og an-

dre arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter reglene om bagatellmessig støtte

(1) Arbeidsgivere i sonene II–V, eller med ambulerende virksomhet i disse sonene, som utfører en eller flere av følgende aktiviteter, skal beregne avgift etter satsen for sone I:

- Aktiviteter knyttet til produksjon av stålprodukter som nevnt i Annex VI til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2022–2027
- Aktiviteter i kullsektoren, slik dette er definert i ESAs retningslinjer for regionalstøtte

Tilsvarende gjelder for lønn mv. til utleide arbeidstakere som utfører slike aktiviteter.

(2) Arbeidsgivere med blandet virksomhet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd og andre aktiviteter, uten hinder av første ledd beregne avgiften etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av avgiftsgrunnlaget som ikke er knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd.

(3) Arbeidsgivere med en av følgende aktiviteter som hovedaktivitet, skal beregne avgift etter satsen for sone I for alle ansatte:

- Aktiviteter omfattet av Næringshovedområde K – Finansierings- og forsikringsvirksomhet
- Aktiviteter omfattet av 70.10 Hovedkontortjenester eller 70.22 Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning, når disse ytes innenfor konsern

Arbeidsgivere som leier ut ansatte til en arbeidsgiver som nevnt i første punktum, skal beregne avgift etter satsen som gjelder for sone I for utleieperioden.

(4) Arbeidsgivere kan uten hinder av første ledd beregne arbeidsgiveravgift for aktiviteter som nevnt i første ledd etter satsene for lokaliseringssonen, så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satsen i lo-

kaliseringssonen, og satsen i sone I ikke overstiger 850 000 kroner for arbeidsgiveren i 2025. Dersom arbeidsgiver anses å være en del av et konsern, jf. Europakommisjonens forordning om bagatellmessig støtte, gjelder beløpsgrensen for hele konsernet under ett. Første og annet punktum gjelder tilsvarende for arbeidsgivere som nevnt i tredje ledd.

(5) Når en arbeidsgiver beregner avgift med redusert sats i sone Ia eller etter fjerde ledd, kan den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til arbeidsgiveren ikke overstige 850 000 kroner i 2025, jf. Europakommisjonens forordning om bagatellmessig støtte. Arbeidsgiver som mottar annen støtte til dekning av lønn mv., kan ikke beregne redusert avgift etter bestemmelsene i denne paragraf, dersom det fører til at maksimal tillatt statsstøtte etter disse andre ordningene overskrides.

(6) Arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter bestemmelsene i fjerde og femte ledd, plikter å gi opplysninger om eventuell annen bagatellmessig støtte og støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt eller blir tildelt for kalendermåneden.

§ 5 Særregel om avgiftssats for aktiviteter knyttet til produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

Arbeidsgivere som utfører aktiviteter knyttet til produksjon, foredling og engroshandel av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregner arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder aktiviteter som er omfattet av næringskodene i tabellen nedenfor. Dersom arbeidsgiver også utfører andre aktiviteter enn de som er nevnt nedenfor, gjelder § 4 annet ledd om blandet virksomhet tilsvarende.

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

Trygdeavgift**§ 6 Trygdeavgift av pensjon mv.**

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 5,1 pst.

§ 7 Trygdeavgift av lønnsinntekt mv.

Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 7,7 pst.

§ 8 Trygdeavgift av næringsinntekt mv.

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 10,9 pst.

Andre bestemmelser**§ 9 Forskriftsfullmakt mv.**

Departementet gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i § 1 til § 5.

IV**Vedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2025**

For inntektsåret 2025 svares finansskatt på lønn etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-2 a:

§ 1 Finansielle aktiviteter

Arbeidsgivere som utøver aktiviteter omfattet av næringshovedområde K «Finansierings- og forsikringsvirksomhet» i Statistisk sentralbyrås standard for næringsgruppering anses å utøve finansielle aktiviteter.

§ 2 Unntak fra plikten til å svare finansskatt på lønn

(1) Arbeidsgivere som utøver finansielle aktiviteter, er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a dersom andelen av arbeidsgiverens lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter utgjør mindre enn 30 pst. av arbeidsgiverens totale lønnskostnader, jf. folketrygdloven § 23-2 a annet ledd.

(2) Beregningen av andelen av arbeidsgiverens samlede lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter etter første ledd, skal enten basere seg på samlet lønn mv. omfattet av folketrygdloven § 23-2 a annet ledd for foregående inntektsår eller på det tilsvarende beløpet for januar 2025. For arbeidsgivere som etableres etter 31. januar 2025, og virksomheter som av andre årsaker ikke har lønnsgrunnlag som nevnt i forrige punktum, skal samlet lønn mv. for den første hele opplysningspliktige kalendermåneden legges til grunn for beregningen.

(3) Arbeidsgivere med finansielle aktiviteter hvor andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet utgjør mer enn 70 pst. av arbeidsgiverens samlede lønn mv. knyttet til finansielle aktiviteter, er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a. Annet ledd gjelder tilsvarende for beregningen av andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet.

(4) Arbeidsgivere som driver ikke-økonomisk aktivitet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til henholdsvis ikke-økonomisk aktivitet og økonomisk aktivitet, beregne finansskatt på lønn etter folketrygdloven § 23-2 a bare for den delen av lønn mv. som knytter seg til virksomhetens økonomiske aktivitet.

§ 3 Sats for finansskatt på lønn

Satsen for finansskatt på lønn for inntektsåret 2025 er 5 pst.

§ 4 Forskriftsfullmakt

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i dette vedtaket.

V

Vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for 2025

I

Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- naturgass brukt som brensel til kraft- og varmeproduksjon: kr 2,21 per standardkubikkmeter
- diesel og annen petroleum i væskeform brukt som brensel til kraft- og varmeproduksjon: kr 2,51 per liter
- petroleum faklet: kr 2,21 per standardkubikkmeter
- naturgass sluppet til luft: kr 20,17 per standardkubikkmeter
- CO₂ utskilt fra petroleum og sluppet til luft: kr 2,21 per standardkubikkmeter.

Lov om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen omfatter ikke karbonfangst og -lagring (CCS).

II

Fra den tid departementet bestemmer, skal Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen lyde:

§ 1 Det skal i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen med følgende beløp:

- naturgass brukt som brensel til kraft- og varmeproduksjon: kr 2,21 per standardkubikkmeter
- diesel og annen petroleum i væskeform brukt som brensel til kraft- og varmeproduksjon: kr 2,51 per liter
- petroleum faklet: kr 2,21 per standardkubikkmeter

- naturgass sluppet til luft: kr 20,17 per standardkubikkmeter
- CO₂ utskilt fra petroleum og sluppet til luft: kr 2,21 per standardkubikkmeter.
Avgiften omfatter ikke karbonfangst og -lagring (CCS).

§ 2 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 3 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

VI

Vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringene for 2025

For 2025 skal det i henhold til lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-5 annet ledd beregnes produktavgift med 2,0 pst. på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår. Avgiften skal dekke følgende avgifter til folketrygden:

- Trygdeavgift over 7,7 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
- Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
- Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
- Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
- Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepengar til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

VII

Vedtak om merverdiavgift for 2025

I

§ 1 Saklig virkeområde og forholdet til merverdiavgiftsloven

Fra 1. januar 2025 beregnes merverdiavgift etter satsene i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift.

§ 2 Alminnelig sats

Merverdiavgift beregnes med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 Redusert sats med 15 pst.

Merverdiavgift beregnes med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 Redusert sats med 12 pst.

Merverdiavgift beregnes med 12 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- a. persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3
- b. transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4
- c. utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5
- d. rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6
- e. kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7

- f. adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9
- g. adgang til fornøylesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10
- h. rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 Redusert sats med 11,11 pst.

Merverdiavgift beregnes med 11,11 pst. av omsetning mv. av viltlevende marine ressurser som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

II

Fra den tid departementet bestemmer skal § 3 nytt annet ledd lyde:

Merverdiavgift beregnes med 15 pst. av omsetning og uttak av vann fra vannverk og avløpstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-12.

VIII

Vedtak om avgift på alkohol for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

	Volumprosent alkohol	Kr
Alkoholholdig drikk		
Brennevinsbasert	over 0,7	9,03 per volumprosent per liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,64 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	13,68 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	23,68 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	5,29 per volumprosent per liter
Gjæret fra små bryggerier	over 3,7 t.o.m. 4,7	18,94 per liter for volum t.o.m. 50 000 liter årlig
		20,14 per liter for volum over 50 000 liter og t.o.m. 100 000 liter årlig
		21,32 per liter for volum over 100 000 liter t.o.m. 150 000 liter årlig
		22,50 per liter for volum over 150 000 t.o.m. 200 000 liter årlig
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2 Det gis fritak for avgift på alkohol som

- a. fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet
 2. leveres som proviant
 3. leveres til utsalg på lufthavn
- b. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- c. fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank
- d. kommer i retur til produsents eller importørs lager
- e. leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert)

- eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk
- f. brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer
- g. fremstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun fremstilling til eget bruk.
- Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

IX

Vedtak om avgift på tobakksvarer mv. for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr
Sigarer	3,24 per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	3,24 per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	3,24 per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	1,32 per gram av pakningens nettovekt
Snus	1,00 per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og -hylser	0,0496 per stk.
E-væske med nikotin	5,26 per ml
Tobakk til oppvarming	3,24 per gram av pakningens nettovekt
Andre nikotinvarer	0,4970 per gram av pakningens nettovekt

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakksvare.

§ 3 Det gis fritak for avgift på tobakksvarer mv. som

- a. fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet
 2. leveres som proviant
 3. leveres til utsalg på lufthavn
- b. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- c. fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank

d. kommer i retur til produsents eller importørs lager.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

X

Vedtak om engangsavgift på motorvogner mv. for 2025

I

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i Statens vegvesens Kjøretøyregister. Videre skal det betales avgift når

- a. betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt
- b. motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering
- c. oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

ner per kg for den delen av egenvekten som overstiger 500 kg. Avgiften kommer i tillegg til den avgift som skal betales etter § 3.

§ 2 For personbiler, varebiler klasse 1 og minibusser klasse 1 (avgiftsgruppe a) betales avgift med 12,44 kro-

§ 3 For motorvogner med stempeldrevet forbrenningsmotor skal det betales avgift med følgende beløp:

a. For personbiler, varebiler klasse 1 og minibusser klasse 1 (avgiftsgruppe a), betales avgift av:

1.	Egenvekt		
	per kg		kr
	0–500		0
	501–1 200		29,85
	1 201–1 400		74,38
	1 401–1 500		232,45
	over 1 500		270,34
2.	NO _x -utslipp		
	per mg/km		kr
	over 0		85,88
3.	CO ₂ -utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	per g/km		kr
	0–70		0
	70–118		1 444,72
	119–155		1 618,96
	156–225		3 142,49
	over 225		5 012,88
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 70 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:		
	per g/km		kr
	f.o.m. 69 t.o.m. 50		913,74
	under 50		1 075,03
4.	Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
		bensindrevne	ikke bensindrevne
	per cm ³	kr	kr
	0–600	19,22	14,74
	601–1 250	125,26	102,24
	1 251–1 650	214,53	175,20
	over 1 650	220,25	180,21

b. For varebiler klasse 2 og lastebiler klasse 1 (avgiftsgruppe b), betales avgift av:

1.	egenvekt, 20 pst. av avgiftsgruppe a		
2.	NO _x -utslipp, 75 pst. av avgiftsgruppe a		
3.	CO ₂ -utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	per g/km		kr
	0–84		0
	85–114		444,97
	115–150		498,65
	over 150		967,89
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 84 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under denne verdien:		
	per g/km		kr
	f.o.m. 83 t.o.m. 48		274,13
	under 48		322,51

4. Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp			
		bensindrevne	ikke bensindrevne
	per cm ³	kr	kr
	0–700	5,66	4,34
	701–1 250	35,14	28,68
	1 251–1 650	81,24	66,34
	over 1 650	83,41	68,24
c. For campingbiler (avgiftsgruppe c) betales avgift av:			
1.	egenvekt, 22 pst. av avgiftsgruppe a		
2.	NO _x -utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a		
3. slagvolum			
		bensindrevne	ikke bensindrevne
	per cm ³	kr	kr
	0–700	4,23	3,24
	701–1 250	17,01	13,88
	1 251–1 650	39,34	32,12
	over 1 650	40,38	33,03
d. Avgiftsgruppe d (opphevet).			
e. Avgiftsgruppe e (opphevet).			
f. For motorsykler (avgiftsgruppe f) betales avgift av:			
Motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp			kr
1.	CO ₂ -utslipp, per g/km		
	0–75		0
	76–135		790,95
	over 135		1 069,48
2.	slagvolum, per cm ³		
	0–500		0
	501–900		35,55
	over 900		83,07
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp			kr
1.	per enhet (stykkavgift)		9 595,47
2.	motoreffekt, per kW		
	0–11		0
	over 11		303,85
3.	slagvolum, per cm ³		
	0–500		0
	501–900		39,05
	over 900		85,65
g. For beltemotorsykler (avgiftsgruppe g) betales avgift av:			
1.	egenvekt		
	per kg		kr
	0–100		16,70
	101–200		33,39
	over 200		66,77
2.	motoreffekt		
	per kW		kr
	0–20		26,81
	21–40		53,65
	over 40		107,27

3.	slagvolum		
	per cm ³		kr
	0–500		0
	over 500		11,74
h.	Avgiftsgruppe h (opphevet).		
i.	Avgiftsgruppe i (opphevet).		
j.	For minibusser klasse 2 (avgiftsgruppe j), betales avgift av:		
1.	egenvekt, 40 pst. av avgiftsgruppe a		
2.	NO _x -utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a		
3.	CO ₂ -utslipp for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	per g/km		kr
	0–87		0
	88–118		356,72
	119–155		399,74
	over 155		1 047,49
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 87 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:		
	per g/km		kr
	f.o.m. 86 t.o.m. 50		365,50
	under 50		430,02
4.	Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
		bensindrevne	ikke bensindrevne
	per cm ³	kr	kr
	0–700	7,69	5,90
	701–1 250	30,93	25,24
	1 251–1 650	71,51	58,40
	over 1 650	73,42	60,07
k.	Avgiftsgruppe k (opphevet).		

Departementet kan gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om spørsmålet, avgjøres det av departementet med bindende virkning.

§ 4 For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet, gjøres fradrag i den avgift som beregnes etter §§ 2 og 3 basert på motorvognens alder (bruksfradrag).

Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av bruksfradrag.

§ 5 Det skal betales vrakpantavgift for følgende kjøretøy og med følgende beløp:

	per enhet (kr)
Motorvogner i avgiftsgruppe a, b, c, g og j	2 400
Motorvogner i avgiftsgruppe f og mopeder	500
Campingvogner	3 000
Lastebiler som ikke er avgiftspliktig i avgiftsgruppe b	5 000

§ 6 Departementet kan gi forskrift om refusjon av engangsavgift og vrakpantavgift for kjøretøy som utføres til utlandet.

Departementet kan gi forskrift om forholdsmessig betaling av engangsavgift for motorvogn som skal benyttes i Norge i et avgrenset tidsrom på bakgrunn av en tidsbestemt leie- eller leasingkontrakt.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift.

§ 7 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, NO_x-utslipp, CO₂-utslipp, slagvolum, motoreffekt og elektrisk kjørelengde benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Ved beregning av avgift basert på CO₂-utslipp benyttes de CO₂-verdier som fremgår av testsyklusen WLTP (Worldwide Harmonised Light Vehicles Test Procedure). Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av CO₂-verdier for motorvogner som er testet etter andre testsykluser.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, følger av veimyndig-

hetenes regelverk. Avgiftsberegningen for motorvogn som ikke omfattes av veimyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO₂-utslipp, skal baseres på CO₂-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

For motorvogner som ikke har fastsatt verdi for utslipp av NO_x, settes utslippet til den verdi motorvognen maksimalt kan ha etter veimyndighetenes regelverk.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

Departementet kan gi forskrift om beregning av avgift etter denne paragraf.

§ 8 Det gis fritak for engangsavgift på

- a. motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn
- b. motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet
- c. motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- d. lett pansrede motorvogner til offentlig bruk
- e. motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurokonkurranser
- f. ambulanse
- g. begravelseskjøretøy
- h. beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste
- i. busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.
- j. motorvogner som innføres som arvegods
- k. motorvogner som innføres til midlertidig bruk
- l. beltevogner til Forsvaret
- m. spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet
- n. amatørbygde kjøretøy
- o. motorsykler og beltemotorsykler som skal benyttes i reindriftsnæringen, og som registreres på person eller virksomhet med rett til å eie rein i det samiske reinbeiteområdet, eller er gitt særskilt tillatelse til reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet
- p. personbiler som ved første gangs registrering blir registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 9, og som er tilpasset for og skal benyttes til transport av rullestolbrukere.

Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 9 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 10 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 11 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

II

Fra 1. april 2025 gjøres følgende endringer:

I Stortingets vedtak om engangsavgift på motorvogner mv. gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd bokstav a nr. 3 og 4 skal lyde:

3. CO₂-utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

per g/km	kr
0–60	0
61–118	1 444,72
119–155	1 618,96
156–225	3 142,49
over 225	5 012,88

4. Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

per cm ³	bensindrevne kr	ikke bensindrevne kr
0–500	62,60	48,00
501–1 250	125,26	102,24
1 251–1 650	214,53	175,20
over 1 650	220,25	180,21

§ 3 første ledd bokstav b nr. 3 og 4 skal lyde:

3. CO₂-utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

per g/km	kr
0–84	0
85–114	489,47
115–150	548,52
over 150	1 064,58

4. Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

per cm ³	bensindrevne kr	ikke bensindrevne kr
0–700	17,49	13,41
701–1 250	38,65	31,55
1 251–1 650	89,36	72,97
over 1 650	91,75	75,06

§ 3 første ledd bokstav j nr. 3 og 4 skal lyde:

3. CO₂-utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

per g/km	kr
0–87	0
88–118	356,72
119–155	399,74
over 150	1 047,49

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp (kr) per døgn:

Avgiftsgrupper	Trafikksforsikringsavtale som tegnes eller har hovedforfall, og gebyr som er mottatt		
	fra 1. mars 2024 før 1. mars 2024	t.o.m. februar 2025	fra 1. mars 2025 eller senere
<i>Avgiftsgruppe a</i> personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg	8,38	7,60	6,38
<i>Avgiftsgruppe b</i> dieseldrevne motorvogner i avgiftsgruppe a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter	9,84	9,11	7,93
<i>Avgiftsgruppe c</i> årsprøvekjennermerker for motorvogner	8,38	7,60	6,38
<i>Avgiftsgruppe d</i> motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge	6,10	5,23	5,39
<i>Avgiftsgruppe e</i> andre kjøretøy	1,42	0,37	0,38

4. Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

per cm ³	bensindrevne kr	ikke bensindrevne kr
0–700	15,82	13,66
701–1 250	30,93	25,24
1 251–1 650	71,51	58,40
over 1 650	73,42	60,07

XI

Vedtak om avgift på trafikksforsikringer for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for

- forsikringsavtaler om lovbestemt trafikkskyld (ansvarsforsikring) for innenlandsregistrerte motorvogner
- gebyr for uforsikrede motorvogner eller motorvogner der ny eier ikke har tegnet egen forsikring, og som Trafikksforsikringsforeningen har mottatt.

Avgiften omfatter ikke forsikringsavtaler eller gebyr for motorvogn som er omfattet av Stortingets vedtak om vektårsavgift.

Avgiftsgrupper	Trafikksforsikringsavtale som tegnes eller har hovedforfall, og gebyr som er mottatt		
	fra 1. mars 2024 før 1. mars 2024	fra 1. mars 2025 t.o.m. februar 2025	fra 1. mars 2025 eller senere
<i>Avgiftsgruppe f</i> motorvogner i avgiftsgruppe a som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller	8,38	8,70	8,96

Avgiftsgruppe e omfatter følgende kjøretøy:

1. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 9 som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede
2. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 6 eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogner som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer, inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve
3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulanse eller som er registrert som begravelleskjøretøy på begravellesbyrå og lignende
4. motorvogner som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn
5. motorredskaper
6. beltekjøretøy
7. trekkbiler som ikke omfattes av avgiftsgruppe a eller b
8. mopeder
9. traktorer
10. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 3 Det gis fritak for avgift for forsikringsavtaler eller gebyr som gjelder:

- a. motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn

- b. motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank, og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet
- c. motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- d. motorvogner registrert til bruk på Svalbard
- e. motorvogner som er stjålet
- f. tapte fordringer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XII

Vedtak om vektårsavgift for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg. For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljødifferensiert årsavgift.

Vektgradert årsavgift

Motorkjøretøy

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500–11 999	466	466
<i>2 aksler</i>		
12 000–12 999	466	833
13 000–13 999	833	1 488
14 000–14 999	1 488	1 902
15 000 og over	1 902	3 718

Vektgradert årsavgift*Motorkjøretøy*

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>3 aksler</i>		
12 000–14 999	466	466
15 000–16 999	833	1 104
17 000–18 999	1 104	1 784
19 000–20 999	1 784	2 173
21 000–22 999	2 173	3 098
23 000 og over	3 098	4 559
<i>Minst 4 aksler</i>		
12 000–24 999	2 173	2 198
25 000–26 999	2 198	3 171
27 000–28 999	3 171	4 759
29 000 og over	4 759	6 837

Kombinasjoner av kjøretøy – vogntog

Avgiftsgruppe (kg)		
<i>2 + 1 aksler</i>		
7 500–13 999	466	466
14 000–15 999	466	466
16 000–17 999	466	630
18 000–19 999	630	842
20 000–21 999	842	1 352
22 000–22 999	1 352	1 613
23 000–24 999	1 613	2 542
25 000–27 999	2 542	4 104
28 000 og over	4 104	6 858
<i>2 + 2 aksler</i>		
16 000–24 999	821	1 293
25 000–25 999	1 293	1 828
26 000–27 999	1 828	2 472
28 000–28 999	2 472	2 888
29 000–30 999	2 888	4 443
31 000–32 999	4 443	5 983
33 000 og over	5 983	8 842
<i>2 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	4 856	6 579
38 000–40 000	6 579	8 773
over 40 000	8 773	11 748
<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
16 000–24 999	821	1 293
25 000–25 999	1 293	1 828
26 000–27 999	1 828	2 472
28 000–28 999	2 472	2 888
29 000–30 999	2 888	4 443
31 000–32 999	4 443	5 983
33 000 og over	5 983	8 842
<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16 000–37 999	4 346	5 855
38 000–40 000	5 855	7 919

Vektgradert årsavgift*Motorkjøretøy*

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
over 40 000	7 919	11 488
<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	2 673	3 135
38 000–40 000	3 135	4 452
over 40 000	4 452	6 814

Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektklasser (kg)	Avgasskravnivå (EURO)							0-utslipp (kr)
	Ingen (kr)	I (kr)	II (kr)	III (kr)	IV (kr)	V (kr)	VI eller strengere (kr)	
7 500–11 999	5 954	3 309	2 316	1 410	742	464	117	0
12 000–19 999	9 767	5 427	3 795	2 316	1 222	758	191	0
20 000 og over	17 368	9 949	7 056	4 241	2 239	1 391	350	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn ved beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i kjøretøyregisteret. For semitrailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går frem av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

- traktorer
- kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn

- motorredskaper
- kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere
- kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport)
- kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskriving av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XIII

Vedtak om omregistreringsavgift for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner, og tilhengerne med følgende beløp:

	Registreringsår		
	2025 til 2022 (kr)	2021 til 2014 (kr)	2013 og eldre (kr)
a. Mopeder, motorsykler og beltemotorsykler	631	631	631
b. Personbiler			
Egenvekt (typegodkjent):			
1. t.o.m. 1 200 kg	4 812	3 166	1 900
2. over 1 200 kg	7 343	4 434	1 900
c. Lastebiler, trekkbiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler, beltebiler og busser med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg	2 406	1 520	1 268
d. Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt (typegodkjent) over 350 kg	631	631	631

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved omregistrering av kjøretøy:

- a. ved ren navneendring
- b. på ektefelle
- c. mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte)
- d. som er 30 år eller eldre
- e. som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen
- f. som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn
- g. på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- h. som registreres på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet
- i. som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid)
- j. som tas tilbake av selger som følge av heving eller omlevering etter kjøpslovens eller forbrukerkjøpslovens bestemmelser
- k. ved omorganiseringer som gjennomføres med lovfestet selskapsrettslig kontinuitet, samt ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og omregistreringen av kjøretøy må ha funnet sted etter 1. januar 2016

- l. ved sletting av registrert eier eller medeier i kjøretøyregisteret.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XIV

Vedtak om veibruksavgift på drivstoff for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff:

- a. bensin per liter: kr 4,16
- b. mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodiesel) per liter: kr 2,69
- c. naturgass per Sm³: kr 3,05
- d. LPG per kg: kr 3,98
- e. bioetanol per liter: kr 2,12
- f. biodiesel per liter: kr 2,69.

Andel biogass innblandet i naturgass og LPG inngår ikke i avgiftsgrunnlaget ved beregningen av avgiften etter første ledd bokstav c og d.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter og Stortingets vedtak om svovelavgift.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b og f.

Departementet kan bestemme at

- a. fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn ved bruk av merket olje
- b. avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

- a. i følgende motorvogner:
 1. traktorer
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn
 3. motorredskaper
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b. til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak for avgift på drivstoff som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel
- c. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- d. leveres til eller innføres av
 1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank
- e. kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak eller ytes tilskudd for avgift på bensin som

- a. brukes i luftfartøy, unntatt Forsvarets luftfartøy
- b. brukes til teknisk og medisinsk formål
- c. brukes i båter og snøscootere i veiløse strøk
- d. brukes i motorsager og andre arbeidsredskaper med totaktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper

- e. er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Det gis fritak for avgift på naturgass, LPG og bioetanol

- a. til bruk i følgende motorvogner:
 1. traktorer
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn
 3. motorredskaper
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b. til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XV

Vedtak om avgift på elektrisk kraft for 2025

I

§ 1 Fra 1. januar t.o.m. 31. mars og fra 1. april t.o.m. 31. desember 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med henholdsvis 9,79 og 16,93 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,6 øre per kWh for kraft til

- a. industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen
- b. bruk i Finnmark fylke og kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke
- c. skip i næring

- d. produksjon eller omforming av energiprodukt. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Det skal betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på kraft som er produsert i

- a. energigjenvinningsanlegg, og som leveres direkte til sluttbruker
- b. aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA, og som leveres direkte til sluttbruker
- c. nødstrømsaggregat når den normale elektrisitetsforsyning har sviktet
- d. mottrykksanlegg
- e. solceller, og som brukes direkte av produsenten selv
- f. fornybare energikilder, og som brukes på samme eiendom.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Det gis fritak for avgift på kraft til

- a. husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark fylke og kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke
- b. NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- c. Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet
- d. kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser
- e. veksthusnæringen
- f. bruk i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft
- g. fremdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring:

§ 3 første ledd ny bokstav h skal lyde:

- h. energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

XVI

Vedtak om avgift på vindkraft for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 2,37 øre per kWh produsert elektrisk kraft fra landbaserte vindkraftverk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 3 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XVII

Vedtak om avgift på smøreolje mv. for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 2,62 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel
- c. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- d. leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- e. kommer i retur til registrert virksomhets lager
- f. brukes i utenriksfart
- g. brukes i fiske og fangst i fjerne farvann
- h. brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet

- i. brukes i luftfartøy, unntatt Forsvarets luftfartøy
- j. brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt
- k. omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter
- l. er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XVIII

Vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter for 2025

I

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a. Mineralolje (generell sats): kr 3,79 per liter.
Mineralolje til
 - bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven: kr 0,25 per liter
 - innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,77 per liter
 - annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 3,58 per liter
 - fiske og fangst i fjerne farvann: kr 0,93 per liter.
- b. Bensin: kr 3,25 per liter.
- c. Naturgass (generell sats): kr 2,80 per Sm³.
Naturgass til
 - bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven: kr 0,066 per Sm³
 - kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0 per Sm³
 - veksthusnæringen: kr 0,42 per Sm³
 - fiske og fangst i fjerne farvann: kr 0,70 per Sm³.
- d. LPG (generell sats): kr 4,22 per kg.
LPG til
 - bruk som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven: kr 0 per kg.
 - kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0 per kg.
 - veksthusnæringen: kr 0,63 per kg.
 - fiske og fangst i fjerne farvann: kr 1,05 per kg.

For mineralske produkter som er fritatt for avgift etter § 2 bokstav g, gis det fritak med kr 1 405 per tonn CO₂.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralske produkter som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel
- c. innføres
 - 1. som reisegods
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- d. leveres til eller innføres av
 - 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 - 2. Den nordiske investeringsbank
- e. kommer i retur til registrert virksomhets lager
- f. brukes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi
- g. leveres til bruk der utslippet av CO₂ er fanget og lagret.

§ 3 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralolje til

- a. motorvogner tilhørende diplomater mv.
- b. skip i utenriksfart
- c. luftfartøy i utenriksfart.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak for CO₂-avgift på bensin

- a. til motorvogner tilhørende diplomater mv.
- b. til tekniske og medisinske formål
- c. til motorsager og andre arbeidsredskaper med totaktsmotor dersom bensen har særlige helse- og miljømessige egenskaper
- d. til luftfartøy i utenriksfart
- e. som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Det gis fritak for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Det gis fritak for CO₂-avgift på naturgass og LPG til

- a. motorvogner tilhørende diplomater mv.
- b. skip i utenriksfart
- c. luftfartøy i utenriksfart
- d. bruk som gir utslipp som er avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

Det gis fritak for avgift for andel biogass og hydrogen i naturgass og LPG.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer, gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd bokstav c andre strekpunkt skal lyde:

- kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 0,70 per Sm³

§ 1 første ledd bokstav d andre strekpunkt skal lyde:

- kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser: kr 1,05 per kg.

§ 5 ny bokstav e skal lyde:

- e. kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser dersom bruken gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

III

Fra den tid departementet bestemmer, gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd bokstav a nytt siste strekpunkt skal lyde:

- innenriks kvotepliktig sjøfart: kr 1,96 per liter.

§ 1 første ledd bokstav c nytt siste strekpunkt skal lyde:

- innenriks kvotepliktig sjøfart: kr 1,46 per Sm³.

§ 1 første ledd bokstav d nytt siste strekpunkt skal lyde:

- innenriks kvotepliktig sjøfart: kr 2,21 per kg.

IV

Fra den tid departementet bestemmer, gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd bokstav a nytt siste strekpunkt skal lyde:

- utenriks sjøfart: kr 1,33 per liter.

§ 1 første ledd bokstav c nytt siste strekpunkt skal lyde:

- utenriks sjøfart: kr 1,00 per Sm³.

§ 1 første ledd bokstav d nytt siste strekpunkt skal lyde:

- utenriks sjøfart: kr 1,50 per kg.

§ 3 første ledd bokstav b oppheves.

§ 5 første ledd bokstav b oppheves.

XIX

Vedtak om avgift på avfallsforbrenning for 2025

I

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved forbrenning av avfall som gir kvotepliktig utslipp etter klimakvoteloven med kr 182 per tonn CO₂. Ved forbrenning av annet avfall skal det betales avgift med kr 908 per tonn CO₂.

Avgiften omfatter ikke utslipp ved forbrenning av avfall som ikke inneholder fossilt materiale.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved forbrenning av

- a. farlig avfall
- b. avfall dersom CO₂ fanges og lagres.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring:

§ 1 første og andre ledd skal lyde:

I henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter skal det betales avgift til statskassen ved forbrenning av avfall med kr 908 per tonn CO₂.

Avgiften omfatter ikke utslipp ved forbrenning av avfall som

- a. gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven
- b. ikke inneholder fossilt materiale.

XX

Vedtak om avgift på HFK og PFK for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med kr 1,405 per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potential) som den enkelte avgiftspliktige HFK- og PFK-gassen representerer.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med an-

dre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer.

Departementet kan gi forskrift om at for HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, skal avgift fastsettes på annen måte enn etter vekt, og at avgiften skal betales etter sjablongsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, samt fastsettelse av GWP-verdi.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel
- c. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
 3. til midlertidig bruk
- d. leveres til eller innføres av
 1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank
- e. kommer i retur til registrert virksomhets lager
- f. gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XXI

Vedtak om avgift på SF₆ for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av svovelheksafluorid (SF₆) med følgende beløp:

- a. ren SF₆: kr 33 018 per kg.
 - b. SF₆ som inngår i produkter: kr 6 604 per kg.
- Avgiften omfatter ikke SF₆ som gjenbrukes etter tapping fra SF₆-isolerte anlegg som tas ut av drift.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel

- c. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
 3. til midlertidig bruk.
- d. leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e. kommer i retur til produsents eller importørs lager
- f. brukes til førstegangs påfylling av nye høyspentanlegg.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XXII

Vedtak om svovelavgift for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 15,70 øre per liter for hver påbegynt 0,1 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for svovelavgift på mineralolje som

- a. utføres til utlandet
- b. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel
- c. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- d. leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 2. Den nordiske investeringsbank
- e. kommer i retur til registrert virksomhets lager
- f. brukes i skip i utenriksfart
- g. brukes i luftfartøy i utenriksfart
- h. brukes i fiske og fangst i fjerne farvann
- i. gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XXIII

Vedtak om avgift på NO_x for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 26,36 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- fremdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW
- motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW
- fakler på innretninger på norsk kontinentalsokkel og anlegg på land.

Ved beregningen av effekt etter bokstav a og b skal effekten av elektromotorer og elektrokjeler ikke tas med.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra

- fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn
- fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann
- luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn
- enheter omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NO_x-utslipp.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XXIV

Vedtak om miljøavgift på plantevernmidler for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. § 21 betales miljøavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av plantevernmidler.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

XXV

Vedtak om årsavgift knyttet til mineraler for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 kan det med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser § 56 kreves avgift til statskassen for undersøkelse og utvinning av landbaserte mineralforekomster.

Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

XXVI

Vedtak om avgift på undersjøisk utnyttelse mv. av kalkstein for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det betales avgift til statskassen for undersøkelse og utnyttelse av undersjøisk naturforekomst av kalkstein.

Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

XXVII

Vedtak om avgift på oppdrettsfisk for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 0,965 per kg produsert laks, ørret og regnbueørret.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for produksjon av fisk som leveres

- til diplomater
- til NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- til Den nordiske investeringsbanken
- vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XXVIII

Vedtak om avgift på villlevende marine ressurser for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen

ved førstehåndsomsetning av viltlevende marine ressurser høstet av norskregistrert fartøy. Avgift skal betales med 0,42 pst. av avgiftsgrunnlaget. Avgiftsgrunnlaget er brutto salgsbeløp minus den avgift som skal betales til fiskesalgslaget etter fiskesalsslagslova.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for viltlevende marine ressurser som leveres

- a. til diplomater
- b. til NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
- c. til Den nordiske investeringsbanken
- d. vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XXIX

Vedtak om avgift på sukker mv. for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sukker mv. med kr 9,46 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter:

- a. sukker (roe-/bete- og rørsukker)
- b. sirup og sukkeroppløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sukker som

- a. fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet
 2. leveres som proviant
- b. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- c. fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank
- d. kommer i retur til produsents eller importørs lager

- e. brukes til ervervsmessig fremstilling av varer
- f. brukes til birøkt
- g. leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XXX

Vedtak om avgifter på drikkevareemballasje for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevareemballasje.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

§ 2 Det skal betales miljøavgift på drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeeenhet:

- a. glass og metall: kr 6,91
- b. plast: kr 4,18
- c. kartong og papp: kr 1,70.

Departementet kan gi forskrift om fritak for miljøavgift dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,42 per emballasjeeenhet.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:

- a. melk og melkeprodukter
- b. drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette
- c. varer i pulverform
- d. korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter
- e. morsmelkerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er også fritatt for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som

- a. fra registrert virksomhets og importørs lager
 1. utføres til utlandet
 2. leveres som proviant
 3. leveres til utsalg på lufthavn
- b. innføres
 1. som reisegods
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet
- c. fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred
 3. Den nordiske investeringsbank
- d. kommer i retur til produsents eller importørs lager
- e. har rominnhold på minst fire liter
- f. leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veddedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XXXI

Vedtak om flypassasjeravgift for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med følgende beløp per passasjer:

- a. flyginger med sluttdestinasjon i Europa: kr 60
- b. andre flyginger: kr 342.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, herunder hvilke land og områder som omfattes av de ulike satsene og at enkelte områder skal omfattes av en annen sats enn det som følger av første ledd.

§ 2 Det gis fritak for avgift på flyging av

- a. luftbefordrerens ansatte på tjenestereise
- b. barn under to år
- c. transitt- og transferpassasjerer
- d. NATOs styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

XXXII

Vedtak om dokumentavgift for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomte. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper, betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Fritatt for avgift er

- a. gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet
- b. dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner
- c. overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet
- d. egen sameieandel i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie
- e. overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller
- f. ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel
- g. overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg
- h. overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av
- i. overføring av hjemmel til fast eiendom mellom Kongen, Dronningen, den nærmeste arveberetti-

gede til tronen i hvert etterfølgende slektsledd og disse personers ektefeller, samt disses felles barn som ikke er fylt 20 år ved utgangen av det år overføringen skjer

- j. overføring av hjemmel til fast eiendom til testamentsarving dersom overføring av hjemmel til ny erverver tinglyses samme dag
- k. overføring av hjemmel til fast eiendom ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og tinglysingen av hjemmelen til fast eiendom må ha funnet sted etter 1. januar 2016
- l. overføring av hjemmel til fast eiendom fra kommunal stiftelse til kommune.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid, betales avgift bare av salgsverdien av tomte dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

XXXIII

Vedtak om frekvens- og nummeravgift for 2025

§ 1 Fra 1. januar 2025 skal det i henhold til ekomloven betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av system for mobilkommunikasjon (frekvensavgift) med følgende beløp per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde:

– 450 MHz-båndet	kr 1 529 000
– 700 MHz-båndet	kr 1 743 000
– 800 MHz-båndet	kr 1 743 000
– 900 MHz-båndet	kr 1 743 000
– 1800 MHz-båndet	kr 1 743 000
– 2,1 GHz-båndet	kr 1 612 000

§ 2 For 2025 skal det i henhold til ekomloven betales avgift til statskassen for tillatelse til bruk av femsifrede nummer (nummeravgift) med følgende beløp per nummer:

Kategori A	kr 171 470
Kategori B	kr 122 170
Kategori C	Kr 93 980
Kategori D	kr 65 810

Kategori E	kr 30 580
Kategori F	kr 3 810

§ 3 Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet kan fatte enkeltvedtak og gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

XXXIV

Vedtak om tollavgift for 2025

§ 1 Plikten til å betale tollavgift

Fra 1. januar 2025 skal det betales tollavgift ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 11. mars 2022 nr. 8 om tollavgift og de satser som følger av dette vedtaket.

De ordinære tollavgiftssatsene for 2024 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2025.

§ 2 Preferansetollavgiftssatser

Varer med opprinnelse i land Norge har inngått frihandelsavtale med, skal gis preferansetollavgiftssats. Det samme gjelder for varer som er omfattet av det generelle preferansesystemet for utviklingsland (Generalized System of Preferences (GSP)).

Kvoter og tollavgiftssatser som er omfattet av det generelle preferansesystemet for utviklingsland videreføres for 2025.

Departementet kan gi forskrift om reduserte tollavgiftssatser og andre tiltak om tollavgift som følge av frihandelsavtale med annen stat.

§ 3 Tolltariffen

Departementet kan gi forskrift om nye eller endrede varenumre i tolltariffen dersom endringene ikke har provenymessige, næringsmessige eller handelspolitiske konsekvenser av betydning.

Presidenten: Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 55 mot 44 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.16.10)

Votering i sak nr. 3, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra finanskomiteen om skatter og avgifter 2025 – lovsaker (Innst. 4 L (2024–2025), jf. Prop. 1 LS (2024–2025))

Presidenten: Presidenten vil – for å redusere antall voteringer – foreslå en omforent voteringsorden.

De ulike partienes primærstandpunkter går klart frem av merknadene i innstillingen, og det vises i tillegg til Innst. 2 S for 2024–2025 og Innst. 3 S for 2024–2025.

Det betyr i praksis at ingen av partiene stemmer imot innstillingens tilråding.

Presidenten vil understreke den selvfølgelige forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, skal dette ikke bli brukt mot et parti ved en senere anledning.

– Ingen innvendinger er kommet mot dette, og det vil bli gått frem slik.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v e r:

A.

L o v

om endringer i petroleumsskatteloven

I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. gjøres følgende endringer:

§ 7 skal lyde:

§ 7 *Terminskatt.*

1. Det skal betales terminskatt på formue i og inntekt vunnet ved virksomhet i utvinning og rørledningstransport av petroleum etter reglene i nr. 2-6 nedenfor.
2. Terminskatt etter nr. 1 skal skrives ut til det beløp som fastsatt skatt ventes å utgjøre for vedkommende inntektsår. Ved utskrivningen fordeles terminskatten i ti deler, jf. *skattebetalingsloven § 10-22 første ledd*. Den skattepliktige skal ha adgang til å uttale seg før utskrivningen finner sted.
3. Terminskatt kan forhøyes eller nedsettes fram til forfallstid for *sjette* termin med virkning for de *fem* siste terminene. Den skattepliktige skal ha adgang til å uttale seg før forhøyelse eller nedsettelse finner sted.
4. Skattyteren kan ved forfall for andre *termin*, med virkning for de *fem* første terminene, innbetale tillegg til utskrevet terminskatt når denne antas utilstrekkelig til å dekke den skatt som ventes fastsatt. *Tillegget betales med tre like store beløp sammen med andre, tredje og fjerde termin*. Tilsvarende kan skattyteren ved forfall for *sjuende termin*, med virkning for de *fem* siste terminene, innbetale tillegg til utskrevet terminskatt. *Tillegget betales med tre like store beløp sammen med sjuende, åttende og niende termin*.

5. Departementet kan gjøre vedtak om ansvar for og gjennomføring av betaling av skatt etter denne lov, samt gi utfyllende forskrifter om utskrivning av terminskatt, jf. nr. 2 og 3.

6. Når skatten er *fastsatt*, *blir* utskrevet terminskatt å avregne i den fastsatte skatt. I tilfeller som nevnt i nr. 4, avregnes innbetalt terminskatt i fastsatt skatt. Skattebetalingsloven § 7-1 annet og tredje ledd og § 7-2 første ledd gjelder tilsvarende. Departementet kan i forskrift gi regler om gjennomføring og utfylling av denne *bestemmelsen*.

II

Loven trer i kraft straks med virkning for terminskatt for inntektsåret 2025 og senere år.

B.

L o v

om endringer i folketrygdloven

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 23-2 niende ledd første punktum skal lyde:

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift av godtgjørelse for arbeid i *utlandet*, på norsk kontinentalsokkel, i *norsk territorialfarvann eller i sonene opprettet i medhold av økonomiske soneloven*, når arbeidet er utført av en utenlandsk arbeidstaker som ikke er medlem i trygden.

§ 23-2 tolvte ledd fjerde punktum oppheves.

§ 23-2 tolvte ledd nåværende femte og sjette punktum blir fjerde og femte punktum.

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav c skal lyde:

c. personinntekt for personer under 17 år eller over 69 år.

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav d oppheves.

§ 23-3 annet ledd nr. 2 bokstav h og ny bokstav i skal lyde:

h. omstillingsstønad etter folketrygdloven kapittel 17,
i. *introduksjonsstønad etter integreringsloven kapittel 5*.

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 99 650 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 prosent av den del av inntekten som overstiger 99 650 kroner.

II

Loven trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2025.

C.

L o v

om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 5-15 første ledd bokstav l og ny bokstav r skal lyde:

- l. fordel vedleie av Forsvarets tjenesteboliger.
- r. vederlag og betalinger som Politiets sikkerhetstjeneste yter til kilder og kontakter som ledd i sikkerhetstjenestens skjermede etterretningsvirksomhet.

§ 6-13 første ledd tredje punktum skal lyde:

Dersom skattyteren kan oppbevare og tilberede mat i tilknytning til pendlerboligen, gis det ikke fradrag for kost.

§ 18-10 tredje ledd bokstav a nr. 3 bokstav c første punktum skal lyde:

Beregnet grunnlag for avskrivninger etter denne paragraf kan multipliseres med 1,4.

§ 18-10 tredje ledd bokstav a nr. 3 bokstav d skal lyde:

- d. Beregnet grunnlag for avskrivninger etter denne paragraf avskrives med like store årlige beløp over fem år.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 2-30 første ledd bokstav g nr. 5 skal lyde:

5. Regionalt helseforetak og helseforetak. Helseforetak skal likevel svare skatt av inntekt knyttet til sykehusapotekenes publikumsutsalg og salg av non-invasiv prenatal test (NIPT). Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av forrige punktum, herunder nærmere definisjon av publikumsutsalg og salg av NIPT, og om fordeling av inntekter og kostnader mellom skattefrie og skattepliktig del.

§ 6-15 skal lyde:

§ 6-15 Skatt og avgift på fast eiendom, virksomhet eller yrke m.v.

(1) Det gis fradrag for skatt og avgift på fast eiendom eller særskilt virksomhet eller yrke.

(2) Det gis ikke fradrag

- a. ved skattefrie bruk av egen bolig eller fritidsbolig, jf. kapittel 7,
- b. for avgift til statskassen etter Stortingets vedtak om avgift på kraftproduksjon, og
- c. for suppleringskatt ilagt av utenlandsk skattemyndighet etter en kvalifisert skatteinkluderingsregel eller en kvalifisert skattefordelingsregel basert på Inclusive Framework sitt modellregelverk, jf. suppleringskatteloven.

§ 7-3 sjette ledd bokstav d nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder for skattepliktig inntekt ved salg og overføring av strøm.

§ 7-11 skal lyde:

§ 7-11 Inntekter fra energiproduksjon mv.

(1) Ved salg og overføring av strøm fra anlegg for produksjon av fornybar energi tilknyttet egen bolig og fritidsbolig etter § 7-1, regnes 85 prosent av inntekten som overstiger 15 000 kroner, som inntekt. Dette gjelder kun når energiproduksjonen har til hovedformål å forsyne egen bolig og fritidsbolig med energi.

(2) Anlegg for produksjon av fornybar energi omfattes ikke av denne paragraf når produksjonen krever konsesjon eller er omfattet av skatteloven kapittel 18.

(3) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder regler for tidfesting av inntekt.

Nåværende § 7-11 blir ny § 7-12.

§ 16-20 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Første ledd gjelder ikke suppleringskatt ilagt av utenlandsk skattemyndighet etter en kvalifisert skatteinkluderingsregel eller en kvalifisert skattefordelingsregel basert på Inclusive Framework sitt modellregelverk, jf. suppleringskatteloven.

§ 16-30 annet ledd bokstav b nytt tredje punktum skal lyde:

Det gis ikke fradrag for suppleringskatt ilagt av utenlandsk skattemyndighet etter en kvalifisert skatteinkluderingsregel eller en kvalifisert skattefordelingsregel basert på Inclusive Framework sitt modellregelverk, jf. suppleringskatteloven.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 2-35 annet ledd bokstav b skal lyde:

- b. § 10-70 gis tilsvarende anvendelse for personer som tar opphold på Svalbard og anses bosatt der, og ved overføring av eiendel som nevnt i § 10-70 annet ledd til person, selskap eller innretning som er bosatt eller hjemmehørende på Svalbard. Svalbard likestilles med stat innenfor EØS ved anvendelsen av § 10-70 Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne bokstav.

Deloverskriften til skatteloven §§ 10-70 og 10-71 skal lyde:

Skatteplikt for gevinst og fradragsrett for tap ved utflytting mv.

§ 10-70 paragrafoverskriften og første til niende ledd skal lyde:

§ 10-70 Skatteplikt for gevinst på aksjer og andeler mv. ved utflytting og ved overføring

(1) Gevinst på eiendel som nevnt i annet ledd, og som personlig skattyter eier på det tidspunkt skatteplikten til riket opphører etter § 2-1 tredje ledd eller da skattyter skal anses bosatt i en annen stat etter skatteavtale, er skattepliktig som om eiendelen var realisert siste dag før dette tidspunktet, jf. § 14-25. Tilsvarende gjelder ved overføring av eiendel som nevnt i annet ledd til person, selskap eller innretning som ikke har skatteplikt etter §§ 2-1 eller 2-2 eller som skal anses bosatt eller hjemmehørende i en annen stat etter skatteavtale.

(2) Skatteplikt etter denne paragraf omfatter gevinst på:

- a. aksje, andel og egenkapitalbevis i norsk selskap mv. som nevnt i § 2-2 første ledd a-e,
- b. aksjesparekonto som nevnt i § 10-21,
- c. andel i norsk selskap som nevnt i § 2-2 annet ledd,
- d. aksje og andel i tilsvarende utenlandsk selskap mv. som nevnt i bokstav a til c og f,
- e. tegningsrett til aksje, opsjon og annet finansielt instrument hvor det underliggende objektet er eiendel som nevnt i bokstav a til d eller f, og
- f. kapitalforsikring som omfattes av § 10-20 tiende ledd.

(3) Tap er fradragsberettiget ved utflytting og overføring til annen EØS-stat, i samme utstrekning og på samme vilkår som gevinst er skattepliktig etter denne paragraf. Retten til fradrag etter første punktum faller bort hvis skattyter eller mottaker innen utløpet av fristen i syvende ledd flytter til en stat utenfor EØS. Tilsvarende gjelder hvis eiendelen som det knytter seg utflyttingsskatt til, overføres til mottaker bosatt eller hjemmehørende utenfor EØS. Departementet kan gi forskrift om vilkår for rett til tapsfradrag.

(4) Skatteplikt ved utflytting etter første ledd første punktum er begrenset til den delen av skattyters samlede gevinst som, fratrukket fradragsberettigede tap, oversti-

ger 3 millioner kroner. Skatteplikt ved overføring som nevnt i første ledd annet punktum, gjelder for samlet gevinst, fratrukket fradragsberettiget tap, når netto gevinst eller tap overstiger 100 000 kroner i inntektsåret. Skjer utflytting og overføring i samme inntektsår, skal samlet gevinst, fratrukket fradragsberettiget tap, på overførte eiendeler som ikke er skattlagt etter denne paragraf, medregnes ved utflyttingen.

(5) Ved gevinstberegningen fastsettes utgangsverdien til markedsverdien på det tidspunkt realisasjon anses å ha funnet sted. Bestemmelsene i §§ 10-30 til 10-36 og § 10-44 gjelder så langt de passer. Når det ikke foreligger en kjent markedsverdi, fastsettes denne ved skjønn. Departementet kan gi forskrift om verdsettelsen. Gevinst på aksjesparekonto settes til differansen mellom innskudd på kontoen og markedsverdien av kontoen på det tidspunkt realisasjon anses å ha funnet sted. § 10-21 fjerde ledd tredje punktum og femte ledd om skjermingsfradrag og oppjustering gjelder tilsvarende.

(6) Ved beregning av skatt etter denne paragraf skal inngangsverdien for eiendeler som skattyter eide ved innflyttingen, fastsettes til markedsverdien på det tidspunkt skattyteren ble bosatt i riket etter § 2-1 første ledd eller da skattyter skal anses bosatt i riket etter skatteavtale med annen stat. Dersom skattyter tidligere har vært bosatt i riket, skal inngangsverdien etter første punktum reduseres med et beløp tilsvarende gevinst opparbeidet i en tidligere periode som bosatt her, og som ikke er skattlagt her. Tilsvarende gjelder ved tap, slik at beløpet tillegges inngangsverdien etter første punktum. Departementet kan gi forskrift til utfylling av dette ledd.

(7) Skattyter kan gis 12 års utsettelse med innbetaling av fastsatt skatt, regnet fra utløpet av det året utflyttingsskatten skal tidfestes til, jf. første ledd og § 14-25. Det er et vilkår for utsettelse at det blir stilt betryggende sikkerhet for skatteforpliktelsen og eventuelt renter. Ved flytting og overføring til annen EØS-stat kreves sikkerhetsstillelse likevel bare dersom det er en reell risiko for at skatte- og eventuelt rentekravet ikke kan inndrives. Ved utsettelse kan skattyter velge mellom følgende betalingsmåter:

- a. Fastsatt skatt betales med en tolvtedel hvert år. Ved delvis oppgjør av skatteforpliktelsen som følge av opphør av retten til fortsatt utsettelse, jf. åttende ledd, reduseres fremtidige årlige avdrag med en forholdsmessig andel.
- b. Fastsatt skatt betales ved utløpet av utsettelsesperioden. Det skal svares renter fra det tidspunktet utflyttingsskatten skulle vært betalt hvis utsatt forfall ikke hadde vært gitt, til betaling skjer.

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring av dette ledd, og om vilkår for utsettelse, herunder om sikkerhetsstillelse og renter.

(8) Retten til utsettelse med betaling av skatten etter forrige ledd bortfaller ved realisasjon, skattyters død, gaveoverføring til person som ikke er skattemessig bosatt i Norge, og ved opphør av virksomhet i selskap som nevnt i annet ledd bokstav c. Retten til utsettelse bortfaller likevel ikke ved skattyters død dersom personlige arvinger påtar seg pliktene avdøde hadde etter denne paragraf. Ved uttak ut over tilbakebetaling av innskudd på aksjesparekonto som det knytter seg utflyttingsskatt til, bortfaller retten til utsettelse for et forholdsmessig beløp. Departementet kan gi forskrift til utfylling av dette ledd.

(9) Hvis skattyteren igjen blir bosatt i riket etter § 2-1 eller skal anses bosatt i Norge etter skatteavtale innen 12 år etter utgangen av det året utflyttingsskatten skal tidfestes til, bortfaller skattleggingen etter denne paragraf for de eiendelene skattyter eier på tilbakeflyttingstidspunktet. Det samme gjelder påløpte renter. Hvis skattyter igjen blir bosatt i riket senere enn 12 år etter utgangen av det året utflyttingsskatten skal tidfestes til, og da har gjort opp utflyttingsskatten i sin helhet, skal opprinnelig inngangsverdi på eiendeler som er i behold, justeres med den verdiendringen som er utflyttingsbeskattet etter første til åttende ledd. Innskudd på aksjesparekonto skal justeres på tilsvarende måte. Departementet kan gi forskrift til utfylling av dette ledd.

§ 10-70 nytt tiende ledd skal lyde:

(10) For overføringer ved arv som nevnt i åttende ledd annet punktum, gjelder skatteloven § 9-7 tilsvarende.

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 10-70 åttende ledd skal lyde:

(8) Retten til utsettelse med betaling av skatten etter forrige ledd bortfaller ved realisasjon, skattyters død, overføring til person mv. som nevnt i første ledd annet punktum, og ved opphør av virksomhet i selskap som nevnt i annet ledd bokstav c. Retten til utsettelse bortfaller likevel ikke ved skattyters død dersom personlige arvinger påtar seg pliktene avdøde hadde etter denne paragraf. Ved uttak ut over tilbakebetaling av innskudd på aksjesparekonto som det knytter seg utflyttingsskatt til, bortfaller retten til utsettelse for et forholdsmessig beløp. Ved utdeling av utbytte mv. på andre eiendeler som det knytter seg utflyttingsskatt til, bortfaller retten til utsettelse for et beløp tilsvarende utdelingen multiplisert med 0,7. Departementet kan gi forskrift til utfylling av dette ledd, herunder gi regler om at bortfall av rett til utsettelse ved utdelinger på nærmere vilkår kan begrenses, slik at summen av skatt på utdelingen og det beløpet som det ikke lenger gis utsettelse for, ikke overstiger 100 prosent av utdelingen.

§ 10-70 niende ledd femte punktum, nytt sjette og nytt syvende punktum skal lyde:

Har skattyter delvis gjort opp utflyttingsskatten som følge av utdeling som nevnt i åttende ledd fjerde punktum, skal opprinnelig inngangsverdi på eiendeler som er i behold, justeres. Justeringen skal skje med et beløp tilsvarende den andelen av latent gevinst eller tap som er endelig gjort opp som følge av utdelingen. Har skattyter mottatt tilbakebetaling av innbetalt kapital, skal inngangsverdien reduseres, jf. §§ 10-35, 10-42 sjette ledd tredje punktum og 10-44 tredje ledd.

§ 10-70 niende ledd nåværende femte punktum blir nytt åttende punktum.

§ 10-70 nytt ellefte ledd skal lyde:

(11) Skattyter skal uoppfordret og uten unødig opphold gi skattemyndighetene alle opplysninger som har betydning for rettigheter og plikter etter denne paragraf. Det gjelder tilsvarende for arving som har overtatt eiendeler som har vært skattlagt etter denne paragraf. Retten til utsettelse med betaling av utflyttingsskattekravet opphører ved brudd på opplysningsplikten. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av dette ledd, herunder frister for å gi opplysninger.

V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 2-1 åttende ledd første punktum skal lyde:

Utsendt utenriktjenestemann som har stilling ved en norsk utenriksstasjon, anses som bosatt i Norge.

§ 2-1 tiende ledd bokstav e skal lyde:

e. Med riket og Norge menes i dette ledd norsk territorium, norsk kontinentalsokkel som fastsatt i kontinentalsokkeloven og sonene opprettet i medhold av økonomiske soneloven.

§ 2-3 første ledd bokstav h nr. 3 annet punktum skal lyde:

Skatteplikten gjelder heller ikke for person som er skattepliktig etter første ledd bokstav k, l, m eller n eller petroleumsskatteloven § 1 første ledd.

§ 2-3 første ledd bokstav k første punktum skal lyde:

formue knyttet til oginntekt av undersøkelse og utvinning av mineralforekomster, ogdertil knyttet virksomhet og arbeid, på norsk kontinentalsokkel som fastsatt i kontinentalsokkeloven.

§ 2-3 første ledd bokstav l skal lyde:

1. formue knyttet til oginntekt av undersøkelse og utnyttelse av fornybare energiresurser, og dertil

knyttet virksomhet og arbeid, i sonene opprettet i medhold av økonomiske soneloven. Skatteplikten gjelder også omforming og overføring av elektrisk energi utenfor sonene, og virksomhet og arbeid i tilknytning til dette. Forrige punktum gjelder bare i den utstrekning Norges rett til å skattlegge virksomhet og arbeid som nevnt, følger av folkeretten eller av særskilt avtale med fremmed stat. Kongen kan bestemme at skatteplikten etter denne bokstav skal gjelde på norsk kontinentalsokkel som fastsatt i kontinentalsokkeloven,

§ 2-3 første ledd bokstav m skal lyde:

m. *formue knyttet til og inntekt av undersøkelse og utøvelse av karbonhåndtering, og dertil knyttet virksomhet og arbeid, i sonene opprettet i medhold av økonomiske soneloven og på norsk kontinentalsokkel som fastsatt i kontinentalsokkeloven. Skatteplikten gjelder også transport av CO₂ og utnyttelse av undersjøiske reservoarer til lagring av CO₂ utenfor norsk kontinentalsokkel, og virksomhet og arbeid i tilknytning til dette. Forrige punktum gjelder bare i den utstrekning Norges rett til å skattlegge virksomhet og arbeid som nevnt, følger av folkeretten eller av særskilt avtale med fremmed stat.* Departementet kan i forskrift unnta visse typer skipstransport fra skatteplikten etter denne bokstav,

§ 2-3 første ledd ny bokstav n skal lyde:

n. *formue knyttet til og inntekt av undersøkelse og produksjon av akvatiske organismer (akvakultur) i sonene opprettet i medhold av økonomiske soneloven og sedentære arter på norsk kontinentalsokkel som fastsatt i kontinentalsokkeloven, og dertil knyttet virksomhet og arbeid.* Departementet kan i forskrift unnta visse typer skipstransport fra skatteplikten etter denne bokstav.

§ 2-34 annet ledd skal lyde:

(2) Første ledd gjelder ikke for tilfeller hvor Norge i skatteavtale er tillagt eksklusiv rett til å skattlegge formue og inntekt som nevnt i første ledd, eller virksomhet som er skattepliktig etter § 2-3 første ledd bokstav k, l, m eller n eller petroleumsskatteloven.

§ 2-36 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder utsendt utenriktjenestemann som har stilling ved en norsk utenriksstasjon, og arbeidstaker som tjenestegjør i Atlanterhavspaktens organisasjon med fast tjenestested i utlandet, jf. § 2-1 åttende ledd.

§ 2-36 femte ledd skal lyde:

(5) *Fritatt for skatt til kommune og fylkeskommune er eierinntekt til personlig skattyter. Som eierinntekt anses ut-*

bytte og annen inntekt som skal oppreguleres etter § 5-22 annet ledd tredje punktum, § 10-11 første ledd annet punktum, § 10-21 fjerde ledd tredje punktum, § 10-21 åttende ledd tredje punktum, § 10-31 første ledd fjerde punktum, § 10-31 annet ledd annet punktum, § 10-42 tredje ledd bokstav b og § 10-44 første ledd tredje punktum.

§ 2-36 nåværende femte og sjette ledd blir sjette og syvende ledd.

§ 2-36 nåværende syvende ledd blir nytt åttende ledd og skal lyde:

(8) *Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i tredje, sjette og syvende ledd.*

§ 6-13 første ledd annet og tredje punktum skal lyde:

Fradrag for kost og losji gis for en periode på inntil 24 måneder. Departementet kan gi nærmere regler om tidsbegrensningen i forskrift, herunder unntak for pendlere som bor på brakke.

§ 6-13 første ledd nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 8 250 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 8 250 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt bare for en del av året.

§ 6-32 første ledd bokstav a annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for minstefradrag i arbeidsavklaringspenger, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger samt minstefradrag i overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-5, omstillingsstønad etter folketrygdloven kapittel 17, kvalifiseringsstønad etter sosialtjenesteloven og introduksjonsstønad etter integreringsloven kapittel 5.

§ 6-32 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for skattyter som har hatt midlertidig opphold i riket bare en del av året uten å være bosatt her, jf. § 2-3 første ledd bokstav d og annet ledd og for utenlandsk arbeidstaker som er skattepliktig etter § 2-3 første ledd bokstav h, k, l, m eller n, bare en del av året.

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag er begrenset til den del av beløpet som overstiger 15 250 kroner, og gis ikke for beløp som overstiger 100 880 kroner i året.

§ 6-49 første punktum skal lyde:

Det gis særskilt fradrag i barnepensjon fra folketrygden og i barnepensjon fra andre ordninger med inntil 31 350 kroner i året.

§ 6-70 første ledd annet punktum skal lyde:

Har personen utelukkende skatteplikt etter § 2-3 første ledd bokstav h, k, l, m eller n, skal han ha standardfradrag uansett hvor lenge denne skatteplikten består.

§ 6-72 første ledd første punktum skal lyde:

Skattyter som har inntekt fra arbeid, gis fradrag for tilskudd til utenlandsk pensjonsordning vedkommende er medlem av ved etablering av skatteplikt til Norge.

§ 6-72 annet ledd første punktum skal lyde:

Skattyter som har inntekt fra virksomhet, gis fradrag for tilskudd til utenlandsk pensjonsordning vedkommende er medlem av ved etablering av skatteplikt til Norge.

§ 6-72 tredje ledd skal lyde:

(3) For personlig skattyter med begrenset skatteplikt etter § 2-3 gis det bare fradrag etter denne paragraf hvis hele eller tilnærmet hele skattyters inntekt fra arbeid eller virksomhet i inntektsåret skattlegges i Norge.

§ 6-72 nåværende tredje og fjerde ledd blir fjerde og nytt femte ledd.

§ 7-2 annet ledd første punktum skal lyde:

For fritidseiendom som har vært delvis utleid eller utleid i deler av året, regnes 85 prosent av utleieinntekten som overstiger 15 000 kroner, som inntekt.

§ 8-1 femte ledd første punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive alminnelige inntekt fra jord- og hagebruk, herunder biinntekt fra slik virksomhet, gis produsenten et jordbruksfradrag på inntil 95 800 kroner per driftsenhet per år.

§ 8-1 femte ledd tredje punktum skal lyde:

For inntekt over 95 800 kroner gis i tillegg et fradrag på 38 prosent av inntekten opp til samlet fradrag på 200 850 kroner.

§ 8-1 sjette ledd første og annet punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive næringsinntekt fra reindrift gis produsenten et inntektsfradrag på inntil 95 800 kroner per år. For inntekt over 95 800 kroner gis i tillegg et fradrag på 38 prosent av den overskytende inntekten opp til et samlet fradrag på 200 850 kroner.

§ 8-1 åttende ledd skal lyde:

(8) Fradrag etter § 8-1 femte, sjette eller syvende ledd kan til sammen ikke overskride 200 850 kroner.

§ 10-80 første ledd bokstav c, d og ny bokstav e skal lyde:

- c. som er skattepliktig etter petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2,
- d. som er skattepliktig etter skatteloven § 2-3 første ledd bokstav b, når betalingen tilordnes virksomhet som er skattepliktig til Norge, eller
- e. som er skattepliktig etter § 2-3 første ledd bokstav k, l, m eller n, når betalingen tilordnes virksomhet som er skattepliktig til Norge.

§ 10-80 annet ledd bokstav c skal lyde:

- c. renter som skattlegges etter § 2-3 første ledd bokstav b, k, l, m eller n eller petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2,

§ 10-81 første ledd bokstav c, d og ny bokstav e skal lyde:

- c. som er skattepliktig etter petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2,
- d. som er skattepliktig etter § 2-3 første ledd bokstav b, når betalingen tilordnes virksomhet som er skattepliktig til Norge, eller
- e. som er skattepliktig etter § 2-3 første ledd bokstav k, l, m eller n, når betalingen tilordnes virksomhet som er skattepliktig til Norge.

§ 10-81 annet ledd bokstav c skal lyde:

- c. vederlag som skattlegges etter § 2-3 første ledd bokstav a, b, k, l, m eller n eller petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2,

§ 14-3 fjerde ledd bokstav c skal lyde:

- c. Bokstav a og b gjelder tilsvarende for arbeidsinntekt som omfattes av § 2-3 første ledd bokstav d, h, k, l, m eller n og annet ledd, og for arbeidsinntekt som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsförekomster mv. så langt bestemmelsene passer.

§ 15-4 fjerde ledd skal lyde:

(4) Personfradrag gis bare når skattyteren enten

- a. er bosatt i riket,
- b. har begrenset skatteplikt for arbeid utført i riket etter § 2-3 første ledd bokstav d og annet ledd, eller
- c. er skattepliktig for arbeidsinntekt etter § 2-3 første ledd bokstav h, k, l, m eller n.

§ 15-4 femte ledd annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for person som har begrenset skatteplikt for arbeid utført i riket etter § 2-3 første ledd d og annet ledd ved opphold i riket en del av året, og for

utenlandsk arbeidstaker som er skattepliktig etter § 2-3 første ledd bokstav h, k, l, m eller n, bare en del av året.

§ 15-4 sjette ledd annet punktum oppheves.

§ 18-2 tredje ledd skal lyde:

(3) Naturressursskatt til kommunen beregnes etter en sats på 1,13 øre pr. kilowatttime. Naturressursskatt til fylkeskommunen beregnes etter en sats på 0,21 øre pr. kilowatttime.

§ 18-3 annet ledd bokstav a nr. 4 skal lyde:

4. Kraft som leveres til en strømlleverandør i henhold til langsiktig fastprisavtale, og som leveres videre i henhold til standard fastprisavtaler i sluttbrukermarkedet, verdsettes til kontraktsprisen. Den nærmere avgrensningen og retningslinjene for unntaket fastsettes av departementet i forskrift. Bestemmelsene i dette nummer gjelder ikke konsesjonskraft eller kraft som forbrukes i produksjonsvirksomhet.

VI

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 10-70 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Ved utlodning av eiendel fra dødsbo til mottaker som nevnt i foregående punktum skal skjæringstidspunktet være dagen før utlodningen.

§ 10-70 tiende ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder for overføringer ved arv som nevnt i første ledd annet punktum.

VII

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2024.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning for utflyttinger og overføringer som skjer 20. mars 2024 eller senere.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning for utflyttinger og overføringer som skjer 7. oktober 2024 eller senere.

Endringene under V trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2025.

Endringene under VI trer i kraft straks med virkning for utlodninger som skjer 1. januar 2025 eller senere.

D.

L o v

om endringer i skattebetalingsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 8-2 tredje ledd skal lyde:

(3) Innbetalt skatt på netto eierinntekter fra personlige skattytere for et inntektsår fordeles i sin helhet til staten på grunnlag av fastsatt skatt. Med eierinntekt menes utbytte og annen inntekt som oppjusteres på tilsvarende måte etter skatteloven.

§ 8-2 nåværende tredje og fjerde ledd blir fjerde og nytt femte ledd.

II

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 10-22 første ledd første punktum skal lyde:

Terminskatt forfaller til betaling 1. august, 1. september, 1. oktober, 1. november og 1. desember i inntektsåret og 1. februar, 1. mars, 1. april, 2. mai og 1. juni i skattefastsettingsåret.

III

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2025.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning for terminskatt for inntektsåret 2025 og senere år.

E.

L o v

om endringer i merverdiavgiftsloven

I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5-1 annet ledd skal lyde:

(2) Lovens §§ 5-2 til 5-12 gjelder i den utstrekning det følger av Stortingets vedtak om merverdiavgift at det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats.

Ny § 5-12 skal lyde:

§ 5-12 Vann fra vannverk og avløpstjenester

(1) Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning og uttak av vann fra vannverk og avløpstjenester.

(2) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av første ledd, herunder om hva som anses som vann fra vannverk og avløpstjenester.

II

Loven trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

F.

L o v

om endringer i skatteforvaltningsloven

I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 12-6 første ledd nytt siste punktum skal lyde:

Når det ikke er fastsatt skatt etter skatteloven § 10-70 første ledd, er fristen for å ta opp saken til endring 15 år etter utgangen av skattleggingsperioden.

II

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 7-10 første ledd bokstav h og ny bokstav i skal lyde:

- h. oppstartsselskaper om tildelte og innløste opsjoner til ansatte etter ordningen i skatteloven § 5-14 fjerde ledd
- i. kraftleverandør om private strømkunders inntekt ved salg og overføring av strøm fra anlegg for produksjon av fornybar energi i bolig og fritidseiendom.

III

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2025.

G.

L o v

om endringer i folkeregisterloven

I

I lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering gjøres følgende endringer:

§ 2-2 tredje ledd første punktum skal lyde:

Fødselsnummeret skal endres når fødselsdato eller kjønn endres, eller dersom det er besluttet i medhold av reglene i *politiloven*.

§ 9-3 skal lyde:

§ 9-3 Endring etter beslutning om fingerte personopplysninger

Når det er gitt tillatelse etter *politiloven* til bruk av fingerte personopplysninger, skal registermyndigheten registrere de aktuelle opplysningene i samsvar med avgjørelsen.

II

Loven trer i kraft straks.

H.

L o v

om endring i vareførselsloven

I

I lov 11. mars 2022 nr. 9 om inn- og utførsel av varer gjøres følgende endringer:

Ny § 13-13 skal lyde:

§ 13-13 *Handelstiltak i krigstid eller ved annen internasjonal krisesituasjon*

Kongen i statsråd kan gi forskrift om handelstiltak overfor ett eller flere land dersom vilkårene i sikkerhetsunntaksbestemmelsen i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994 (GATT 1994) artikkel XXI er oppfylt.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2025.

I.

L o v

om endringer i suppleringskatteloven

I

I lov 12. januar 2024 nr. 1 om suppleringskatt på underbeskattet inntekt i konsern gjøres følgende endringer:

§ 1-3 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Som unntatte enheter regnes også følgende enheter, med mindre den rapporterende konsernenheten velger å behandle dem som ordinære konsernenheter:

- a. Enheter hvor minst 95 prosent av verdien eies direkte eller gjennom en kjede av unntatte enheter, av én eller flere unntatte enheter som nevnt i første ledd og som ikke er en pensjonsforvaltningsenhet, forutsatt at enhetens aktivitet utelukkende eller nesten utelukkende er å eie eiendeler for, eller investere for, enheter som nevnt i første ledd, eller kun er å utføre aktivitet med tilknytning til eierens aktivitet, eller en kombinasjon av disse.

- b. Enheter hvor minst 85 prosent av verdien eies direkte eller *gjennom en kjede av unntatte enheter*, av én eller flere *unntatte* enheter som nevnt i første ledd og som ikke er en pensjonsforvaltningsenhet, forutsatt at tilnærmet hele enhetens inntekt består av fritatt utbytte eller fritatt egenkapitalgevinst eller -tap som er unntatt ved beregningen av justert resultat, jf. § 3-2 første ledd bokstav b og c.

(3) *Investeringsfond og investeringsenhet som investerer i fast eiendom, er omfattet av andre ledd selv om de ikke er øverste morselskap i konsernet.*

§ 1-3 nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 3-1 første ledd første punktum skal lyde:

En konsernenhets justerte resultat er regnskapsmessig resultat justert i samsvar med §§ 3-2 til 3-5.

§ 3-2 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Dette gjelder også når slikt skattefradrag strømmer til konsernenheten gjennom en skattetransparent enhet.

§ 3-2 fjerde ledd nåværende annet til fjerde punktum blir tredje til nytt femte punktum.

§ 4-3 tredje ledd skal lyde:

(3) For eiendeler som er overført mellom konsernenheter mellom 30. november 2021 og *overgangsåret*, skal grunnlaget for beregning av utsatt skattefordel og utsatt skatteforpliktelse knyttet til disse eiendelene, med unntak av varelager, settes til den overdragende *konsernenhetens* bokførte verdi.

§ 7-3 syvende ledd første punktum skal lyde:

Dersom en konsernenhet som er omfattet av et valg etter første ledd, forlater konsernet, eller det vesentlige av dens eiendeler overføres *ut av konsernet eller ut av jurisdiksjonen*, skal utestående balanse på tilbakeføringskontoene i regnskapsår da kontoene ble etablert, behandles som en reduksjon av justert omfattet skatt for hvert av regnskapsårene i samsvar med § 5-4 første ledd.

§ 7-5 første ledd skal lyde:

(1) Rapporterende konsernenhet kan velge å behandle en konsernenhet som er en investeringsenhet eller en forsikringsinvesteringsenhet, som en skattetransparent enhet dersom eieren *er skattepliktig i sin jurisdiksjon etter et regelverk som knytter beregningen av skattepliktig inntekt til årlige endringer i virkelig verdi av eierinteressen*, og skattesatsen ved skattleggingen av verdiendringene er minst 15 prosent.

Ny deloverskrift til §§ 2-1 til 2-5 skal lyde:

Skatteinkluderingsregelen

Overskriften til § 2-4 skal lyde:

Fordeling av suppleringskatt etter skatteinkluderingsregelen

§ 2-6 oppheves.

Ny deloverskrift til nye §§ 2-10 til 2-14 skal lyde:

Skattefordelingsregelen

Ny § 2-10 skal lyde:

§ 2-10 *Skatteplikt etter skattefordelingsregelen*

(1) *Skattefordelingsregelen får anvendelse så langt det skal beregnes suppleringskatt for en underbeskattet konsernenhet og suppleringskatten ikke er omfattet av en kvalifisert regel om skatteinkludering.*

(2) *Etter skattefordelingsregelen er konsernenheter som er lokalisert i Norge, skattepliktige for en andel av konsernets skattefordelingsbeløp beregnet etter § 2-11. Fordelingen av denne andelen mellom konsernenhetene som er lokalisert i Norge, er regulert i § 2-13.*

(3) *Skatteplikten gjelder ikke for investeringsenheter.*

Ny § 2-11 skal lyde:

§ 2-11 *Skattefordelingsbeløpet*

(1) *Konsernets skattefordelingsbeløp utgjør*

- a. *summen av suppleringskatt for alle underbeskattede konsernenheter i konsernet for regnskapsåret, beregnet i samsvar med regler tilsvarende § 5-1, fradrag*

- b. *summen av suppleringskatt ilagt etter en kvalifisert regel om skatteinkludering.*

(2) *For fradraget etter første ledd bokstav b gjelder:*

- a. *Suppleringskatt beregnet for en underbeskattet konsernenhet, og som ellers ville inngått i beløpet etter første ledd bokstav a, skal reduseres til null dersom hele det øverste morselskapets eierinteresse i den underbeskattede konsernenheten direkte eller indirekte innehas av ett eller flere mellomliggende morselskap som må anvende en kvalifisert regel om skatteinkludering i den jurisdiksjonen de er lokalisert i, på suppleringskatten beregnet for den underbeskattede konsernenheten for regnskapsåret.*
- b. *Der bokstav b ikke får anvendelse, skal suppleringskatt som er beregnet for en underbeskattet konsernenhet, og som ellers ville inngått i beløpet etter første ledd, reduseres med et morselskaps andel av suppleringskatten som er beregnet for den underbeskattede konsernenheten og som ilegges etter en kvalifisert regel om skatteinkludering.*

II

I lov 12. januar 2024 nr. 1 om suppleringskatt på underbeskattet inntekt i konsern gjøres følgende endringer:

Ny § 2-12 skal lyde:

§ 2-12 Skattefordeling mellom Norge og andre jurisdiksjoner

(1) Til Norge fordeles en prosentandel av konsernets skattefordelingsbeløp.

(2) Prosentandelen fastsettes for hvert regnskapsår for hvert konsern, og fastsettes til 50 prosent av forholdet mellom antall ansatte i Norge og antall ansatte i alle jurisdiksjoner med en kvalifisert regel om skattefordeling og 50 prosent av forholdet mellom den samlede verdien av fysiske eiendeler i Norge og den samlede verdien av fysiske eiendeler i alle jurisdiksjoner med en kvalifisert regel om skattefordeling.

(3) For beregningen etter andre ledd gjelder:

- a. Antallet ansatte i Norge utgjør det samlede antallet ansatte i alle konsernenhetene som er lokalisert i Norge.
- b. Det samlede antallet ansatte i alle jurisdiksjoner med en kvalifisert regel om skattefordeling utgjør det samlede antall ansatte i alle konsernenheter som er lokalisert i en jurisdiksjon med en kvalifisert regel om skattefordeling.
- c. Den samlede verdien av fysiske eiendeler i Norge utgjør summen av netto bokført verdi av de fysiske eiendelene i alle konsernenhetene som er lokalisert i Norge.
- d. Den samlede verdien av fysiske eiendeler i alle jurisdiksjoner utgjør summen av netto bokført verdi av de fysiske eiendelene i alle konsernenhetene som er lokalisert i en jurisdiksjon med en kvalifisert regel om skattefordeling.
- e. Ansatte og fysiske eiendeler i investeringsenheter regnes ikke med.
- f. Ansatte og fysiske eiendeler i enheter med deltakerfastsetting som ikke tilordnes faste driftssteder, skal tilordnes den konsernenheten som er lokalisert i den jurisdiksjonen som enheten med deltakerfastsetting ble opprettet i. Ansatte og fysiske eiendeler i enheter med deltakerfastsetting som hverken tilordnes faste driftssteder eller tilordnes etter denne bestemmelsen, skal ikke tas med ved beregningen av beløpet etter andre ledd.

(4) En jurisdiksjons prosentandel av konsernets skattefordelingsbeløp skal uansett settes til null for et regnskapsår dersom andelen av skattefordelingsbeløpet fordelt til jurisdiksjonen etter en skattefordelingsregel for et tidligere regnskapsår ikke har medført at konsernenhetene lokalisert i jurisdiksjonen har blitt ilagt en skatt som tilsvarer hele det fordelte beløpet. Antall ansatte og fysiske eiendeler til en konsernenhet lokalisert i en jurisdiksjon der prosentandelen er null for et regnskapsår, skal holdes utenfor beregningen av fordelingen det aktuelle regnskapsåret.

(5) Fjerde ledd gjelder ikke dersom alle jurisdiksjoner med en kvalifisert regel om skattefordeling har prosentandel som er null i regnskapsåret.

Ny § 2-13 skal lyde:

§ 2-13 Skattefordeling mellom konsernenheter i Norge

(1) Konsernenheter som er lokalisert i Norge, skal beregne og fastsette sin andel av skatteplikten for beløpet som er fordelt til Norge etter § 2-12. Beregningen skal gjøres basert på konsernenhetenes antall ansatte og fysiske eiendeler i Norge, på tilsvarende måte som etter § 2-12 andre ledd.

(2) I stedet for fordeling av skatteplikt etter første ledd, kan én konsernenhet for et regnskapsår påta seg skatteplikten for beløpet som er fordelt til Norge etter § 2-12. Valget gjøres ved at konsernenheten fastsetter hele beløpet i sin skattemelding for suppleringskatt.

(3) Dersom beløpet som er fastsatt etter første eller andre ledd, eller skatteforvaltningsloven kapittel 12, ikke er betalt innen fristene etter skattebetalingsloven kapittel 10, kan skattemyndighetene kreve det ubetalte beløpet betalt av én eller flere av de andre konsernenhetene som er lokalisert i Norge. Skattebetalingsloven §§ 10-52 og 16-1 gjelder tilsvarende for slike krav.

Ny § 2-14 skal lyde:

§ 2-14 Unntak for konsern i startfasen av internasjonal aktivitet

(1) Konsernets skattefordelingsbeløp, jf. § 2-11 første ledd, skal reduseres til null i startfasen av et konserns internasjonale aktivitet.

(2) Et konsern anses å være i startfasen av sin internasjonale aktivitet for et regnskapsår dersom:

- a. konsernet har konsernenheter i inntil seks jurisdiksjoner inkludert referansejurisdiksjonen, og
- b. summen av netto bokført verdi av fysiske eiendeler i alle konsernenheter lokalisert i alle jurisdiksjoner med unntak av referansejurisdiksjonen, ikke overstiger 50 millioner euro.

(3) Jurisdiksjoner i andre ledd bokstav a omfatter også jurisdiksjoner der kun minoritetside konsernenheter er lokalisert, men ikke jurisdiksjoner der kun følgende enheter er lokalisert:

- a. statsløse konsernenheter
- b. investeringsenheter som ikke er unntatte enheter
- c. felleskontrollert virksomhet eller dens underenheter

(4) Fysiske eiendeler i andre ledd bokstav b omfatter fysiske eiendeler som tilhører statsløse konsernenheter og minoritetside konsernenheter. Fysiske eiendeler i andre ledd bokstav b omfatter ikke:

- a. fysiske eiendeler som tilhører investeringsenheter som ikke er unntatte enheter
- b. felleskontrollert virksomhet eller dens underenheter.

(5) Denne paragrafen gjelder ikke for regnskapsår som starter senere enn fem år etter den første dagen i det første regnskapsåret som konsernet opprinnelig faller innenfor anvendelsesområdet til suppleringskattereglene. For konsern som er innenfor anvendelsesområdet til suppleringskattereglene når disse trer i kraft, skal femårsperioden anses å begynne når skattefordelingsregelen trer i kraft.

Ny deloverskrift til ny § 2-20 skal lyde:
Nasjonal suppleringskatt

Ny § 2-20 skal lyde:

§ 2-20 *Nasjonal suppleringskatt*

(1) Konsernenheter som er lokalisert i Norge, skal svare nasjonal suppleringskatt dersom konsernets effektive skattesats i Norge beregnet etter § 5-2 er lavere enn 15 prosent. Plikten til å svare nasjonal suppleringskatt gjelder også felleskontrollert virksomhet og dens underenheter lokalisert i Norge.

(2) Nasjonal suppleringskatt beregnes på samme måte som suppleringskatt etter reglene i og gitt i medhold av denne loven, med mindre annet er presisert. Der suppleringskatteloven eller forskrift til suppleringskatteloven gir konsernet en valgadgang, skal samme valg benyttes ved beregningen av suppleringskatt og nasjonal suppleringskatt. Ved beregningen etter § 5-1 andre ledd skal beregnet nasjonal suppleringskatt ikke fradras. Bestemmelsen i § 2-14 gjelder ikke ved beregningen av nasjonal suppleringskatt.

(3) Ved beregningen av nasjonal suppleringskatt skal følgende omfattede skatter ikke medregnes ved beregningen av konsernenhetens effektive skattesats:

- a. skatt betalt av konsernenhetens eiende konsernenhet etter regler om beskatning av inntekt i kontrollerte utenlandske selskaper, for inntekt opptjent av konsernenheten,
- b. skatt betalt av en hovedenhet for inntekt opptjent av konsernenheten, dersom denne er et fast driftssted,
- c. skatt betalt av konsernenhetens eiende konsernenhet, dersom konsernenheten er en hybrid enhet lokalisert i Norge,
- d. skatt betalt av konsernenhetens eiende konsernenhet, unntatt kildeskatte ilagt i Norge, på utdelinger fra konsernenheten.

(4) Den enkelte konsernenheten, samt felleskontrollert virksomhet og dens underenheter, skal svare sin andel av den nasjonale suppleringskatten for regnskapsåret beregnet etter § 5-1 tredje ledd.

§ 6-3 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Øverste morselskaps andel av suppleringskatten for medlemmer av felleskontrollert konsern skal reduseres med hvert morselskaps andel av suppleringskatten

fra medlemmene som er skattepliktige etter en kvalifisert regel om skatteinkludering etter andre ledd. Eventuelt restbeløp skal legges til konsernets skattefordelingsbeløp etter § 2-11 første ledd.

III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2024, for regnskapsår som begynner etter 31. desember 2023.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2025, for regnskapsår som begynner etter 31. desember 2024.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

Votering:

Lovenes overskrift og lovene i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtakene vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 4, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i forsikrings- og finansmarkedslovgivingen (samleproposisjon) (Innst. 75 L (2024–2025), jf. Prop. 10 L (2024–2025))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

L o v

om endringer i forsikrings- og finansmarkedslovgivingen (samleproposisjon)

I

I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§§ 4-17 og 4-18 og nye §§ 4-19 og 4-20 skal lyde:

§ 4-17 *Innhenting av opplysninger til bruk for arbeidet med avtalefestet pensjon*

Arbeids- og velferdsetaten skal utlevere den samlede pensjonsbeholdningen beregnet etter folketrygdloven § 20-4 og andre opplysninger som er nødvendige for pensjonsinnretningens premieberegning, beregning av fremtidig pensjon, vilkårsprøving og beregning av avtalefestet pensjon for arbeidstakere født i 1963 eller senere. Taushetsplikten etter arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 7

er ikke til hinder for utveksling av opplysninger mellom Arbeids- og velferdsetaten og kommunale pensjonsinnretninger i den utstrekning det er nødvendig for å fremme oppgaver etter denne bestemmelsen.

Pensjonsinnretningen har rett til å innhente opplysninger fra det felles organet etter AFP-tilskottsloven § 18, som gjør det mulig å vurdere om vilkårene for avtalefestet pensjon for arbeidstakere født i 1963 eller senere, er oppfylt.

Pensjonsinnretningen har rett til å innhente opplysninger fra nåværende eller tidligere arbeidsgivere om arbeidstakerens eller pensjonistens arbeids- og inntektsforhold som er nødvendige for å forvalte og beregne avtalefestet pensjon for arbeidstakere født i 1963 eller senere. Den som pålegges å gi opplysninger, plikter å gjøre dette uten godtgjørelse og uten hinder av taushetsplikt.

§ 4-18 Innhenting av opplysninger til bruk for beregning av forventede fremtidige pensjonsytelser fra pensjonsordningen

Arbeids- og velferdsetaten skal utlevere den samlede pensjonsbeholdningen beregnet etter folketrygdloven § 20-4 og andre opplysninger som er nødvendige for pensjonsinnretningens beregning av forventede fremtidige pensjonsytelser fra pensjonsordningen for sine medlemmer. Taushetsplikten etter arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 7 er ikke til hinder for utveksling av opplysninger mellom Arbeids- og velferdsetaten og kommunale pensjonsinnretninger i den utstrekning det er nødvendig for å fremme oppgaver etter denne bestemmelsen.

§ 4-19 Opplysninger i skattemeldingen for arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn

Arbeidsgivere med kommunal pensjonsordning skal gi opplysning om identifikator på pensjonsinnretningen i skattemeldingen etter skatteforvaltningsloven § 8-6.

§ 4-20 Adgang til å treffe automatiserte avgjørelser

Pensjonsinnretningen kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling av personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om bruk av automatiserte avgjørelser.

Nåværende §§ 4-17 og 4-18 blir nye §§ 4-21 og 4-22.

§ 7-7 første ledd første punktum skal lyde:

Premien skal *beregnes og betales forskuddsvis, med mindre det er avtalt terminvis innbetaling i løpet av forsikringstiden.*

§ 7-7 annet ledd oppheves.

II

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 2-8 fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

(4) *Med hjemstat menes der verdipapirforetaket har sitt forretningskontor.*

(5) *Med vertsstat menes en annen EØS-stat enn hjemstaten, der et verdipapirforetak har en filial, yter investeringstjenester eller driver investeringsvirksomhet eller der et regulert marked gir fjernmedlemmer eller -deltakere tilgang til handel.*

Nåværende fjerde ledd blir nytt sjette ledd.

§ 9-6 tredje ledd skal lyde:

(3) Tillatelse kan bare gis etter samråd med myndighetene i annen EØS-stat dersom søkeren er:

1. datterforetak av et verdipapirforetak, en markedsoperatør eller en kredittinstitusjon med tillatelse i en annen EØS-stat,
2. datterforetak av et hovedforetak for et annet verdipapirforetak eller en kredittinstitusjon med tillatelse i en annen EØS-stat, eller
3. kontrollert av de samme fysiske eller juridiske personer som kontrollerer et verdipapirforetak eller en kredittinstitusjon med tillatelse i en annen EØS-stat.

§ 9-7 tredje ledd skal lyde:

(3) *Når tillatelsen bortfaller eller blir kalt tilbake, skal den konsesjonspliktige virksomheten avvikles. Finanstilsynet fører tilsyn under avviklingsperioden og kan gi pålegg om gjennomføringen av avviklingen.*

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

Ny § 9-7 a skal lyde:

§ 9-7 a Oppnevning av administrator

(1) *Dersom verdipapirforetaket ikke overholder pålegg gitt etter § 9-7 tredje ledd annet punktum, og det anses nødvendig for å ivareta investorenes interesser, kan Finanstilsynet oppnevne en eller flere administratorer til å sikre en forsvarlig avvikling av den konsesjonspliktige virksomheten. Det samme gjelder dersom Finanstilsynet har grunn til å anta at foretaket ikke vil overholde et pålegg gitt etter § 9-7 tredje ledd annet punktum, og risikoen for at kundene vil lide vesentlige tap er betydelig større om oppnevningen må vente. Oppdraget skal gjelde til den*

konsesjonspliktige virksomheten er avviklet, eller til Finanstilsynet bringer det til opphør. Administratoren skal ha de nødvendige kvalifikasjonene for å utføre oppdraget og skal ikke ha interessekonflikter.

(2) Administratorens oppgaver og myndighet fastsettes av Finanstilsynet i det enkelte tilfellet og kan omfatte daglig leders og styrets oppgaver. Det kan fastsettes at vedtak i bestemte saker ikke kan treffes uten samtykke fra administratoren eller godkjenning fra Finanstilsynet.

(3) Hvis administratoren helt eller delvis skal overta styrets oppgaver og myndighet, skal Finanstilsynet gi melding til Foretaksregisteret om at det er oppnevnt en administrator, og hvem dette er. Meldingen skal også angi hvilke av styrets oppgaver og hvilken myndighet administratoren har overtatt. Meldingen skal kunngjøres av Foretaksregisteret.

(4) Administratoren skal regelmessig gi Finanstilsynet rapport om utførelsen av sitt oppdrag. Administratoren er ikke ansvarlig for skade voldt under utførelsen av oppdraget, med mindre skaden skyldes eget forsett eller grov uaktsomhet.

(5) Kostnadene til administratoren skal dekkes av verdipapirforetaket.

(6) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 9-27 fjerde ledd skal lyde:

(4) Kravene i §§ 10-9 til 10-18, § 10-19, § 10-20 første ledd og § 10-21 gjelder ikke for transaksjoner som inngår mellom deltakerne av den multilaterale handelsfasiliteten, eller mellom fasiliteten og dens deltakere, etter fasilitetens regler og under anvendelse av fasilitetens systemer. Kravene i §§ 10-9 til 10-21 gjelder likevel overfor deltakernes kunder når de på vegne av kundene utfører ordre via den multilaterale handelsfasiliteten.

§ 9-33 fjerde ledd skal lyde:

(4) Kredittinstitusjoner som ønsker å yte tjenester som nevnt i første ledd gjennom tilknyttet agent etablert i annen EØS-stat, skal gi Finanstilsynet melding om dette. Meldingen skal inneholde opplysninger som nevnt i annet ledd. Tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 10-19 sjette ledd skal lyde:

(6) Før utførelse av en kundeordre skal verdipapirforetaket opplyse om foretakets retningslinjer for ordreførelse og innhente kundens samtykke til disse. Verdipapirforetaket skal på en lettfattelig, tilstrekkelig detaljert og tydelig måte gi kunden informasjon om hvordan ordre blir utført av foretaket.

§ 11-18 første ledd nr. 3 skal lyde:

3. transparente og ikke-diskresjonære handelsregler og prosedyrer som sørger for rettferdig og ordnet han-

del, herunder etablering av objektive kriterier for effektiv gjennomføring av ordrer,

§ 11-21 annet ledd skal lyde:

(2) Et regulert marked skal ha systemer som gjør det mulig å bremse ordrestømmen dersom det er risiko for at kapasiteten i systemet overstiges, herunder systemer som begrenser andelen ikke-utførte ordrer i forhold til transaksjonene som kan gjennomføres i systemet av et medlem.

III

I lov 19. februar 2010 nr. 5 om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor gjøres følgende endring:

§ 18 nytt femte ledd skal lyde:

Det felles organet plikter å gi opplysninger som gjør det mulig å vurdere om vilkårene for avtalefestet pensjon for medlemmer i kommunal pensjonsordning født i 1963 eller senere, er oppfylt.

IV

I lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond gjøres følgende endringer:

§ 11-5 tredje ledd skal lyde:

(3) Når tillatelsen bortfaller eller blir kalt tilbake, skal den konsesjonspliktige virksomheten avvikles. Finanstilsynet fører tilsyn under avviklingsperioden og kan gi pålegg om gjennomføringen av avviklingen. Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter om avviklingen.

Ny § 11-5 a skal lyde:

§ 11-5 a Oppnevning av administrator

(1) Dersom forvaltningsselskapet ikke overholder pålegg gitt etter § 11-5 tredje ledd annet punktum, og det anses nødvendig for å ivareta investorenes interesser, kan Finanstilsynet oppnevne en eller flere administratorer til å sikre en forsvarlig avvikling av den konsesjonspliktige virksomheten. Det samme gjelder dersom Finanstilsynet har grunn til å anta at foretaket ikke vil overholde et pålegg gitt etter § 11-5 tredje ledd annet punktum, og risikoen for at kundene vil lide vesentlige tap er betydelig større om oppnevningen må vente. Oppdraget skal gjelde til den konsesjonspliktige virksomheten er avviklet, eller til Finanstilsynet bringer det til opphør. Administratoren skal ha de nødvendige kvalifikasjonene for å utføre oppdraget og skal ikke ha interessekonflikter.

(2) Administratorens oppgaver og myndighet fastsettes av Finanstilsynet i det enkelte tilfellet og kan omfatte daglig leders og styrets oppgaver. Det kan fastsettes at vedtak i bestemte saker ikke kan treffes uten samtykke fra administratoren eller godkjenning fra Finanstilsynet.

(3) Hvis administratoren helt eller delvis skal overta styrets oppgaver og myndighet, skal Finanstilsynet gi melding til Foretaksregisteret om at det er oppnevnt en administrator, og hvem dette er. Meldingen skal også angi hvilke av styrets oppgaver og hvilken myndighet administratoren har overtatt. Meldingen skal kunngjøres av Foretaksregisteret.

(4) Administratoren skal regelmessig gi Finanstilsynet rapport om utførelsen av sitt oppdrag. Administratoren er ikke ansvarlig for skade voldt under utførelsen av oppdraget, med mindre skaden skyldes eget forsett eller grov uaktsomhet.

(5) Kostnadene til administratoren skal dekkes av forvaltningsselskapet.

(6) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

V

I lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond gjøres følgende endringer:

§ 9-4 tredje ledd skal lyde:

(3) Når tillatelsen bortfaller eller blir kalt tilbake, skal den konsesjonspliktige virksomheten avvikles. Finanstilsynet fører tilsyn under avviklingsperioden og kan gi pålegg om gjennomføringen av avviklingen. Overføring av forvaltningen til en ny forvalter etter varsel om tilbakekall eller tilbakekall av tillatelsen til å drive forvaltning krever samtykke fra Finanstilsynet. Finanstilsynet kan stille vilkår om gjennomføringstidspunkt og hvordan overføringen skal offentliggjøres. Forvalteren kan iverksette overføringen med mindre Finanstilsynet innen én måned etter å ha mottatt informasjon har motsatt seg overføringen eller fastsatt vilkår for overføringen. Finanstilsynet kan forlenge fristen med inntil én måned dersom særlige omstendigheter ved saken gjør det nødvendig. Finanstilsynet skal underrette forvalteren om fristforlengelsen. Kostnadene til overføringen skal dekkes av forvalteren. Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

Ny § 9-4 a skal lyde:

§ 9-4 a Oppnevning av administrator

(1) Dersom forvalteren ikke overholder pålegg gitt etter § 9-4 tredje ledd annet punktum, og det anses nødvendig for å ivareta investorenes interesser, kan Finanstilsynet oppnevne en eller flere administratorer til å sikre en forsvarlig avvikling av den konsesjonspliktige virksomheten. Det samme gjelder dersom Finanstilsynet har grunn til å anta at foretaket vil bryte et pålegg gitt etter § 9-4 tredje ledd annet punktum, og risikoen for at kundene vil lide vesentlige tap er betydelig større om oppnevningen må vente. Oppdraget skal gjelde til den konsesjonspliktige virksomheten er avviklet, eller til Finanstilsynet bringer det til opphør. Administratoren skal ha de nødvendige

kvalifikasjonene for å utføre oppdraget og skal ikke ha interessekonflikter.

(2) Administratorens oppgaver og myndighet fastsettes av Finanstilsynet i det enkelte tilfellet og kan omfatte daglig leders og styrets oppgaver. Det kan fastsettes at vedtak i bestemte saker ikke kan treffes uten samtykke fra administratoren eller godkjenning fra Finanstilsynet.

(3) Hvis administratoren helt eller delvis skal overta styrets oppgaver og myndighet, skal Finanstilsynet gi melding til Foretaksregisteret om at det er oppnevnt en administrator, og hvem dette er. Meldingen skal også angi hvilke av styrets oppgaver og hvilken myndighet administratoren har overtatt. Meldingen skal kunngjøres av Foretaksregisteret.

(4) Administratoren skal regelmessig gi Finanstilsynet rapport om utførelsen av sitt oppdrag. Administratoren er ikke ansvarlig for skade voldt under utførelsen av oppdraget, med mindre skaden skyldes eget forsett eller grov uaktsomhet.

(5) Kostnadene til administratoren skal dekkes av forvalteren.

(6) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

VI

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endring:

§ 3-6 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Taushetsplikten etter § 3-1 er ikke til hinder for at pensjonsinnretning gis tilgang til nødvendige lønnsopplysninger som er gitt etter § 7-2 og pensjongivende inntekt, til bruk i arbeidet med avtalefestet pensjon i kommunal sektor for arbeidstakere født i 1963 eller senere.

VII

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at forskjellige bestemmelser skal tre i kraft til forskjellig tid.
2. Departementet kan gi overgangsregler.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 5, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i folke-registerloven (bostedsregistrering av NATO-personell og husstandsmedlemmer) (Innst. 76 L (2024–2025), jf. Prop. 12 L (2024–2025))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

I o v

om endringer i folkeregisterloven (bostedsregistrering av NATO-personell og husstandsmedlemmer)

I

I lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering skal § 4-1 andre ledd lyde:

Departementet kan gi forskrift om at personer som oppholder seg lovlig i en norsk kommune på grunnlag av unntak fra kravet om oppholdstillatelse fastsatt i medhold av utlendingsloven § 5 tredje ledd, ikke skal regnes som bosatt i Norge.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2025.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 6, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Endringer i sanksjonsloven (taushetsplikt) (Innst. 58 L (2024–2025), jf. Prop. 3 L (2024–2025))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

I o v

om endringer i sanksjonsloven (taushetsplikt)

I

I lov 16. april 2021 nr. 18 om gjennomføring av internasjonale sanksjoner gjøres følgende endringer:

§ 8 skal lyde:

§ 8 Taushetsplikt

Enhver som utfører arbeid eller oppdrag knyttet til forvaltningen av denne loven, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det vedkommende i sitt arbeid eller oppdrag har fått vite om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold. Taushetsbelagte opplysninger kan heller ikke utnyttes for private formål. Taushetsplikten gjelder også etter at arbeidet eller oppdraget er avsluttet.

Forvaltningsloven §§ 13 a til 13 e gjelder i saker etter denne loven.

Dersom noen som utfører arbeid eller oppdrag etter denne loven, mottar opplysninger som er underlagt en strengere lovbestemt taushetsplikt enn det som følger av første og andre ledd, gjelder den strengere taushetsplikten også for mottakeren.

Kongen kan gi forskrift om adgangen til å dele opplysninger med andre land, Den europeiske union og FNs sikkerhetsråd og deres organer når det er nødvendig for effektiv gjennomføring av sanksjoner etter denne loven.

Nåværende §§ 8 og 9 blir § 9 og ny § 10.

II

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 85 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.18.25)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble vedtatt med 84 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.18.44)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 7, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025, kapitler under Justis- og bered-

skapsdepartementet mv. (rammeområde 5) (Innst. 6 S
(2024–2025), jf. Prop. 1 S (2024–2025))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Rammeområde 5

(Justis)

I

På statsbudsjettet for 2025 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 410 post 1 og kap. 411 post 1	140 344 000	
400		Justis- og beredskapsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	472 783 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	14 000 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting, kan overføres	22 999 000	
	70	Overføringer til private	10 292 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	22 508 000	
	73	Tilskudd til Norges forskningsråd, kan overføres	81 717 000	
410		Domstolene		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 61 post 1 og kap. 411 post 1	3 325 986 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	109 438 000	
	22	Vernesaker/sideutgifter, jordskiftedomstoler, kan overføres	2 502 000	
411		Domstoladministrasjonen		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 61 post 1 og kap. 410 post 1	91 842 000	
414		Forliksråd og andre domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	372 032 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	47 321 000	
430		Kriminalomsorgen		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 431 post 1	5 966 864 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under kap. 430 post 1	125 215 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	111 952 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv, kan overføres	166 000 000	
	70	Tilskudd	44 768 000	
431		Kriminalomsorgsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 430 post 1	176 520 000	
432		Kriminalomsorgens høyskole og utdanningssenter		
	1	Driftsutgifter	252 138 000	
433		Konfliktrådet		
	1	Driftsutgifter	180 479 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	60 Tilskudd til kommuner.....	20 145 000	
	70 Tilskudd.....	23 562 000	
440	Politiet		
	1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 441 post 1 og kap. 443 post 1	24 035 298 000	
	22 Søk etter antatt omkomne, kan overføres.....	7 584 000	
	23 Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	29 119 000	
	25 Variable utgifter ved ankomst, mottak og retur i politiets utlendingsforvaltning	192 563 000	
	45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	34 085 000	
	46 Investeringer i Schengen IT-systemer, kan overføres.....	350 002 000	
	48 Tildeling fra EUs grense- og visumfinansieringsordninger, kan overføres.....	147 310 000	
	70 Tilskudd.....	54 861 000	
	73 Internasjonale forpliktelser, mv., kan overføres	703 644 000	
441	Politidirektoratet		
	1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 440 post 1	383 084 000	
442	Politi høgskolen		
	1 Driftsutgifter	713 726 000	
443	Påtalemyndigheten i politiet		
	1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 440 post 1	1 644 655 000	
444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST)		
	1 Driftsutgifter	1 759 279 000	
	45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	53 526 000	
445	Den høyere påtalemyndighet		
	1 Driftsutgifter	393 959 000	
446	Den militære påtalemyndighet		
	1 Driftsutgifter	235 000	
448	Grensekommissæren		
	1 Driftsutgifter	6 571 000	
451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap		
	1 Driftsutgifter	1 565 567 000	
	21 Spesielle driftsutgifter.....	27 469 000	
	22 Spesielle driftsutgifter – Nødnett, kan overføres	622 744 000	
	23 Variable utgifter EUs ordning for sivil beredskap	51 900 000	
	45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	141 619 000	
	70 Overføringer til private	8 037 000	
452	Sentral krisehåndtering		
	1 Driftsutgifter	30 140 000	
453	Sivil klareringsmyndighet		
	1 Driftsutgifter	68 569 000	
454	Redningshelikoptertjenesten		
	1 Driftsutgifter	1 216 626 000	
	45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	964 234 000	
455	Redningstjenesten		
	1 Driftsutgifter	191 704 000	
	21 Spesielle driftsutgifter.....	32 962 000	
	45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	10 874 000	
	71 Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten.....	86 435 000	
	72 Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	141 119 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Tilskudd til Redningsselskapet.....	145 422 000	
457		Nasjonal sikkerhetsmyndighet		
	1	Driftsutgifter.....	529 787 000	
45		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 210 000	
460		Spesialenheten for politisaker		
	1	Driftsutgifter	72 738 000	
461		Advokattilsynet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	51 500 000	
21		Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	14 000 000	
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	1 651 572 000	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	10 886 000	
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker		
	1	Driftsutgifter	30 743 000	
470		Fri rettshjelp		
	1	Driftsutgifter	893 543 000	
72		Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak.....	80 852 000	
471		Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning		
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	136 572 000	
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	103 800 000	
	73	Stortingets rettfærdsvederlagsordning	36 330 000	
473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Driftsutgifter	164 424 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	113 567 000	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	616 000 000	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	145 483 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	9 263 000	
Totale utgifter				52 270 599 000
Inntekter				
3400		Justis- og beredskapsdepartementet		
	1	Diverse inntekter.....	6 582 000	
3410		Domstolene		
	1	Rettsgebyr	217 170 000	
	2	Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene.....	22 903 000	
	3	Diverse refusjoner	1 907 000	
	4	Vernesaker jordskiftedomstolene.....	2 502 000	
3411		Domstoladministrasjonen		
	3	Diverse refusjoner	325 000	
3430		Kriminalomsorgen		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	123 305 000	
	3	Andre inntekter	27 177 000	
	4	Tilskudd.....	26 326 000	
3432		Kriminalomsorgens høyskole og utdanningssenter		
	3	Andre inntekter	1 271 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3433		Konfliktrådet		
	2	Refusjoner.....	6 000	
3440		Politiet		
	1	Gebyr – pass og ID-kort	918 262 000	
	2	Refusjoner mv.	311 623 000	
	3	Salgsinntekter	54 637 000	
	4	Gebyr – vaktelskap og etterkontroll av deaktiverte skytevåpen	4 828 000	
	5	Gebyr – våpenforvaltningen.....	45 902 000	
	6	Gebyr – utlendingssaker.....	321 613 000	
	7	Gebyr – sivile gjøremål.....	559 196 000	
	8	Refusjoner fra EUs grense- og visumfinansieringsordninger	207 500 000	
3442		Politihøgskolen		
	2	Diverse inntekter.....	24 068 000	
	3	Eksterne forskningsmidler	13 587 000	
3444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)		
	2	Refusjoner.....	16 768 000	
3451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Gebyr	130 220 000	
	2	Refusjoner driftsutgifter Nødnett.....	38 790 000	
	3	Diverse inntekter.....	40 560 000	
	4	Refusjoner større utstyrsanskaffelser og vedlikehold Nødnett	85 511 000	
	5	Abonnementsinntekter og refusjoner Nødnett	557 263 000	
	6	Refusjoner.....	18 046 000	
	7	Refusjoner fra EU i forbindelse med variable utgifter knyttet til EUs ordning for sivil beredskap.....	51 900 000	
3453		Sivil klareringsmyndighet		
	1	Diverse inntekter.....	800 000	
3454		Redningshelikoptertjenesten		
	1	Refusjoner.....	32 476 000	
3457		Nasjonal sikkerhetsmyndighet		
	1	Inntekter	37 495 000	
3461		Advokatilsynet		
	1	Bidrag fra advokater og forvalterordning	51 500 000	
	2	Diverse inntekter.....	14 000 000	
3470		Fri rettshjelp		
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	4 954 000	
	2	Fri rettshjelp, ODA-godkjente utgifter	5 883 000	
3473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Diverse inntekter.....	5 000	
	2	Vergemåls-/representantordning, ODA-godkjente utgifter	6 747 000	
Totale inntekter				3 983 608 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 1	kap. 3061 post 3
kap. 400 post 1	kap. 3400 post 1
kap. 410 post 1	kap. 3410 postene 2 og 3
kap. 410 post 22	kap. 3410 post 4
kap. 411 post 1	kap. 3411 post 3
kap. 430 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 2
kap. 431 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4
kap. 432 post 1	kap. 3430 post 4 og kap. 3432 post 3
kap. 433 post 1	kap. 3433 post 2
kap. 440 post 1	kap. 3440 postene 2, 3 og 4
kap. 441 post 1	kap. 3440 post 2
kap. 442 post 1	kap. 3442 postene 2 og 3
kap. 443 post 1	kap. 3440 post 2
kap. 444 post 1	kap. 3444 post 2
kap. 451 post 1	kap. 3451 postene 2, 3 og 6
kap. 451 post 22	kap. 3451 post 5
kap. 451 post 23	kap. 3451 post 7
kap. 451 post 45	kap. 3451 post 4
kap. 453 post 1	kap. 3453 post 1
kap. 454 post 1	kap. 3454 post 1
kap. 455 post 1	kap. 3455 post 1
kap. 457 post 1	kap. 3457 post 1
kap. 461 post 1	kap. 3461 post 1
kap. 461 post 21	kap. 3461 post 2
kap. 473 post 1	kap. 3473 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

- Overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 1 Driftsutgifter med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 kan overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, dersom det oppstår en situasjon med ekstraordinær skogbrannfare og/eller mange skogbranner, og det i den forbindelse er nødvendig med innsats for slokking og beredskap ut over det som må beregnes i et normalår. Bevilgningen på posten kan også overskrides ved ekstraordinære hendelser som har medført eller kan medføre tap av liv eller skade på helse, kritiske samfunnsfunksjoner eller kritisk infrastruktur, når øvrige nasjonale helikopterressurser ikke er tilstrekkelig. Fullmakten gjelder uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke. Overskridelser på posten kan ikke overstige 40 mill. kroner.

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
440	Politiet	
	1 Driftsutgifter	250,0 mill. kroner
444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	
	1 Driftsutgifter	25,0 mill. kroner
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	25,0 mill. kroner

V

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger på kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet, post 73 Tilskudd til Norges forskningsråd, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 217,8 mill. kroner.

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 under kap. 430 Kriminalomsorgen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å anskaffe brukerutstyr til investeringsprosjektet utvidelse av Romerike fengsel, Ullersmo avdeling. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen for brukerutstyr på 102,4 mill. kroner (2025-kroner). Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 under kap. 440 Politiet, post 46 Investeringer i Schengen IT-systemer og kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 46 Investeringer i Schengen IT-systemer, kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret, i investeringsprosjekter for implementering av Schengen IT-systemer, som Norge har forpliktet seg til gjennom Schengen-avtalen og Dublinavtalen. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 2 187 mill. kroner. Kostnadsrammen er oppgitt i 2023-kroner. Justis- og

beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VIII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å gjennomføre anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. under kap. 454 Redningshelikoptertjenesten, post 1 Driftsutgifter og post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 17 439 mill. kroner (2025-kroner). Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å pris- og valutajustere kostnadsrammen i senere år.

IX

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å bygge en ny redningshelikopterbase ved ny lufthavn i Bodø under kap. 454 Redningshelikoptertjenesten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 609 mill. kroner (2025-kroner). Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at ny kostnadsramme for prosjektet Rehabilitering av Bergen tinghus er 1 271,5 mill. kroner, i prisnivå per 1. juli 2025.

XI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 under kap. 410 Domstolene, post 1 Driftsutgifter kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å anskaffe brukerutstyr til prosjektet Rehabilitering av Bergen tinghus innenfor en kostnadsramme på 201,8 mill. kroner (2025-kroner). Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen. Justis- og beredskapsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

XII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Domstoladministrasjonen i 2025 kan postere sideutgifter som forskutteres i henhold til rettsgebyrloven, mot mellomværendet med statskassen.

XIII

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 500 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

XIV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

XV

Nettobudsjetteringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2025 kan:

1. trekke politiets direkte utgifter til oppbevaring, tilsyn og salg av beslag fra salgsinntekten, før det overskytende inntektsføres under kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.
2. trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

3. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning, post 1 Driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
4. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

XVI

Stortingets rettferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettferdsvederlag får i 2025 fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, men slik at grensen er 500 000 kroner for HIV-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

Presidenten: Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble vedtatt med 55 mot 44 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.19.18)

Votering i sak nr. 8, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rettsgebyrloven (nedjustering av gebyr) (Innst. 86 L (2024–2025), jf. Prop. 13 L (2024–2025))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i rettsgebyrloven (nedjustering av gebyr)

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endring:

§ 14 første ledd første punktum skal lyde:

For begjæring om utlegg betales 0,69 ganger rettsgebyret.

II

Loven gjelder fra 1. januar 2025.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 9, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (justering av terskelverdi og varighet) (Innst. 78 L (2024–2025), jf. Prop. 9 L (2024–2025))

Presidenten: Under debatten er det satt frem seks forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Marius Arion Nilsen på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 2–6, fra Sofie Marhaug på vegne av Rødt

Forslag nr. 6 er under debatten endret og lyder nå:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med ekstraordinære tiltak som kan innføres i NO2 (for eksempel bruk av flaskehalsinntekter) for å kompensere for ekstraordinært høye strømpriser i dette prisområdet.»

Det voteres over forslag nr. 4, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et prissystem for strøm brukt i Norge, med en kostnadsbasert makspris for vanlig forbruk og en høyere pris for private husholdningers luksusforbruk.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Rødt ble med 95 mot 4 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 13.20.33)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 2, 3 og 5, fra Rødt.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for å frikoble norske strømpriser fra de europeiske gassprisene.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for statlig styring av innenlands kraftomsetning, der staten forestår innenlands strømsalg og strømsalgsselskapene avvikles.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta politisk kontroll over kraftflyten i utenlandskablene, med strengere krav til miljø og forsyningssikkerhet som forutsetning for eksport, og reforhandle aktuelle avtaler for å oppnå dette om nødvendig.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Rødt ble med 86 mot 13 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 13.21.00)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«I midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter gjøres følgende endringer:

§ 5a andre ledd skal lyde:

Nettselskapene skal beregne stønadssatser fortløpende og automatisk. Stønadssatsene beregnes time for time basert på følgende formel: $1,0 \times (\text{elspotpris i prisområdet hvor kunden er tilknyttet} - \text{terskelverdi})$. Beregningen skal ta hensyn til merverdiavgift.

§ 5a fjerde ledd skal lyde:

Stønad gis bare for timer elspotprisen overstiger 50 øre per kWt eksklusive merverdiavgift i prisområdet hvor kunden er tilknyttet (terskelverdi).»

Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 83 mot 17 stemmer ikke vedtatt.

(Voteringsutskrift kl. 13.21.19)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 6, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med ekstraordinære tiltak som kan innføres i NO2 (for eksempel bruk av flaskehalsinntekter) for å kompensere for ekstraordinært høye strømpriser i dette prisområdet.»

Samtlige partier har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble enstemmig vedtatt.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømudgifter (justering av terskelverdi og varighet)

I

I midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømudgifter gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Loven gjelder energibruk fra og med desember 2021 til og med desember 2025.

§ 5a fjerde ledd nytt tredje punktum skal lyde:

For forbruk fra og med januar 2025 er terskelverdien 75 øre per kWh eksklusive merverdiavgift.

§ 12 annet ledd skal lyde:

Loven oppheves 1. juli 2026.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2025.

Presidenten: Samtlige partier har nå varslet støtte til tilrådingen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 10, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endring i svalbardmiljøloven (retting av inkurie) (Innst. 77 L (2024–2025), jf. Prop. 7 L (2024–2025))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endring i svalbardmiljøloven (retting av inkurie)

I

I lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard gjøres følgende endring:

§ 30 fjerde ledd oppheves. Nåværende femte og sjette ledd blir fjerde og femte ledd.

II

Loven gjelder fra 1. januar 2025.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 11, debattert 13. desember 2024

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2025 m.m.) (Innst. 89 L (2024–2025), jf. Prop. 5 L (2024–2025))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2025 m.m.)

I

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse skal disse endringene gjerast:

§ 15 andre ledd andre punktum skal lyde:

Departementet kan fastsette vilkårene for at et midlertidig høyere pensjonsgrunnlag og et tidligere høyere pensjonsgrunnlag skal få virkning for pensjonsberegningen.

§ 29 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Pensjonen reduseres ikke for arbeidsavklaringspenger, *overgangsstønad* eller omstillingsstønad fra folketrygden.

§ 29 første ledd femte punktum blir oppheva.

II

I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. skal disse endringane gjerast:

§ 8 nr. 2 andre ledd andre punktum skal lyde:

Departementet kan fastsette vilkårene for at et midlertidig høyere pensjonsgrunnlag og et tidligere høyere pensjonsgrunnlag skal få virkning for pensjonsberegningen.

§ 12 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Pensjonen reduseres ikke for arbeidsavklaringspenger, *overgangsstønad* eller omstillingsstønad fra folketrygden.

§ 12 første ledd femte punktum blir oppheva.

III

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser skal disse endringane gjerast:

§ 18 nr. 3 skal lyde:

3. *Barnepensjon fra personskadetrygd* (jfr. § 4 annet ledd) samordnes ved at regelen i nr. 1 anvendes tilsvarende.

§ 22 nr. 1 skal lyde:

1. *Barnepensjon fra personskadetrygd* skal settes ned med barnepensjon fra folketrygden. Blir barnet tilstått uføretrygd fra folketrygden, skal barnepensjonen fra *personskadetrygd* settes ned med det beløp barnepensjonen fra folketrygden har eller ville ha utgjort om uføretrygd ikke var tilstått.

§ 23 nr. 1 bokstav c blir oppheva.

§ 24 a overskrifta skal lyde:

Samordning av alderspensjon fra tjenstepensjonsordning med alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20 for medlemmer født i 1954 eller senere som ikke er omfattet av påslagspensjon mv. fra tjenstepensjonsordningen

§ 24 c overskrifta skal lyde:

Samordning av oppsatt alderspensjon fra tjenstepensjonsordning med alderspensjon fra folketrygden for medlemmer født i 1963 eller senere som er omfattet av påslagspensjon mv. fra tjenstepensjonsordningen

IV

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere skal disse endringane gjerast:

§ 15 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Pensjonen reduseres ikke for arbeidsavklaringspenger, *overgangsstønad* eller omstillingsstønad fra folketrygden.

§ 15 første ledd femte punktum blir oppheva.

V

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd skal disse endringane gjerast:

Den innleiande innhaldslista «Hvordan folketrygdloven er oppbygd» og dei kapittelvisse innhaldslistene blir oppheva.

§ 3-3 sjette ledd skal lyde:

For en pensjonist som *forsørger ektefelle over 60 år* og fyller vilkårene for rett til ektefelletillegg i § 3-24 første og fjerde ledd *slik bestemmelsene lød før 1. januar 2025*, *utgjør* særtillegget to ganger ordinær sats.

Overskrifta «V. Forsørgingstillegg» i kapittel 3 blir oppheva.

§§ 3-24 til 3-26 blir oppheva.

§ 4-5 første ledd skal lyde:

For å ha rett til dagpenger må medlemmet være reell arbeidssøker. Som reell arbeidssøker regnes den som er arbeidsfør, *er registrert som arbeidssøker hos Arbeids- og velferdsetaten* og er villig til

- a. å ta ethvert arbeid som er lønnet etter tariff eller sedvane,
- b. å ta arbeid hvor som helst i Norge,
- c. å ta arbeid uavhengig av om det er på heltid eller deltid, og
- d. å delta på arbeidsmarkedstiltak.

§ 4-9 første ledd skal lyde:

Etter at dagpengene er innvilget, beregnes det en *egenandel* som tilsvarer tre ganger medlemmets dagsats medregnet eventuelt barnetillegg, jf. § 4-12. *Egenandelen* går til fradrag i medlemmets første dagpengeutbetalinger.

§ 4-10 skal lyde:

§ 4-10 *Sanksjonsperiode ved selvforskyldt arbeidsløshet*
Det ytes dagpenger først etter en *sanksjonsperiode* når medlemmet

- a. har sagt opp sin stilling uten rimelig grunn,
- b. har sluttet uten rimelig grunn,

- c. er avskjediget eller oppsagt på grunn av forhold som kan bebreides vedkommende, eller
- d. handler som beskrevet i § 4-20 første ledd bokstav a til c.

Sanksjonsperioden løper fra det tidspunkt det er søkt om stønad, og fastsettes til

- a. atten uker første gang forhold som nevnt i første ledd inntreffer,
- b. seks måneder dersom forhold som nevnt i første ledd eller § 4-20 har inntruffet to eller flere ganger innenfor de siste tolv månedene.

For at det skal kunne *fastsettes sanksjonsperiode* etter andre ledd bokstav b, må det som følge av de tidligere forholdene ha *blitt fattet* vedtak om *sanksjonsperiode* etter bestemmelsene i denne paragraf eller vedtak om tidsbegrenset bortfall av dagpenger etter bestemmelsene i § 4-20.

Sanksjonsperioden kan bare fastsettes på grunnlag av forhold som ikke ligger lenger tilbake i tid enn seks måneder. Seksmånedersfristen regnes fra det tidspunkt medlemmet ikke lenger har krav på lønn.

Medlemmet må stå tilmeldt Arbeids- og velferdsetaten og fylle vilkårene for rett til dagpenger i *sanksjonsperioden*.

Det skal ikke fastsettes *sanksjonsperiode* for medlem som har sagt opp sin stilling for å flytte med ektefelle eller samboer til nytt arbeidssted et annet sted i landet dersom vedkommende kan regnes som reell arbeidssøker etter § 4-5 andre ledd.

§ 4-15 tredje ledd skal lyde:

Uker da medlemmet har fått fastsatt *sanksjonsperiode* etter § 4-10, eller tidsbegrenset bortfall av dagpenger etter § 4-20, likestilles med uker med stønad i forhold til bestemmelsene i denne paragraf. Dersom forholdet inntreffer så sent i en stønadsperiode at *sanksjonsperioden* eller det tidsbegrensede bortfallet av dagpenger ikke kan avvikles innen utløpet av stønadsperioden, overføres de gjenværende ukene til en eventuell ny stønadsperiode dersom denne påbegynnes innen 52 uker.

§ 4-16 første ledd første punktum skal lyde:

En løpende stønadsperiode som er avbrutt i inntil 52 uker, gjenopptas uten ny prøving av kravet til minsteinntekt etter § 4-4, uten ny *egenandel* etter § 4-9, og uten at dagpengegrunnlaget etter § 4-11 fastsettes på nytt.

§ 4-20 femte ledd skal lyde:

For at det skal kunne fastsettes tidsbegrenset bortfall av dagpenger etter tredje ledd bokstav b eller etter fjerde ledd bokstav b eller c, må det som følge av de tidligere forholdene ha *blitt fattet* vedtak om tidsbegrenset bortfall av dagpenger etter denne paragraf eller vedtak om *sanksjonsperiode* etter § 4-10.

§ 4-21 nytt andre ledd skal lyde:

Det kan fattes vedtak om stans når medlemmet ikke lenger fyller vilkårene for retten til dagpenger etter dette kapitlet og retten dermed faller bort. Departementet kan gi forskrift om stans av dagpenger, blant annet om fra hvilket tidspunkt dagpengene kan stanses etter at retten til ytelsen er bortfalt.

§ 4-23 skal lyde:

§ 4-23 *Bortfall på grunn av alder*

Retten til dagpenger faller bort *ved utgangen av den måneden* medlemmet fyller 67 år.

§ 4-26 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. pensjon fra en offentlig tjenstepensjonsordning som ikke er utformet etter prinsippene om nøytralt og fleksibelt uttak, som tidligpensjon fra stillinger med lavere aldersgrense enn den alminnelige, og alderspensjon eller tidsbegrenset avtalefestet pensjon mellom fylte 65 og 67 år,

§ 8-49 første ledd første punktum skal lyde:

Til et medlem som mottar dagpenger under *arbeidsløshet*, ytes det sykepenger etter bestemmelsene i kapitlet her fra og med den dag medlemmet blir arbeidsufør.

§ 11-4 første ledd skal lyde:

Det er et vilkår for rett til arbeidsavklaringspenger at medlemmet har fylt 18 år. Retten til arbeidsavklaringspenger opphører ved utgangen av den måneden medlemmet fyller 67 år.

§ 11-13 første ledd skal lyde:

Det kan gis arbeidsavklaringspenger i inntil seks måneder til et medlem som ikke har opparbeidet seg ny rett til sykepenger etter kapittel 8. Medlemmet skal oppfylle vilkårene i § 11-5, men det stilles likevel ikke krav til varigheten av den nedsatte arbeidsevnen. Vilkårene i § 11-6 gjelder ikke. Ett av følgende vilkår skal i tillegg være oppfylt:

- a. Medlemmet har tidligere mottatt arbeidsavklaringspenger og har blitt arbeidsufør som følge av en annen sykdom innen seks måneder etter at arbeidsavklaringspengene opphørte.
- b. Medlemmet har tidligere mottatt arbeidsavklaringspenger og har blitt arbeidsufør som følge av samme sykdom innen ett år etter at arbeidsavklaringspengene opphørte.
- c. Medlemmet har tidligere mottatt sykepenger etter kapittel 8 i til sammen 248, 250 eller 260 sykepengedager i løpet av de tre siste årene, se § 8-12, og har igjen blitt arbeidsufør på grunn av sykdom eller skade mens han eller hun er i arbeid.

- d. Medlemmet har tidligere mottatt sykepenger etter kapittel 8 i til sammen 248, 250 eller 260 sykepengedager i løpet av de tre siste årene, se § 8-12, og *er fortsatt arbeidsufør* på grunn av sykdom eller skade.
- e. Medlemmet har mottatt arbeidsavklaringspenger og deretter foreldrepenger og *har blitt arbeidsufør* på grunn av sykdom eller skade, se § 8-2 andre ledd, *innen seks måneder etter at foreldrepengene opphørte*.

§ 11-16 blir oppheva.

§ 11-18 første ledd skal lyde:

Det kan gis arbeidsavklaringspenger i inntil åtte måneder når medlemmet skal vurderes for *uføretrygd*.

§ 12-15 tredje ledd første punktum skal lyde:

Når et barn blir forsørget av flere som mottar *uføretrygd*, ytes tillegget til den som har rett til høyest tillegg.

§ 13-2 andre ledd niende, tiende og nytt ellefte strekpunkt skal lyde:

- barnepensjon står i § 18-10
- alderspensjon står i § 19-20
- ny alderspensjon står i § 20-10 fjerde ledd og 20-7 a niende ledd.

§ 13-11 første ledd første punktum skal lyde:

Medlemmer som deltar i arbeidsrettede tiltak, kurs eller lignende i regi av Arbeids- og velferdsetaten, i kvalifiseringsprogram i kommunal regi, eller i program i henhold til *integreringsloven*, er yrkesskadedekket.

§ 19-3 tredje ledd andre punktum blir oppheva.

§ 19-8 sjettede ledd bokstav b skal lyde:

- b. Personer som *forsørger ektefelle over 60 år og fyller vilkårene i § 3-24 første og fjerde ledd slik bestemmelsene lød før 1. januar 2025*.

§ 19-9 a overskrifta skal lyde:

Overgang fra uføretrygd til alderspensjon for personer født i perioden 1944 til 1962

§ 19-9 a første ledd skal lyde:

Personer som er født i *perioden 1944 til 1962*, og som mottok uføretrygd ved fylte 67 år, får et tillegg til alderspensjonen. Tillegget til *personer som er født i perioden 1944 til 1953*, skal skjerme vedkommende for 0,25 prosentpoeng av virkningen av levealdersjusteringen etter § 19-6. *Prosentsetningen i tillegg for årskullene 1954 til 1962 settes lik setningen til 1953-kullet*.

§ 20-4 tredje ledd skal lyde:

Pensjonsopptjeningen for et kalenderår oppreguleres med lønnsvekst og tilføres pensjonsbeholdningen ved utløpet av året fastsettingen av formues- og *inntektskatt* for det aktuelle året er ferdig.

§ 22-16 andre ledd bokstav a blir oppheva.

Noverande § 22-16 andre ledd bokstav b til e blir bokstav a til d.

VI

I lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkeds-tjenester skal disse endringane gjerast:

§ 13 nytt fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om ytelser til deltakere i forsøk med arbeidsmarkeditiltak.

§ 22 første ledd skal lyde:

Ved krav om tilbakebetaling av feilutbetalte ytelser gjelder folketrygdloven §§ 22-15 og 22-17 a tilsvarende.

VII

I lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap skal disse endringane gjerast:

§ 2 første ledd skal lyde:

Loven gjennomføres av Kongen, departementet, Utlendingsnemnda, Utlendingsdirektoratet, politiet, *Syselmesteren på Svalbard* og norske utenriksstasjoner.

§ 7 tredje ledd første punktum skal lyde:

Opphold med tillatelser som ville vært gitt med minst ett års varighet, men som ble gitt med kortere varighet, jf. utlendingsloven § 60 første ledd tredje punktum, skal medregnes ved beregning av oppholdstid, jf. § 7 første ledd bokstav e, §§ 10, 11, 12, 15, 16, 16 a, 17 og 18 i *loven her*.

§ 29 b første ledd bokstav j skal lyde:

j. *Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse*.

VIII

I lov 12. februar 2010 nr. 4 om pensjonsordning for oppdragstaker i statlig beredskapshjem eller spesialisert fosterhjem skal disse endringane gjerast:

Tittelen på lova skal lyde:

Lov om pensjonsordning for oppdragstaker i beredskapshjem eller spesialisert fosterhjem

§ 1 første ledd skal lyde:

Loven gjelder for oppdragstaker i beredskapshjem eller spesialisert fosterhjem som har inngått oppdrags-

kontrakt med staten eller Oslo kommune som oppdragsgiver.

IX

I lov 19. februar 2010 nr. 5 om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor skal § 7 første ledd fjerde punktum lyde:

For arbeidstakere født i 1963 eller senere fastsetter Arbeids- og velferdsdirektoratet forholdstall ut fra prinsippene som følger av folketryktdloven § 19-7.

Noverande § 7 første ledd fjerde punktum blir nytt femte punktum.

X

I lov 25. juni 2010 nr. 28 om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse skal disse endringane gjerast:

§ 3 første ledd bokstav b fjerde punktum blir oppheva. Noverande § 3 første ledd bokstav b femte punktum blir fjerde punktum.

§ 4 første ledd femte punktum skal lyde:

Ved første reguleringsstidspunkt etter pensjonsuttak i månedene juni til april reguleres pensjonen, unntatt AFP-tillegg, med en faktor som består av lønnsvekst og av gjennomsnittlig lønns- og prisvekst, vektet ut fra når i denne perioden pensjonen ble tatt ut.

§ 7 første ledd tredje punktum skal lyde:

Andre ledd i paragrafen her gjelder også arbeidstakere født i 1963 eller senere som har vært omfattet av andre avtaler enn den statlige som gir rett til offentlig avtalefestet pensjon.

§ 8 første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Vedkommende har vært arbeidstaker i minst 7 av de siste 9 årene hos en arbeidsgiver med tariffavtale hvor staten er part eller tilsvarende avtale om avtalefestet pensjon.

§ 9 første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Vedkommende har de siste tre årene før uttakstidspunktet sammenhengende vært ansatt og reell arbeidstaker hos en arbeidsgiver med tariffavtale hvor staten er part eller med tilsvarende avtale om avtalefestet pensjon.

§ 13 tredje ledd skal lyde:

Statens pensjonskasse kan uten hinder av taushetsplikt innhente nødvendige lønnsopplysninger som er gitt etter skatteforvaltningsloven § 7-2, og opplysninger om pensjongivende inntekt fra skattemyndighetene til bruk i arbeidet med avtalefestet pensjon etter denne loven.

Noverande tredje til femte ledd blir fjerde til nytt sjette ledd.

§ 13 nytt sjuande ledd skal lyde:

Statens pensjonskasse kan inngå avtale med andre pensjonsleverandører om fordeling av kostnader for avtalefestet pensjon. Avtalen må godkjennes av departementet.

XI

I lov 24. november 2023 nr. 83 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover skal disse endringane gjerast:

Under del II om endringer i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. skal § 1 første ledd lyde:

Pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. omfatter, med de unntakene som følger av denne loven, apotekere og arbeidstakere ansatt ved apotek. *Arbeidstakere født i 1964 eller tidligere som er ansatt i en eller flere stillinger ved apotek der samlet arbeidstid er mindre enn 20 prosent av full stilling, og som samtidig er alderspensjonist etter loven her, er unntatt fra medlemskap.*

Under del III om endringer i lov om pensjonsordning for sykepleiere skal § 3 første ledd lyde:

Unntatt fra medlemskap er sykepleier som gjør tjeneste på pensjonistvilkår. Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om tjeneste på pensjonistvilkår. *Sykepleier født i 1964 eller tidligere som er ansatt i en eller flere stillinger omfattet av pensjonsordningen der samlet arbeidstid er mindre enn 20 prosent av full stilling, og som samtidig er alderspensjonist etter loven her, er også unntatt fra medlemskap.*

XII

1. Lova tek til å gjelde straks. Del X får verknad frå 1. oktober 2024, med unntak av endringane i §§ 3 og 4, som gjeld frå 1. januar 2025.
2. Del I, II, III og IV gjeld frå den tida Kongen fastset.
3. Under del V gjeld opphevinga av overskrifta «V. Forsørgingstillegg» i kapittel 3 og endringane i §§ 3-3, 3-24, 3-25, 3-26, 4-5, 4-9, 4-10, 4-15, 4-16, 4-20, 4-21, 4-23, 4-26, 12-15, 19-3, 19-8, 19-9 a og 22-16 frå 1. januar 2025.
4. Del VIII gjeld frå 1. juli 2025.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig vedtatt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 12 [13:22:55]

Referat

1. (104) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes, Geir Jørgensen, Tobias Drevland Lund og Sofie Marhaug om å stanse bygging av nye danmarkskabler (Dokument 8:34 S (2024–2025))

Presidenten: Presidenten foreslår at representantforslaget blir sendt energi- og miljøkomiteen.

Representanten Sofie Marhaug har bedt om ordet.

Sofie Marhaug (R) [13:23:22]: Rødt opprettholder sitt forslag om å få denne saken hastebehandlet etter forretningsordenens § 39 andre ledd c.

Det har blitt argumentert med at dette er en sak som ligger til departementet. Vi mener noe av problemet med saker som omhandler nye utenlandskabler, er at de ikke blir debattert i Stortinget. Da har ulike regjeringer i fred og ro kunnet si ja til nye utenlandskabler med økt

eksportkapasitet. Det synes vi er et demokratisk problem.

Vi mener at dette haster, ikke minst gitt de siste dagers utvikling med uttalelser fra ikke minst regjeringspartiene. Vi ønsker å få denne saken raskest mulig til behandling, for at vi kan avslå forsøk på å bygge flere utenlandskabler med økt eksportkapasitet til Danmark.

Presidenten: Det foreligger da to forslag til behandlingsmåte: presidentens forslag om at saken sendes komité og representanten Marhaugs forslag om at saken behandles etter forretningsordenens § 39 andre ledd c.

Ønsker noen av partiene ordet til stemmeforklaring? – Så synes ikke, og det votes da over behandlingsmåten.

Det blir votert alternativt mellom presidentens forslag om komitébehandling og forslaget fra Rødt om behandling etter forretningsordenens § 39 andre ledd c.

V o t e r i n g:

Ved alternativ votering mellom presidentens forslag og forslaget fra Rødt ble presidentens forslag vedtatt med 93 mot 6 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.24.49)

Presidenten [13:25:09]: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.26.

